

*Szentkirályi Általános Iskola és
Alapfokú Művészeti Iskola
OM: 027925*

Pedagógiai program

Nevelési Program és Helyi Tanterv

Tartalom

1. BEVEZETŐ.....	5
2. PEDAGÓGIAI HITVALLÁSUNK (KÜLDETÉSNYILATKOZATUNK)	5
3. AZ ISKOLÁNKBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI ÉS ELJÁRÁSAI	6
3.1. Képzési alapelveink:.....	6
- Differenciálás – egyéni képességfejlesztés az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében (tehetséggondozás-hátránykompenzálás párhuzama)	6
- Életszerű, élet közeli ismeretek közvetítése.....	7
- Fokozatosság – folyamatosság elve (a fenntarthatóság érdekében is).....	7
- A digitális pedagógia módszerei alkalmazásának elterjesztése tanórán és tanórán kívül	7
- A pedagógusok önképzésének, a horizontális tanulás fontosságának elismerése, támogatása.	7
3.2. Pedagógiai alapelveink.....	7
4. ISKOLÁNK ALAPVETŐ CÉLJAI.....	7
4.1 BOLDOG ISKOLA	10
4.2 A SZEMÉLYISÉG-ÉS KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK:	12
5. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI	18
6. AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖKÖK FELADATAI.....	23
7. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK.....	32
7.1. A többségi intézményekben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás	32
7.2. A hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása	39
7.3. A tehetség, a képesség kibontakozását segítő tevékenységek.....	42
<i>Pályaorientáció</i>	<i>43</i>
<i>A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok</i>	<i>43</i>
<i>A hátrányos helyzet és veszélyeztetettség fogalmának kifejtése, felmérése</i>	<i>51</i>

8. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ–OKTATÓ MUNKA ELLENŐRZÉSI, MÉRÉSI, ÉRTÉKELÉSI, MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI RENDSZERE	52
A nevelő-oktató munka ellenőrzése	52
A nevelő-oktató munka értékelése.....	53
9. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK.....	53
10. A SZÜLŐK, TANULÓK, PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI.....	54
11. A KÖRNYEZETI NEVELÉS PROGRAMJA	55
A környezeti nevelés általános céljai	56
12. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS PROGRAMJA	59
Az egészségnevelő iskola ismérvei	59
13. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV	61
14. ISKOLAI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM	63
Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:	64
15. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE	65
16. A FOGYASZTÓVÉDELEMMEEL KAPCSOLATOS FELADATOK	66
17. INTEGRÁCIÓS PEDAGÓGIAI RENDSZER /IPR/ BEVEZETÉSE	69
18. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI	81
19. AZ ISKOLÁBA JELENTKEZŐ TANULÓK FELVÉTELÉNEK, ÉS ÁTVÉTELÉNEK ELVEI.....	82
20. HELYI TANTERV	84
A választott kerettanterv, az iskolában tanított kötelező és nem kötelező (választható) tantárgyak és óraszámok (óraterv).....	84
A kompetencia alapú oktatás:	94
21.SAJÁTOS NEVELÉSŰ IGÉNYŰ TANULÓK ISKOLAI NEVELÉSE - INTEGRÁLT OKTATÁSA	102

22.A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA.....	106
--	------------

23. A SZENTKIRÁLYI ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA ZENEISKOLÁRA VONATKOZÓ ZENEOKTATÁSI PROGRAMJA.....	109
--	------------

23.1. Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói	109
23.2. A zeneoktatás általános fejlesztési követelményi, feladatai	109
23.3. A szolfézstanítás szakirányú feladatai	110
23.4. A zongoratanítás szakirányú feladatai	110
23.5. A furulyatanítás szakirányú feladatai	111
23.6. A hegedűtanítás szakirányú feladatai.....	112
23.7.A gitártanítás szakirányú feladatai	113
23.8. A rézfúvós hangszerek tanításának szakirányú feladatai	115
23.9. A zeneiskolai nevelő-oktató munka egyéb feladatai, területei	116

Nevelési Program

1. Bevezető

Az iskola története

1873-ban Felső-Szentkirályon, a Vágókörben, a mai iskola helyén kezdődött meg a tanítás egy nádfedelees épületben 1-6-os összevonással.

A millennium évében, illetve 1893-ig épültek fel az úgynevezett külterületi iskolák: Központi-, Öreg-, Borbási-, Alsószékdülői-, Felsőszékdülői, 1932-ben a Jász úti és Szolnoki úti iskolák, 1954-ben a Borbási Új Iskola, illetve a Központi Új Iskola két tanterme. Az oktatás irányítása-felügyelete szerint Kecskemét városához tartoztak az iskolák 1952-ig. Mindenütt összevont osztályokkal folyt a tanítás. Az 1960-as években 650 tanuló járt ezekbe az iskolákba. A fejlődés 68-69-ben kezdődött: részben osztott tanulócsoporthoz, illetve a központban az alsó tagozat önálló osztályokká alakult.

1971-ben kezdődött a körzetesítés az Alsószékdülői Iskolával, majd a 80-as években a Szolnoki úti iskolával fejeződött be. Központban épültek az új tantermek, az öreg iskola felújításával, illetve átalakításával, majd az új iskola bővítésével. 1974-ben megépült az öreg iskola negyedik tanterme, ekkor még váltott műszakban folyt a tanítás.

1979-ben az új iskola bővült két tanteremmel, tanári szobával. 1981-ben betonpálya helyett újabb két tanterem épült. Ekkor már a tantermekbe korszerű világítás, központi fűtés került. Ebben az évben készült el a bitumenes pálya.

1986-ban négy tanterem és 80 négyzetméteres ebédlő építése kezdődött. Átadására 1987 szeptemberében került sor. 20 éve egy iskolaépületben állandó délelőtti órákkal folyik a tanítás. 1997. augusztus 20-ára elkészült a tornacsarnok.

Az oktatás jelenleg 10 tanteremben folyik. A népességszám alakulásából készített számítások alapján tartósan nyolc tanulócsoporthoz lehet számítani, és a részképesség-zavarral küzdő és enyhe értelmi fogyatékkal élő tanulók fejlesztő, integrált oktatására. Egyik tanteremben helyeztük el meglévő számítógépeinket. Az iskolában szaktantermek nincsenek kialakítva, a technika megfelelő színvonalú tanításához szükséges helyiséggel sem rendelkezünk. A könyvtár a művelődési ház egyik termében került elhelyezésre. Nyitva tartása igazodik az iskolai és a közösségi igényekhez. 2001 ősze óta zeneoktatás is folyik az intézményünkben. A kezdetben választható zongora, furulya és rézfúvós tanszak időközben kiegészült hegedűtanítással, majd a 2008-2009-es tanévtől a gitárokattatással is.

Az intézmény fenntartója és működtetője a Klebelsberg Központ, az iskola a Kecskeméti Tankerülethez tartozik.

2. Pedagógiai hitvallásunk (küldetésnyilatkozatunk)

- Az iskolát szolgáltató intézménynek tekintjük, amely a gyermekekért van.
- A gyermek nem kicsinyített felnőtt! A gyermeknek saját életkorát megélni engedő iskolai légkört teremtünk, ahol jól érzi magát a gyermek és a felnőtt egyaránt, ahol a társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten és megbecsülésen alapulnak; ahol a műveltség módszeres és irányított elsajátítása által kiforrálódik a teljes ember.
- Arra vállalkozunk, hogy az iskola alapfunkcióit figyelembe véve (személyiségformálás, értékközvetítés, képességfejlesztés) segítsük a gyermekkorukat boldoggá tenni.
- Olyan iskolát teremtünk, ahol a tanuló is alkotó részese a tanítás-tanulás folyamatának, képes helyesen és okosan tanulni, felkeltik benne a tudás iránti vágyat, és hozzásegítik

ahhoz, hogy megtalálja azt, amit felnőttként csinálni szeretne, hozzásegítik olyan kompetenciák kialakulásához, amelyekre a folyton fejlődő és változó társadalmunkban szüksége lesz.

- Olyan személyiségek kialakulásának vetjük meg az alapjait, akik a társadalom javára közéleti tevékenységre, a nemzet számára hasznos munkára, elkötelezett, felelősségteljes gondolkodásra, a családjukban önzetlen, megértésen és szereteten alapuló szolgálatra képesek.

3. Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai

3.1. Képzési alapelveink:

- Iskolánk nyitott iskola: nem hagyjuk figyelmen kívül a környezet értékközvetítő, szocializáló hatásait; igényt tartunk a helyi társadalom pedagógiai potenciáljára; partnerként kezeljük a családot, a gyereket, a szülőt és a társadalmi környezetet.

- Elfogadjuk, hogy a gyermeki személyiség fejlődése szociálisan determinált, ezért a differenciáló szociális feltételek hatásai esélyegyenlőtlenségek formájában szükségképpen kifejezésre jutnak az iskolánkban. Természetes vállalásunk tehát a művelődési egyenlőtlenségek mérséklésére való törekvés és a tanulók egész élettevékenységének pedagógiai átfogása.

- A gyermekközpontú iskolai tevékenység minden eleme a sokoldalú személyiségfejlesztést szolgálja: az alapvető kompetenciák (ismeretek, készségek, képességek) elsajátítását, kialakítását és fejlesztését, a tehetséggondozást, a szociális hátrányok, tanulási nehézségek enyhítését, felkészítést az önálló ismeretszerzésre.

- A tanuló egyéni fejlődéséhez mért eredmények hangsúlyozásával, a sikereken keresztül történő munkát tartjuk célravezetőnek. Valljuk, hogy minden egészséges gyermek idővel teljes értékű emberré nevelhető, a közös kompetenciák kialakítása azonban megkívánja az egyéni képességek szerinti tanulásszervezést. A tehetséggondozásban az intelligencia és az általános műveltség fejlesztése mellett a *kreativitást*, a felzárkóztatásban az általános műveltség megalapozását, a személy-központúságot hangsúlyozzuk. Utóbbinál nagyobb szerepet kap a normakövető magatartásnak, mint értéknek a közvetítése.

- Tevékenységközpontúság – problémaközpontúság – felfedeztető tanítási-tanulási gyakorlat

- Módszertani sokszínűség – változatos munkaformák alkalmazása – koordináló, segítő, támogató tanári attitűd

- Differenciálás – egyéni képességfejlesztés az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében

(tehetséggondozás-hátránykompenzálás párhuzama)

- Életszerű, élet közeli ismeretek közvetítése
- Fokozatosság – folyamatosság elve (a fenntarthatóság érdekében is)
- A digitális pedagógia módszerei alkalmazásának elterjesztése tanórán és tanórán kívül
- A pedagógusok önképzésének, a horizontális tanulás fontosságának elismerése, támogatása.

A KULCSKOMPETENCIÁK (2020)

A Nat az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

3.2. Pedagógiai alapelveink

Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, értékrendjük megalapozása, kompetenciáik (korszerű ismereteik, képességeik, jártasságaik, készségeik) kialakítása, bővítése és fejlesztése érdekében a legfontosabb:

- a különféle kommunikációs csatornákon nyert információk, az értelmi képességeket fejlesztő ismeretanyag megértése és alkalmazása,
- az önálló ismeretszerzés iránti igény felkeltése,
- saját (egyéni) hatékony tanulási technikák és módszerek kialakítása,
- szülőföldünk, lakóhelyünk, hazánk és népünk kultúrájának, hagyományainak, történelmi emlékeinek megismerése, megőrzése, tiszteletben tartása,
- az európai és nemzetközi törekvések ismerete, más népekkel szembeni tolerancia és elfogadó attitűd kialakítása,
- a demokratikus magatartásformák elsajátíttatása,
- a Föld globális problémáinak megértése,
- az egészséges életvitel, egészségvédelem technikájának elsajátítása,
- a környezetvédelem lehetőségeinek ismerete és gyakorlása, a környezettudatos szemlélet és magatartás kialakítása.

4. Iskolánk alapvető céljai

Célunk a pluralista felfogáson alapuló, de meghatározottságát tekintve nemzeti jellegű műveltség kialakítása, tekintettel az európai kultúrára, a világ kultúrára, az egyetemes emberi értékekre, a tudományosságra, a társadalmi igényeken alapuló gyakorlatiasságra, a tanulók

életkorára, helyzetére, megteremtve a lehetőséget a továbbtanulásra, az önképzésen alapuló továbblépésre.

A személyiség fejlesztésénél társadalmi közmegegyezésen nyugvó, a történetiségre és a nemzeti hagyományokra épülő értékorientált műveltség közvetítését vállaljuk. Felelősségteljes magatartást tanúsító, önnevelésre képes, önállóan és alkotóan gondolkodó, konfliktusokat tűrő, a szép befogadására alkalmas egyéniségek nevelését tűzzük ki célul. Alapvető célkitűzésünk az iskolai tevékenységek valamennyi területén és szintjén a személyiségre orientált, gyakorlatias oktatás-nevelés megvalósítása.

Pedagógiai programunk és helyi tantervünk követelményközpontú, pedagógiai koncepciója szerint gyermekközpontú. Olyan alapvető ismeretek birtokába szándékozunk juttatni tanulóinkat, melyek segítségével képesek bekapcsolódni az őket körülvevő mikrokörnyezet (család, iskola, lakóhely, majdan munkahely) valós életének gyakorlatába; dönteni tudnak egyedül – vagy szüleik, gondviselőik segítségével – továbbtanulásukról, további életükről, nyitottak a makrovilág (haza, nagyvilág, az Univerzum) történései iránt. Nem túl sok, de igényes alapismeretekkel rendelkeznek, amelyek alapul szolgálnak egy magasabb szintű ismeretrendszer megszerzéséhez és az egész életüket meghatározó önképzéshez.

A különböző etnikumhoz tartozó tanulók együttnevelését, egymás elfogadását, a toleranciára nevelést kiemelt fontosságúnak tartjuk. Csökkenteni igyekszünk a túlkorossá válást okozó szociokulturális tényezők hatását, segítjük évvesszét nélküli továbbhaladásukat és az általános iskola sikeres elvégzését, ezzel alapozva meg a társadalmi integrációjukat.

A 2001. szeptember 26-án a képviselő-testület által jóváhagyott Pedagógiai programot az iskola nevelőtestülete a jogszabályváltozások követése érdekében 2003 februárjában kiegészítette, 2004 júniusában és 2007 decemberében módosította. A módosítást 2007. december 13-án Szentkirály Képviselő-testülete 107/2007. (XII.13.) számú határozatával elfogadta. A 2008/2009. tanévben felkészültünk az integrációs pedagógiai rendszer bevezetésére, a zenei oktatást kibővítettük gitártanítással. Szükségessé vált hatályos Pedagógiai programunk „Integrációs pedagógiai rendszer /IPR/” és a „Gitártanítás” fejezeteivel való 2008. évi kiegészítése, amit a Testület 52/2008. (VI.23.) számú határozatával hagyott jóvá.

A kompetenciaalapú oktatás bevezetését követően nevelő-oktató munkánk a következő célokkal egészül ki:

- A tanulók kompetenciáinak fejlesztése az élethosszig tartó tanulás megalapozása érdekében
- A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak – lehetőség szerinti – egyénre szabott fejlesztése
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése
- A tanulók tanulási motivációjának kialakítása, fenntartása
- A felelősségvállalás, felelősségérzet megalapozása, fejlesztése
- A tanulók kreativitásának, problémamegoldó gondolkodásának fejlesztése
- Használható, eszközszintű tudás elsajátítása
- Az egyéni képességek optimális fejlesztése
- A kompetencia alapú oktatás segítségével a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása
- Digitális írástudás elterjesztése
- Önálló intézményi innováció megvalósítása, folyamatossá tétele

A fenti célokból adódó feladatok:

- A tanulók bevonása saját tanulási folyamataikba
- A tanulók aktivitását biztosító munkaformák, tanulási szituációk alkalmazása
- A tanulói tevékenységre építő, a tapasztalati tanulást biztosító tanulási környezet létrehozása
- Fejlesztő értékelés alkalmazása

- Ön- és társértékelés lehetőségének biztosítása
- Sokféle óraszervezés: tanóra, projekt, erdei iskola stb.
- A kompetencia alapú oktatás módszertanának és eszközeinek széleskörű alkalmazása
- Az iskola pedagógiai kultúrájának fejlesztése
- A digitális pedagógia elterjesztése, arányának növelése
- Az életkori sajátosságok figyelembevételével történő tevékenységszervezés, módszerválasztás
- A gyermeki személyiség ismeretére alapozott egyéni fejlesztés, a képességek egyéni kibontakoztatása
- Eredményes és hatékony tanulási módszerek és technikák elsajátíttatása
- Az IKT technikák elsajátíttatása

Feladatok az esélyegyenlőség szempontjából:

- A rendszerben meglévő szelektív hatások mérséklése
- Az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség szempontjainak érvényesítése
- Szegregációmentes, az együttnevelést biztosító környezet kialakítása
- A befogadó (inkluzív) pedagógiai kultúra működésének támogatása – az ehhez szükséges feltételek biztosítása

Feladatok szervezeti-működési szempontból:

- A kompetencia alapú oktatás tárgyi és személyi feltételeinek biztosítása – a kooperatív és együtt-tanulást biztosító tanulási környezet kialakítása (IKT eszközök, kooperatív tanulást segítő osztálytermek, taneszközök, stb.)
- Belső képzések szervezése a kompetencia alapú oktatást támogató módszertani tudás átadása érdekében.
- Helyi mérési rendszer kialakítása, fejlesztése

A célok megvalósulását szolgáló módszerek, szervezési módok, tanulásszervezési eljárások:

- Tevékenykedtetésre épülő tanulásszervezés
- Műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása, moduláris oktatás
- Projektoktatás, témahét
- Erdei iskola
- Az infó-kommunikációs technológia, mint eszköz és taneszköz alkalmazása

Alkalmazott módszerek eljárások:

- Kooperatív tanulásszervezés – kooperatív módszerek alkalmazása
- Differenciált rétegmunka - egyénre szóló differenciált képességfejlesztés heterogén csoportban
- Hatékony tanuló-megismerési technikák, pedagógiai diagnosztizálás alkalmazása
- Tanulói tevékenységre épülő ismeretszerzés, képességfejlesztés
- Életkornak megfelelő drámapedagógiai eszközök alkalmazása
- A verbális és a vizuális információhordozók együttes alkalmazása különösen a HH/HHH tanulók esetén
- Digitális eszközök, módszerek tanórai és tanórán kívüli használata
- A tanulók önálló felfedező, kutató tevékenységét támogató módszerek alkalmazása
- Az ön-és csoportértékelés alkalmazása a személyes és társas kompetenciák fejlesztése érdekében

Az eredményes tanulás segítésének elvei

Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. Lehetőség szerint ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket. Ösztönözni kell a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást. A tanulási eredmények elérését segítik elő az olyan differenciáló módszerek, mint a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása, a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés.

Az intézmény pedagógusai törekednek az együttműködésre más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.

A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével szükséges megvalósítani. A tanulók tanulási tevékenységekben való aktív részvétele kulcsfontosságú, ezért ennek előmozdítása érdekében a pedagógusoknak mindvégig a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat kívánatos előnyben részesíteniük. A tanulás társas természetéből adódó előnyök, a differenciált egyéni munka adta lehetőségek kihasználása, valamint a párban vagy csoportban végzett kutatásalapú, felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködő tanulás támogatása szintén hozzájárul a korszerű tanulási környezet megteremtéséhez. Fontos, hogy a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek legyenek, az azokhoz igazodó mérési stratégiákkal együtt, és már a tanulási folyamat elején ismertté váljanak. Az aktív tanulási alapelvek szerint szerveződő, több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témanapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti a tanulót a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában.

4.1 BOLDOG ISKOLA

A Szentkirályi Általános Iskola és AMI a 2018/19-es tanévben pályázott a Boldog Iskola címre.

A Jobb Veled a Világ Alapítvány által működtetett Boldogság Intézet nyílt pályázatot hirdetett magyarországi és határon túli nevelési-oktatási intézmények számára „Boldog Iskola” és „Örökös Boldog Iskola” cím elnyerésére. „A program kiemelt küldetése, hogy a pozitív pszichológiaeredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képességfejlesztéséhez az iskolás korosztály számára.”

A Boldogságórák csökkentik a tanulók szorongását, miközben erősíti önbizalmukat. Így nemcsak kiegyensúlyozottabbá válnak a gyerekek, de az iskolában is jobban teljesítenek. A pályázat egyik feltétele, hogy az iskola legalább egy tanulócsoport bevonásával igazoltan tartson legalább egy Boldogságórát, és a program fenntartását a következő tanévben is vállalja.

Iskolánk valamennyi osztálya csatlakozott a programhoz.

A sikeres pályázat másik feltétele a Boldogságprogram/ Boldog Iskola program megjelenítése az iskola pedagógiai programjában.

Iskolánk pedagógiai végcéljai, morális és funkcionális alapelveink, nevelési céljaink, a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink összecsengenek a boldogságprogramban megfogalmazott célokkal:

„A Boldogságórák célja nem az, hogy problémamentes életmodellt állítson a fiatalok elé, hanem, hogy vezérfonalat adjon az iskolásoknak, hogy könnyebben nézzenek szembe a kihívásokkal, képesek legyenek megbirkózni a problémákkal, valamint a testi-lelki egészségmegtartás tényezőinek tanulmányozására adjon lehetőséget.” (Boldogságprogram)

Céljaink (Pedagógiai Program):

- Tolerancia: egymás elfogadása, a közösségi lét, szolidaritás.
 - Az önismereten alapuló öntudat, amely egyben a másik ember tisztelete is.
 - A nyitottság, a kíváncsiság, a játék és az öröm jogának biztosítása, a szeretet.
 - A problémamegoldás képességének a kifejlesztése, mert tanulni csak az élethelyzetből adódó problémák megoldásával lehet. E nélkül nem tud kifejlődni a jellem, a személyiség.
 - Az egymás iránti segítőkészség, tisztelet, együttérzés élményével gazdagodás a mindennapi gyakorlatban.
 - A vitakultúra elemeinek (bírálat, önbírálat, ok-okozati összefüggések, a mások véleményére való odafigyelés, a nyelvi megformálás) folyamatos alkalmazása.
 - Minél szélesebb körű önkifejezési lehetőségek biztosítása.
 - A saját lehetőségek értékes erőforrásként való megélése.
 - Az alapvető erkölcsi értékek megismerése, felismerése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
 - A környezet egészére, önmagunkra irányuló helyes, pozitív irányú cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
 - Az identitásélmény (önismeret és autonóm világkép) kialakítása, illetve a mind jobb önismeret következtében az önépítés iránti igény felkeltése, fejlesztése.
- Kitartás, céltudatosság és elkötelezettség a célok megvalósításában.

A Boldogságórák:

A teljes Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit.

Az egyes témakörök sorrendben:

1. Boldogságfokozó hála
2. Optimizmus gyakorlása
3. Kapcsolatok ápolása
4. Boldogító jócselekedetek
5. Célok kitűzése és elérése
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömek élvezete
8. Megbocsátás
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

Minden résztvevő osztály havonta legalább egy boldogságórát tart, ahol feldolgozza az adott témát. Ha lehetőség van rá, a téma anyagát folyamatosan, több órán keresztül javasolt feldolgozni.

A témák feldolgozásánál az iskolára jellemző tanulásszervezési eljárásokat alkalmazzuk, szem előtt tartva az adaptív oktatás ismérveit.

Az iskolai munkatervben feltüntetjük a Boldog iskola program felelősét, a program és az ezzel kapcsolatos módszertani megbeszélések az alsós és felsős munkaközösség munkatervében is megjelenik.

4.2 A személyiség-és közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok:

- A tanulási motiváció kialakítása, fejlesztése. Az érdeklődés, a megismerési vágy fenntartása.
- Az új oktatásszervezési eljárások alkalmazásával a személyiség komplex fejlesztése.
- A tanulók ön-és társértékelési kompetenciájának kialakítása, fejlesztése.
- A szociális készségek fejlesztése, a tanulói együttműködés különböző formáinak alkalmazása – páros és csoportmunka, projektmunka, otthoni egyéni feladatok vállalása
- A felelősségvállalás megalapozása
- A tanulók, a közösség felkészítése az SNI tanulók integrált nevelésére.
- Az SNI tanulók beilleszkedésének segítése, és a másság elfogadása a tanulói közösségben.
- Szociális kompetencia fejlesztése: empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodó képesség.

Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek:

- Esélyegyenlőség biztosítása
- Sokszínű tevékenységformák biztosítása:
 - Differenciált tanulásszervezés
 - Kooperatív technikák alkalmazása
 - Projekt-módszer
 - Tevékenységközpontú pedagógiák
 - Individuális tanulás előtérbe helyezése
 - Az alapozó időszak elnyújtása
 - Fejlesztő értékelés alkalmazása
- A tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása, IKT eszközhasználattal.

Az iskola legfontosabb funkciói

Személyiségfejlesztés: kompetenciák, önmegvalósítás, önképzés

A személyiség a gondolkodás, az érzelmek, valamint a viselkedés azon megkülönböztető mintáit jelenti, amelyek az egyén stílusát meghatározzák, és környezetével való interakcióit befolyásolják. Ezért *a személyiség* legsokoldalúbb (szellemi, lelki, testi), *szilárd erkölcsi alapokon, eszményeken nyugvó harmonikus fejlesztésére törekszünk.*

A személyiség kognitív és affektív oldalának együvé tartozását minden téren biztosítani kívánjuk. Az egyén és a környezet közötti kölcsönhatásokat befolyásoló biológiai, fejlődési, tanulási, gondolkodási, érzelmi, motivációs és társas folyamat egységbe foglalásával *a teljes személyiség integrált fejlesztését szeretnénk elérni.*

Az a szándékunk, hogy tanulóink megismerjék azokat a személyi változókat, amelyek a viselkedés alakításában meghatározóak: *kompetenciák, kódolási stratégiák, elvárások, szubjektív értékek, önszabályozó rendszerek.* Ezáltal tudatosan vállalt, erkölcsi alapokon és önmegismerésen nyugvó magatartás alakul ki, mely az önnevelés lehetőségét is előrevetíti. Feladatunknak tekintjük, hogy a gyermek segítségünkkel *kialakítsa egyedi, csak rá jellemző identitását,* hogy választ tudjon adni a „Ki vagyok én?” kérdésre.

Különös figyelmet fordítunk a társas élet kívánatos szabályainak megismertetésére,

azok gyakoroltatására. Ehhez hozzátartozik a kíváncsi és lehetséges közti különbségekkel, korlátokkal való számvetés is. Ezért tűzzük ki célul a kompromisszumkészség fejlesztését, a tolerancia képességének erősítését, a nem elvtelen, hanem a tudatos egymás közti megértés és kapcsolatok elősegítését. Ezek nyitottságot és demokratikus gondolkodást feltételeznek, amelyek nem képzelhetők el megbízható tudás és azon alapuló gondolkodóképesség és ítélőképesség fejlesztése nélkül. A személyiség fejlesztését konkrét ismeretszerzés és önálló tanulás függvényében tartjuk lehetségesnek.

A társadalom nem egyenlőségeket, hanem konfliktusokat hordoz, ezért a konfliktuskezelés képességének fejlesztése iskolánkban kiemelkedően fontos feladat.

Nem kínálunk előre gyártott gondolkodási elemeket! Az oktatási-nevelési folyamatban a gyermek nem lehet csak érték-elfogadó vagy érték-befogadó lény. Az a szándékunk, hogy a gyermek segítségünkkel megalkossa a maga értékrendjét, és azt is megtanulja, hogy azt minduntalan újra kell alkotnia.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatainkat három fő terület köré összpontosítjuk: érzelmi kultúra alakítása, képességek fejlesztése, érték közvetítés.

Az érzelmi kultúra alakítása

Az egyoldalúan kognitív és cél-racionális nevelési és oktatási koncepciók ellenében kiemelten foglalkozunk a tanulók érzelmi nevelésével. Az „érzelmi nevelés” a szétbonthatatlan nevelési folyamat része. A nevelés azzal és akkor őrzi meg a saját jellegét, ha mindenki számára biztosítja a szabadságot élményeinek, információinak saját feldolgozására.

Az a fajta emocionalitás a legfőbb képesség, amely a tanulót jobb teljesítményekre sarkallja, azaz döntő befolyást gyakorol adottságaira, érvényre juttatja azokat vagy útjukba áll. Előtérbe kerülnek olyan viselkedés-jellemzők megismertetései, mint a „pozitív gondolkodás”, az optimizmus.

Az érzelmi élet alakulásának az alapja az egyénnek a szocializációban végbemenő érelemtanulása, amelyet javarészt öntudatlanul végbemenő megfigyelésekkel, mintakövetésekkel, azonosulással szerez meg és épít tovább. Az érelemtörzsműködő személyi kapcsolatok sorából kiemeljük azt a mindennél fontosabbat, amely a gyermeket a pedagógusokhoz fűzi. Ebben rejlik a legtöbb felelősség, és ez biztosítja leginkább az érelemtörzsműködő kultúrájának történelmi folytonosságát. Szabó Magda szavaival: „A gyermek minden érzelmi hatásra rendkívül fogékony; harmóniát kíván, azt, hogy minden felnőtt énjének legjobb részét fordítsa felé...”

Az érzelmi fogékonyság mindenekelőtt közösségi tevékenységben alakul, ezért úgy szervezzük és vezetjük gyermekcsoportjaink életét, hogy az mind több és erősebb pozitív érzelmi ösztönzést nyújtson. Az egy-egy tanítási órán vagy azon kívül elnyerhető intellektuális örömök, felfedezések és belátások élményei, a teljesítménysikerek, a közösségigény kielégítettsége, a művészeti tevékenység (alkotások) által kiváltott katarzisosok gazdagítják a tanulók érelemtörzsműködő világát, megnövelik szenzibilitásukat.

Szükség van különleges érelem koncentrációjú alkalmakra is, a mindennapokból való kiemelkedésre: iskolai ünnepekre és ünnepélyekre. Kilejtetnek a megszokottságból, növelik a közösségen (osztály, iskola) belüli kohéziót, megerősítik a „mi – érzést”. Nemzeti ünnepeink történelmi folytonosságot teremtenek a múlt ifjúságával, jó forrásai a tradíciók átszármaztatásának.

Képességek kibontakoztatása és fejlesztése

Értelmezésünk szerint a képesség olyan pszichikus sajátosság, amely egy-egy cselekvés végrehajtásának belső feltételét jelenti, végső soron alkalmassá teszi az embert valamilyen feladat megvalósítására. A képességek kialakulásában elsődlegesek az adottságok, mint

örökölt fiziológiai- biológiai tulajdonságok. Ezekre támaszkodva alakulnak az egyén képességei az *állandó gyakorlás, tevékenykedés eredményeképpen*. Mivel az adottságok egyénenként eltérőek, a fejlesztő tényező hatására a *képességek és képesség-együttesek eltérő szintjei* fejlődnek ki minden embernél. A képességek kifejlődésében *az öröklődés mellett komoly szerepet játszik a környezet és a nevelés*. A képességek *rendszerként* alkotnak, és csak és kizárólagosan gyakorlás útján fejlődnek. A fejlődés tulajdonképpen e rendszerek kiépülése és kiteljesedése a tanulóban. *Az iskolai munkánk során az alapképességek és a sajátos képesség-együttesek kifejlesztését tekintjük fő feladatunknak.*

Alapképességek:

- kommunikatív képességek
- szervezőképesség, konstruktív képességek
- pszicho-motoros képességek
- kognitív képességek

Sajátos képesség együttesek:

- művészeti, műszaki, technikai
- helyzet-felismerési és alkalmazkodási képesség,
- döntési képesség
- tolerancia és kivárási képessége, empátia képesség
- identifikációs képesség
- a figyelemmegosztás képessége
- „játszani tudás” képessége

A kommunikatív képességek a kapcsolatteremtés, a szerepvállalással szorosan megjelenő társas együttműködés alapja. Segítségükkel történik az információk felvétele és átadása. Szerepet játszanak a személyek közti interakciók lefolyásában.

A kognitív képességek a világ megismerésében, helyes észlelésben, a jelenségek értelmes felfogásában, az eredményes tájékozódásban és alkalmazkodásban meghatározóak.

A pszichomotoros (cselekvési) képességek megalapozzák az ember számára fontos sikert, hozzájárulnak az *énkép, az önértékelés* kialakulásához és reális értelmezéséhez, befolyásolják a beilleszkedést, alkalmazkodást, nagymértékben hatnak az *egészséges, kiegyensúlyozott személyiség*, végső soron a *boldog, magabiztos, energikus és a világ jobbítását célzó ember* egész életére.

A sajátos képesség-együttesek meghatározott szakterületeken segítik az egyént sikeres teljesítményekhez, és *alapját képezik tanulóink a reális pályaválasztásának*.

A problémamegoldó gondolkodás kialakítása, az információk értelmezése és feldolgozása

A problémamegoldó (értelmes, kreatív kritikai) gondolkodás fejlesztése az iskolai nevelés-oktatás kiemelt feladata. A tanuló részese, aktív résztvevője ennek a folyamatnak, kreativitása, innovációs törekvései fontos építőkövei a tanulás-tanítás folyamatának.

Hangsúlyos szerepet kap az önálló ismeretszerzés képességének kifejlesztése, amely szilárd ismeretek és készségek birtoklását feltételezi. Előtérbe kerül a spontán vagy tudatos reprodukálás mellett a tanultak probléma-helyzetekben lehetséges alkalmazása. Ez azt jelenti, hogy tanulóink sajátja lesz:

- az absztrakt gondolkodás és következtetés képessége
- a tapasztalatokból való tanulás, a tanultak alkalmazásának képessége
- a változó és bizonytalan világ szeszélyeihez való alkalmazkodás képessége
- az a képesség, hogy az ember önmagát motiválja annak érdekében, hogy eredményesen hajtsa végre a rá váró feladatokat

Az alapkészségek (olvasás, írás, számolás) elsajátítása

A tanulók az 1 - 6. évfolyam életkori szakaszában találkoznak először tudományos igényű ismeretekkel, a legfontosabb magatartási és viselkedési normákkal, értékekkel. Információt szereznek szűkebb és tágabb környezetükről, elemi összefüggésekkel ismerkednek, megtanulják megkülönböztetni a lényegest a lényegtelentől. Ennek megfelelően alapvető feladatunk:

- a lényegkiemelés technikájának készségszintre emelése
- a kognitív ismeretanyag megértése és alkalmazása.
- saját egyéni, hatékony tanulási módszerek kialakítása
- az értelmes, kifejező beszéd igényes használatának, az ehhez szükséges képességnek a fejlesztése
- az értő- és kifejező olvasás képességének továbbfejlesztése, az olvasási kedv felébresztése és megerősítése
- az ok-okozati viszonyítási képesség fejlesztése (ítéletalkotás, következtetés, absztrahálás, bizonyítás, cáfolás)
- a valóság és a matematikai ismeretek közötti elemi kapcsolatok felismertetése

A tanulási motívumok, értelmi képességek, felkészültségek tanulása közben elsajátított ismereteket segítjük átfogó, összefüggő, kognitív tapasztalattá rendeződni, természetes példákba, tapasztalatokba, szemléletes modellekbe ágyazva.

Értékközvetítés

Minden iskolai tevékenység értékek jegyében szerveződik. Az iskola sokféle módon, részben célzottan, részben akaratlanul mélyen bevéti a felnövekvő személyiségbe egy bizonyos értékvilág alapjait. Az értéktudatosság tevékenységtípusonként és a pedagógusok valamint a tanulók attitűdjeitől függően eltérő mértékű. Tanítási gyakorlatunkban egy olyan állampolgári eszménykép körvonalait vázoljuk fel, aki az értékek következő csoportjait preferálja:

A biológiai lét értékei

- az élet tisztelete
- a Föld globális környezetvédelmi problémái
- az ökológiai szemléletű környezettudatos gondolkodás
- az ember és a természet közötti harmonikus viszony
- a természeti környezet megőrzésének és megóvásának igénye
- egészséges életmód, egészségvédelem technikájának elsajátítása.

Célunk, hogy az egészség megőrzését, az egészségi állapot javítását szolgáló szokásformák kialakításával tanulóink

- az egészséget a saját értékrendjükben kiemelten kezelő személyiséggé váljanak, a rendszeres aktív mozgás, fizikai aktivitás, magatartásuk szerves részévé válják
- az emberi egészségre kedvező és károsító tényezőket, betegségmegelőzési módokat, eljárásokat megismerjék
- az egészséges életmód szabályait és normáit megtartsák
- legyenek tisztában az élvezeti szerek és túlzásbavitelük életkárosító szerepével, tudatosan harcoljanak a kábító- és idegkárosító szerek használata és az AIDS ellen.

Az én harmóniájára vonatkozó értékek

- önismeret, a saját énkép kialakításának segítése (ismerje saját személyiségének főbb jellemzőit),
- legyen tisztában a rá váró szerepekkel
- ismerje az alapvető erkölcsi értékeket,
- becsülje értékadó környezetét,
- emberismeret: ismertesse meg a tanulókat az ember főbb biológiai, pszichológiai, szociológiai jellemzőivel, önmagukkal, társaikkal, a társadalommal és a természettel való többszörös viszonyt
- értesse meg a rend és a szabadság összefüggését, az egyén felelősségét önmaga, környezete és a társadalom iránt
- az önálló tanulás, és önművelés képességének fejlesztésével a permanens önművelődés szokásának kialakítása
- nemzeti önismeret, identitás, a jogosan büszke nemzeti öntudat vállalása

A társas kapcsolatokra vonatkozó értékek

Célunk, hogy megismertessük tanulóinkat azokkal az ismeretekkel, normákkal, értékekkel, eszköztárral, amelyekkel megalapozzuk a társadalomba való beilleszkedés képességét, kialakítsuk azokat a jártasságokat és készségeket, amelyek birtokában alkalmassá válnak a társadalmi együttélésre, társas kapcsolatok létesítésére. Ennek *alapja az önkontroll, a megértő gondolkodás, saját személyiségének reális, önkritikus megítélése*. A szándékunk olyan személyiségjegyek kialakítása, melyek meglepte reményt ad arra, hogy tanítványaink a későbbi szocializációjuk során *olyan felnőttekké válnak:*

- akik számára *az emberi méltóság a legfőbb alapnorma*
- *mások megítélésének alapja a józan belátás, az empátia, a tolerancia*
- aki *képes elfogadni* mások teljesítményét, *tisztelni a saját magánál különb embertársait,*
- akinek *van saját elvrendszere,* önálló meggyőződése, *képes elfogadni mások nézeteit,* kommunikációi során az őszinte hangvétel jellemzi
- aki *képes uralkodni saját indulatai felett,* elsajátította a helyes viselkedés alapszabályait, *képes aktív szerepet vállalni a közösség normáinak a kialakításában*
- aki *nemcsak a jogait ismeri, de tisztában van a kötelességeivel is,* és megpróbálja közös etikai értékke ötvözni az igazságosság, a felelősség- és a feladatvállalás érzéseit
- aki *képes a másság elfogadására, és tudatosan tartózkodik a szélsőségektől*
- aki *képes a konfliktusok kompromisszumos megoldására,* és a minden feltétel nélküli segítőkészség jellemzi
- aki *képes a szeretet mögötti konkrét tartalmak feltárására, az intimitást is magába foglaló kapcsolatépítésre, a kapcsolat megőrzésre*
- akik számára *a helyes viselkedés tudatosan ellenőrzött szokássá vált.*

A társadalmi eredményességre vonatkozó értékek

Fő törekvésünk az *önmagáért és másokért felelős, családcentrikus, a társadalom számára hasznos, tevékeny, cselekvő lokálpatrióta állampolgár személyiségvonásainak megalapozása, életkornak megfelelő személyiségjeggyé alakítása.*

Gyakorlatias, a tanulók önmegvalósítását, a tudás mindennapi életben való hasznosítását szolgáló oktatás-nevelés biztosításával felkészítjük tanulóinkat a körülöttük zajló változásokhoz való gyors alkalmazkodásra és arra, hogy

- *értsék az európai egyesülési folyamat lényegét, tudjanak azonosulni vele, felnőtté válva támogassák azt*
- *legyenek készek és képesek megőrizni magyarságukat*
- *a helyi környezetet veszélyeztető hatások ellen cselekvően tudjanak fellépni*
- *váljanak képessé a reális értékelésre, önértékelésre, értsék, hogy a gyakorlati munka során a sikerélményhez jutás biztosítéka elsődlegesen a készenlét, az ügyesség és a versenyképesség*
- *igényeljék újabb ismeretek megszerzését, tudásuk bővítését, legyenek képesek a tanultakat gyakorlati feladatok megoldásában sikeresen alkalmazni*
- *válják bennük tudatossá, hogy nyelvtudásuk segítségével nemcsak Magyarország, hanem a világ polgáraivá válhatnak*
- *a tanulók látáskultúrájának megalapozásával, pozitív természet-esztétikai szemlélet kialakításával váljanak képessé az értékes és az értéktelen közötti különbség megtételére, fejlődjék kritikai érzékük és ízlésük*
- *értsék meg és tudják, hogy a társadalom legfontosabb alapegysége a család, amely nemcsak összekötő kapocs a szülők és a gyermekek között, de az egyéni boldogság elérésének is alapja.*

Az iskolánkból kikerülő gyermek *higgyen saját magában, céljai megvalósulásában, váljon testileg és szellemileg értékes, fegyelmezett, kreatív, nyitott, a munkáját szerető, becsületes és egészségesen élő felnőtté.*

A humanizált társadalom- és világkép értékei

Elsődleges célunk a „*lélek művelése*” olyan szemlélet megalapozásával, *amely képessé teszi tanulóinkat arra, hogy hazánk és nemzetünk múltját az emberiség történetének részeként és folyamatban lássák, ismerjék és értsék.* Becsüljék meg a velünk együtt élő és szomszédos népeket, kultúrákat. Tudatosítjuk, hogy az emberiség legnagyobb vívmánya a *demokrácia, amit élni is meg kell tanulni, szintúgy az emberi jogokat.*

Arra törekszünk, hogy *az elemi állampolgári, közgazdasági, közjogi, vallási és etikai ismeretek elsajátításával váljanak (felnőttként) Magyarország, illetve Európa jogaival és kötelességeivel élni, azt gyakorolni tudó, az európai értékrend alapján gondolkodó, tudatos társadalmi cselekvésre képes polgáraivá, akik*

- *hitüket, meggyőződésüket vállalják,*
- *tisztelik egymás véleményét, meggyőződését, másságát, annak nyilvánvaló értékeit,*
- *ápolják, művelik és hagyományozzák az anyanyelvi örökséget,*

Környezetvédő életstílus kialakulásának megalapozása

A „*cselekedj lokálisan, gondolkodj globálisan*” elvnek megfelelően támogatjuk a tanulási folyamatokra és tevékenységekre épülő, az iskola egész képzési rendszerét átfogó környezeti nevelést. A környezeti nevelés *védelmi nevelés az emberre, amely a magatartására, annak szabályozására és a viselkedés társas mechanizmusaira irányul.* Céljai:

- *életvezetési stílusok bemutatása*
- *törvények, tabuk és erkölcsi szabályozók vizsgálata*
- *belső környezet, mentális szféra elemzése*
- *kulturális örökség fenntartása, értékprioritások meghatározása*
- *környezetvédő életstílus és tevékenység kialakulásának megalapozása*

Értsék és tudják tanulóink, hogy az egész emberiség, az egyéni életvitel és a munkahelyek külön-külön is felelősek a környezet rombolásáért.

Az egészséges életvitel megalapozása (test és lélek harmóniája, családi életre nevelés, önismeret)

Az egészséges életmódra nevelés nem egy-egy tantárgy kizárólagos feladata, hanem az integráció során beépült valamennyi képzési terület tartalmi, fejlesztési elképzeléseibe.

A családi életre nevelés nem pusztán egészségügyi, biológiai, hanem etikai, morális ismeretnyújtás és magatartásformálás is, része az egészséges életmódra nevelésnek. Tanulóink tudják és értik, hogy a család a társadalom életének alapegysége, a létfenntartás természetes kerete, gazdasági egységet alkotó egyének csoportja. Célunk egy egészséges gyermekkultusz kialakítása, hogy tanulóink tudják, gyermek nélkül nincs jövő, a gyermekvállalási kedv visszaesése hazánk, a nemzet népességének csökkenésével jár. Érezzék, hogy a család felnőtt tagjai felelősek a gyermek felneveléséért.

- *Ismerjék meg a mostohacsalád jellemzőit, a válás gyermekekre ható káros és hátrányos következményeit.*
- *Legyen természetes számukra, hogy a gyermeknek kötelessége az idős szülőkről, beteg családtagokról való gondoskodás.*

Programunkban kiemelt helyet kap a *mentálhigiéné*. Csak ennek felvállalásával képes az iskolánk egyszerre oktató-nevelő és intervenciós rendszerré válni, ezáltal lesz információs és egészségközpont.

Az önismeret a lelki egészség alapja. Ez alatt az ember tudását értjük saját magáról, személyes tulajdonságairól, képességeiről, ezeknek a fejlettségéről, viselkedésének, magatartásának motívumairól, emberi-társas kapcsolatainak hatásáról. Ahhoz, hogy más emberekkel kedvező kapcsolatot alakítsunk-építsünk ki, viselkedésünket a szituációkhoz és elvárásokhoz mérten képesek legyünk változtatni, elengedhetetlen az önismeret, az önmagunkról alkotott reális kép. Kézenfekvő tehát, hogy *kiemelt figyelmet szentelünk iskolánkban az önismeret kialakulási folyamatának.*

5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógusok alapvető feladatai

- A magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.
- Heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (kötött munkaidejét) az intézményvezető által meghatározott feladatok ellátásával töltse.
- Heti teljes munkaidejének ötvenöt-hatvanöt százalékában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidejében) tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat tartson.
- Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felőli részében a nevelést-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lásson el.
- A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása.
- Aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában.
- Aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
- A tudomására jutott hivatali titkot megőrizze.
- A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerezze az előírt minősítéseket.
- Az iskola céljainak képviselése a tanulók és a szülők előtt.

- A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.

A tanórai és a tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás

- Tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása.
- A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (tanmenetek, éves programok).
- Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra.
- A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon
- Változatos szervezeti formák alkalmazása a tanítási órákon
- A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.
- A helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.

A tehetséges tanulók gondozása

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a tehetséges tanulók részére.
- Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.
- Részvétel az iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán belüli versenyekre, vetélkedőkre stb.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán kívüli versenyekre, vetélkedőkre stb.

A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.
- A gyermekvédelmi feladatok ellátása a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése, mentorálása.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók felkészítése javító vagy osztályozó vizsgára.

- Az eredményes középiskolai felvétel elősegítése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók körében.

Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Az iskola a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával tudja a leghatékonyabban támogatni. Fontos alapelv intézményünkben, hogy a tanulók közti különbségeket az iskola a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érés, valamint az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekintse. E szemlélet gyakorlatban történő alkalmazásához olyan fejlesztési célokat jelölünk ki, amelyek nemcsak a tanulótól várnak illeszkedést a tanulási környezethez, hanem a tanulási környezettől is alkalmazkodást igényelnek a tanuló egyedi jellemzőihez. Ennek értelmében a képességtartományok mindkét határán – tehetség és fejlődési késés, fejlődési zavar, esetleg ezek együttes megléte – kihívást jelentő feladatok megtervezése kívánatos. Különösen fontos, hogy biztosítsa intézményünk a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat, enyhítse a hátrányok hatásait, optimális esetben képes legyen kiküszöbölni azokat. Ezek közül kiemelten fontos a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhoz illeszkedő fejlesztő tevékenység. Minden gyermek, tanuló fejlődésében lényeges szerepet játszik a pedagógus fejlesztő tevékenysége, ennek tudatában kell lenni az intézmény pedagógusainak. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a közös felelősségvállalásnak lényeges szerepe van a nevelés sikerességében. Ez nem csak az együttnevelést megvalósító iskolában tanító pedagógus kizárólagos felelőssége. A pedagógus a tanulást-tanítást speciális szakmai kompetenciák alapján segíteni tudó különböző szakemberekkel együtt (például gyógypedagógus, gyógytestnevelő, iskolapszichológus, gyermekvédelmi jelzőrendszer szakembere) kialakított foglalkozások keretében, valamint a szülők és a tanuló folyamatos bevonásával, a pedagógiai tevékenység részeként elismert konzultációs tevékenységet folytatva végzi pedagógiai munkáját. Ajánlott, és új módszerként jelenik meg intézményünkben a teamtanításnak az alkalmazása, amely a több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében valósítja meg, az együttnevelést megvalósító iskolában pedig a tanulót tanító pedagógus és a gyógypedagógus közösen tervezett tanulási-tanítási programjára, a közös tanításra, valamint az e tevékenységet követő közös értékelésre épül.

A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása

- Szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl. színház-, múzeumlátogatás, kirándulás).
- Szabadidős programok szervezése iskolán belül (pl. klubdélután, karácsonyi ünnepség).
- Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.
- A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programok.

Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel

- Az iskolai diák-önkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése.

- Az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon.
- Iskolai szintű kirándulások, táborok önálló szervezése, segítség a szervezésben, részvétel a kirándulásokon, táborokon.

Munkafegyelem, a munkához való viszony

- A munkaköri köteleességek teljesítése.
- Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óráközi szünetekben.
- Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása.
- Az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása.

Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében

- Feladatvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban.
- Részvétel a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban.
- Oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.
- Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés

- Másoddiploma megszerzésére irányuló továbbtanulásban való részvétel.
- Továbbképzéseken való részvétel.
- A továbbképzéseken tanultak átadása a nevelőtestület tagjainak.
- Publikációk szakmai (pedagógiai, szaktárgyi) témákról folyóiratokban, kiadványokban.

Az iskolai munka feltételeinek javítása

- Pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel.
- Bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába.
- Az iskolai alapítvány működésének segítése.
- Az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése megvalósítása (innováció).
- Az oktatáshoz kapcsolódó szemléltető eszközök tervezése, kivitelezése.
- Az iskola épületének, helyiségeinek dekorálása.

Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában

- Részvétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában.
- Részvétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.
- Önkéntes feladatok vállalása a nevelőtestületi feladatok megoldásában.

Aktív részvétel a tantestület életében

- A pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.
- Önkéntes feladatvállalások a nevelőtestület közösségi életének; rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése.
- Részvétel a nevelőtestület közösségi életében, rendezvényeikben.

Az iskola képviselete

- A szülői szervezet által szervezett rendezvények segítése.
- Részvétel a szülői szervezet által szervezett rendezvényeken.
- Tudósítások közreadása a helyi társadalom számára az iskola életéről, eredményeiről a helyi médiában.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai szervezetek tevékenységébe.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli érdekképviseleti szervezetek tevékenységébe.
- A település rendezvényein, eseményein való részvétel.
- Aktív részvétel, tisztségek vállalása a település társadalmi, kulturális, sport, stb. életében, civil szervezeteiben.

A vezetői feladatok ellátása

- Vezetői feladatok vállalása a nevelőtestület szervezeti életében.
- Az egyes vezetői feladatok (tervezés, szervezés, a végrehajtás irányítása, ellenőrzés, értékelés) lelkiismeretes ellátása.
- A vezetőre bízott közösség formálása, az emberi kapcsolatok javítása.

Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal

- A tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteletben tartása.
- Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés a tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák felé.
- Pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek.

Kellő figyelem érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása).

6. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai

Az osztályfőnök feladatai

- Megfelelő magaviseletű; az iskolai diák-önkormányzati munkában és az iskolai rendezvényeken aktív osztályközösséget alakít ki az osztályközösség megfelelő irányításával.
- Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket.
- Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítását és elfogadását.
- Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Rendszeres kapcsolatot tart együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen – legalább havonta – tájékoztatja a szülőket.
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről.
- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.
- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.
- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadó órákat szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.
- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.
- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.
- Tájékoztodik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.

- Az iskolaorvosi szolgálat bevonásával, figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket.(pl. tartós betegségek, fogyatékoságok, gyógyszerérzékenység).
- Minden hó végén érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy rovóban részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat az osztálynaplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- A tanév elején elkészített osztályfőnöki tanmenet szerint vezeti az osztályfőnöki órákat, azokra előre felkészül.
- Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.
- A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.
- Elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervezetét (osztályfőnöki munkaterv, osztályfőnöki tanmenet).
- Elkészíti az osztálystatisztikákat és ezekhez kapcsolódó elemzéseket.
- Elkészíti a félévi és tanév végi értékeléseket az osztályközösség fejlődéséről.
- Betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkel és a nevelőtársakkal szemben.
- Kitölti és vezeti az osztálynaplót, hetente ellenőrzi a szükséges beírásokat, és szükség esetén gondoskodik azok pótlásáról.
- Felfekteti és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.
- Tanév elején kitölti a tanulók tájékoztató füzetét, tanév közben havonta ellenőrzi tájékoztató füzet vezetését (érdemjegyek, egyéb beírások, szülői aláírások).
- Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.

Az osztályfőnöki munka tervezése

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított osztályfőnöki munkaterv alapján végzi.

Az osztályfőnöki munkaterv felépítése

a) A tanév elején összeállított munkaterv

- Az előző tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
 - Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról.
 - Osztályfőnöki tanmenet (az osztályfőnöki órák éves terve).
 - Tervezett tanórán kívüli programok az adott tanévre havi bontásban.
 - Tervezett fogadó órák és szülői értekezletek az adott tanévre. Az egyes szülői értekezletek tervezett témái.
 - Az osztály diákközösségének vezetői.
 - Az osztályban működő szülői szervezet vezetői.
- b) Az osztályfőnöki munkatervhez csatolt dokumentumok a tanév folyamán
- Első félévi és tanév végi osztálystatisztika.
 - Első félévi és tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
 - Jelenléti ívek és feljegyzések a szülői értekezletekről.

Az osztályfőnök által készített statisztikák, jelentések az osztályról

Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról

- Tanulók száma, ebből leány
- Állami nevelt (gondozott)
- Hátrányos helyzetű, ebből halmozottan hátrányos helyzetű tanuló
- Tanulási, magatartási, beilleszkedési zavarral küzdő tanuló
- Sajátos nevelési igényű tanuló
- Az iskolában étkező, ebből normatív támogatásban részesülő tanuló
- Az étkezőkből csak ebédelő, illetve háromszor étkező tanuló
- Az iskolába járás alól felmentett tanuló (magántanuló)
- Egyes tantárgyakból az értékelés alól felmentett tanulók
- Más településről bejáró tanuló
- Nem magyar állampolgár
- Évfolyamismétlő

Statisztikai adatok az első félév és a tanév végén az osztályról

- Tanulók száma
- Osztályozott tanulók száma és aránya
- Osztályozatlan tanulók száma és aránya
- Az egyes tantárgyakban elért osztályzatok száma és a tantárgyak osztályátlaga
- Az osztály tanulmányi átlaga
- Kitűnő tanulók száma és aránya
- Szaktárgyi dicséretetek száma tantárgyanként a tanév végén
- Példamutató magatartásért adott dicséretetek száma a tanév végén
- Példamutató szorgalomért adott dicséretetek száma a tanév végén
- Egy tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- Két tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- Három vagy több tantárgyból évfolyamismétlésre bukott tanulók száma és aránya
- A bukások száma tantárgyanként
- A tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyek eredményei
- Iskolán belüli versenyek eredményei (iskolai versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)

- Iskolán kívüli versenyek eredményei (iskolán kívüli versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
- Nyolcadik évfolyamon a középiskolai továbbtanulás jellemzői
 - A középiskolai felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgán elért eredmények (magyar, matematika)
 - Középiskolai felvétel a tanulók választása alapján
 - A választott középiskolák közül az elsőként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
 - A választott középiskolák közül a másodikként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
 - A választott középiskolák közül a harmadikként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
 - Továbbtanulás iskolatípusok szerint
 - Gimnáziumba felvett tanulók száma és aránya
 - Szakközépiskolába felvett tanulók száma és aránya
 - Szakiskolába (szakmunkásképzőbe) felvett tanulók száma és aránya
 - Egyik középiskolába sem felvett tanulók száma és aránya

A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelési szempontjai az első félév és a tanév végén

- Az osztályközösség életét jellemző legfontosabb adatok (létszám, fiúk-lányok aránya, új tanulók, távozók).
- Az osztály szociális összetétele (a családok szociális helyzete, a családok kulturális elvárásai, hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók, gyermek- és ifjúságvédelmi munka).
- A tanulási teljesítmény (tanulmányi átlageredmények, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, a bukások, a tehetséges tanulók eredményei).
- Az osztályközösség társas szerkezete, a közösség rétegződése, struktúrája.
- Neveltségi szint (magatartás, társas viselkedés, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók).
- A közösségi tevékenység (önkormányzás szintje, közös programok és rendezvények felsorolása, egyéb (tanórán kívüli) foglalkozásokon való részvétel).
- A szülői házzal való kapcsolat (a családlátogatások és a szülői értekezletek tapasztalatai, a szülők nevelési elvei, a szülők kapcsolata az iskolával).
- Minden felsorolt területen belül meg kell határozni az alapvető pedagógiai feladatokat:
 - Milyen változások történtek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
 - Milyen új problémák jelentkeztek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
 - A problémák megoldásának érdekében milyen beavatkozás látszik célszerűnek?

Az osztályfőnöki órák témái

Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák a tanév legelső osztályfőnöki óráin

- A házirend szabályainak megbeszélése.
- Az osztályközösség belső szabályainak megbeszélése, rögzítése.
- Balesetvédelmi, tűzvédelmi szabályok ismertetése, visszakérdezése.
- Az osztályközösség gyermekvezetőinek megválasztása.

- Az iskolai munkatervből az osztályt érintő feladatok ismertetése.
- Az iskola környékére vonatkozó közlekedési ismeretek és veszélyhelyzetek megbeszélése.
- A kerékpáros közlekedés szabályai.

Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák

- Félévente egy alkalommal egészségvédelmi téma (helyes táplálkozás; az alkohol- és kábítószer fogyasztás, a dohányzás káros hatásai a szervezetre; a személyes higiénia; a szexuális fejlődés) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségével igénybe vételével.
- Elsősegély-nyújtási alapismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja.
- Félévente egy alkalommal az elsősegély-nyújtás alapismereteinek gyakorlati elsajátítása céljából az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségével igénybe vétele.
- Az osztály félévi munkájának és magatartásának értékelése az első és a második félév végén.
- Megemlékezés nemzeti ünnepeinkről október 23-án és március 15-én.
- Megemlékezés a magyar kultúra napjáról, a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapjáról, a költészet napjáról, a holokauszt áldozatainak emléknapjáról, a Föld napjáról és a Nemzeti Összetartozás Napjáról.
- Megemlékezés az iskola névadójáról.
- Osztálykirándulás előkészítése.

Az osztályfőnöki órák tananyaga, tematikája évfolyamonként:

5. évfolyam

Tananyag: Tanuljunk tanulni Ötödikbe léptünk, házirend, tisztségek. A tanulást is tanulni kell. Nehéz és könnyű tantárgyak. Eredményes tanulás az 5. osztályban.

Követelmény: A tanulás kötelesség. Gazdálkodás az idővel. A tanulást is tanulni kell. Ami érdek, amit szívesen csinálok.

Tananyag: Személyiségünk Önismeret, öntudat, önbizalom. Az ember értéke. Szokás, szenvedély.

Követelmény: Önismeret fejlesztése, osztálytársak közti bizalom, a támogató légkör megerősítése. A dohányzás szenvedélybetegség jellegének tudatosítása.

Tananyag: Test és lélek Az egészség értéke életünkben. Hogyan élhetünk egészségese.

Testkultúra (testedzés, pihenés, öltözködés). Életrend, életritmus. Szabadidő helyes felhasználásáról.

Követelmény: Testünk iránti felelősségünk. Testi-lelki egészség legfontosabb összefüggései.

Tananyag: Tudni illik Az étkezés illemtana. Öltözködés, kultúrája. Szórakozás illemtana:

színház, mozi, hangverseny, diszkó, kirándulás, sport, játék, strand.

Követelmény: Alapvető viselkedési normák gyakoroltatása, betartása, megkövetelése.

Tananyag: Családi élet Alkalmazkodás a családban. Egymás iránti figyelem a családban (hétköznapiak, ünnepek).

Követelmény: A család életre szóló érzelmi háttér, erőforrás szerepének tudatosítása. Az egymásra figyelés fontosságának hangsúlyozása.

Tananyag: Közlekedés Gyalogos közlekedés kisebb, nagyobb településen. Tömegközlekedési lehetőségek. Kerékpáros közlekedés. Idénybalesetek.

Követelmény: Kövesse a közlekedés helyes magtartási szokásait! Ismerje a városi és vidéki közlekedésben lévő különbségeket! Ismerje a gyalogos és tömegközlekedés szabályait!

6. évfolyam

Tananyag: Gondolkodás, kommunikáció, tanulás Problémamegoldás, tanulás, emlékezet. Intelligencia, okosság, bölcsesség. Megismerés, tudás.

Követelmény: A beszéd és a gondolkodás összefüggései. Értékelje a tudást, a lelkiert, és az egyéb szellemi képességeket!

Tananyag: Személyiségünk Ember voltunk általános vonásai, egyediségünk. Örökletes adottságok: testi alkat, ösztönök, temperamentum, képességek, tehetség. Szokás és szenvedély: jó és rossz szokásaink.

Követelmény: Képesség a másik ember személyiségének tiszteletére és megértésére, a helyes önismeret kialakítására, önmaga felvállalására, mások bírálatának segítségként való elfogadására. Legyen képes felismerni az örökletes tényezők szerepét a jellem kialakulásában!

Tananyag: Test és lélek Test és lélek egysége. Egészséges életmód, testkultúra, mentálhigiénia. Növekszem, változom.

Követelmény: Helyezze el önmagát a saját korcsoportjában, felismerve ebből adódó jellemzőit! Ismerje az ember életszakaszainak főbb általános jellemzőit.

Tananyag: Tudni illik Találkozás, üdvözlés. Megszólítás, bemutatkozás, társalgás.

Telefonálás illemtana. Vendégségben, vendéglátás. Pontosság, pontatlanság.

Követelmény: Alapvető magatartási normák ismerete.

Tananyag: Családi élet Személyi higiénia: testápolás, bőrápolás, ruha váltása. Nemi érés, nemi higiénia. Környezet tisztántartása: otthon, osztályban. Állatokkal a lakásban.

Követelmény: Tudja önmagát, környezetét tisztán tartani! Tudja, hogy a tisztaság az egészséges élet alapfeltétele!

Tananyag: Közlekedés Kerékpáros közlekedés korábban megismert szabályainak bővítése. Közlekedési jelzések, továbbhaladási algoritmusok leírása. Tömegközlekedés (országúti, vasúti, városi).

Követelmény: Ismerje az alapvető közlekedési szabályokat. Ismerje a kerékpár biztonsági felszereléseit!

7. évfolyam

Tananyag: Test és lélek Egészség, betegség, fogyatékoság. Egészséges életmód testkultúra, mentálhigiénia. Veszélyeztető tényezők. Az egyén és a drogok. A drogok és a médiák. A reklám hatása.

Követelmény: Ismerje fel a test és lélek összefüggéseit! Legyenek ismeretei a káros

szenvedélyek veszélyeiről és elkerülésük módjáról!

Tananyag: Személyiségünk Örökletes adottságok: testi alkat, ösztönök, temperamentum, képességek, tehetség. A tanulás szerepe: sajátos szokások, ismeretek, világlátás, hobbik, örömök, félelmek. A nevelés szerepe: példaképek, jutalmazások, büntetések.

Követelmény: Tudja, hogy minden ember egyedi, hogy énünk egyes összetevői örökölték, mások megszerzették! Ismerje fel a tanulás jelentőségét a jellem alakulásában!

Tananyag: Pályaorientáció Képességek: térbeli gondolkodás, nyelvi kifejezőképesség, számolási képesség, fizikai teherbírás, kezűgyesség, ötletgazdagság, kapcsolatteremtés. Képesség és teljesítmény összefüggése. Önismeret testi, lelki, szociális és szellemi szempontjai. Munkahelyi ártalmak és a stressz. A munkanélküliség állapota, folyamata, az átképzés. Pályaválasztási alapfogalmak: pálya, szakma, foglalkozás, beosztás, munkakör, képesítés, képzettség. Érdeklődés, érzelem, motiváció a pályaválasztásban. Szabadban dolgozni, testi erőt kifejezteni, technikai feladatokat ellátni, tiszta környezetben dolgozni, szellemi munkát végezni stb.

Követelmény: A tanulók tudják: Felsorolni a képességek fő jellemzőit. Felismerni a képességek és a pályák kapcsolatát. Megadni saját képességeik szintjeit. Azonosítani a testi adottságok, a szociális körülmény és a tárgyi tudás szerepét az eredményes munkavégzésben. Felismerni a munkahelyi ártalmakat. Magyarázni a munkanélküliség állapotát, az átképzés szükségességét. Értelmezni a pályaválasztási alapfogalmakat. Azonosítani az érdeklődési területeket és elmondani azok szerepét a pályaválasztásban. Bemutatni a motiváció szerepét a pályaválasztásban.

Tananyag: Közlekedés a KRESZ szabályai. Az elsősegélynyújtás szabályai. Veszélyhelyzetek kialakulása.

Követelmény: Előrelátással hárítsa el a veszélyhelyzetek kialakulását! Alkalmazza a KRESZ szabályait különös tekintettel: rendőri karjelzések, behajtani tilos, kerékpárút, főútvonal!

Tananyag: Tudni illik Fiúk és lányok, megismerkedés, udvarlás. Társalgás illemtana.

Hogyan? Miről? Kamaszszerelm.

Követelmény: Helyes viselkedési formák tudatosítása.

8. évfolyam

Tananyag: Személyiségünk Önmegfigyelés, önismeret, önnevelés: tapasztalat önmagamról és másokról. Elismerés, bírálat, építő, romboló. Érdeklődés, célok, akarat, én ideál, értékek. Önérték, önbecsülés, önbizalom, önszeretet, szégyen, kisebbségi érzés. Önfegyelm, akarat, felelősség. Különbözőségek és hasonlóságok. A másik egyediségének, máságának elismerése, tisztelete. A másik megismerése. Kommunikáció. Vitatkozás, versengés, kompromisszumok. Jellemlelki tulajdonságok. Szokások, tudás, erkölcs, világnézet. Intelligencia, okosság, bölcsesség, kreativitás. Büszkeség, gőg, méltóság, önzés, önzetlenség. Nyitottság, kíváncsiság. Az ember, mint értékelő lény. Az értékelés szempontjai. Az értékelés nehézségei. A legfontosabbnak tartott értékek. Az ember, mint erkölcsi lény. Választás és döntés, szándék és tett. A rossz, a hibázás és a bűn. Az erkölcsi cselekedet (jót jól). Mozgatóink. Meghatározottságaink, gyökereink. Vágy, szükséglet, lehetőség, igény. Érdekek, értékek, normák. Beállítódás, magatartás és viselkedés. Empátia, tolerancia. Az egyes ember fejlődése. Életkorok jellemzői. Követelmény: Tudjon érvelni az önuralom, önnevelés, önismeret fontossága mellett! Legyen képes érvelni a másik személyiségének tisztelete mellett! Legyen nyitott az értékek felismerésére és elfogadására! Legyen képes a meggondolt véleményalkotásra, mások józan,

igazságos megítélésére! Legyen képes fontos helyzetekben a választási lehetőségek mérlegelésére, indokolni mások és önmaga hibás és jó döntéseit! Legyen képes felfedezni a különböző viselkedések és döntések mögött meghúzódó mozgatókat! Ismerje az egyes életszakaszok főbb jellemzőit!

Tananyag: Pályaorientáció Képességek, munkahely, munkanélküliség. Térbeli gondolkodás, nyelvi kifejezőképesség. Számolási képesség, fizikai teherbírás, kezűgyesség, ötletgazdagság és kapcsolatteremtési képesség. A képesség és teljesítmény összefüggése. Az önismeret testi, lelki, szociális és szellemi szempontjai. A munkahelyi ártalmak és a stressz. A munkanélküliség állapota, folyamata, az átképzés. Megbeszélés, vita, szituációs gyakorlatok, kérdőív, gyűjtőmunka.

Követelmény: A tanulók tudják: Felsorolni a képességek fő jellemzőit. Felismerni a képességek és a pályák kapcsolatát. Megadni saját képességeik szintjeit. Azonosítani a testi adottságok, a szociális körülmény és a tárgyi tudás szerepét az eredményes munkavégzésben. Felismerni a munkahelyi ártalmakat. Magyarázni a munkanélküliség állapotát, az átképzés szükségességét.

Tananyag: Pályák megismerése, pályaválasztási dokumentumok, a pályák megismerésének lehetőségei: Pályaképek, pályatükrök, pályaismertetések, foglalkozás leírások. Pályaszintek, egymást helyettesítő pályaaajánlatok. Pályaalkalmasság, továbbtanulási lehetőségek. A pályaválasztás dokumentumai, ismeretforrások. Videofelvételek elemzése, pályatabló készítése, riportok készítése, elemzése. Érdeklődés, érzélem, motiváció a pályaválasztásban. Érdeklődési területek: Szabadban dolgozni, növényekkel, állatokkal foglalkozni, emberek között dolgozni. testi erőt kifejteni, formákkal, vonalakkal dolgozni, kézi erővel, szerszámmal dolgozni. Technikai feladatokat ellátni, irodában dolgozni, embereken segíteni, eladni, vásárolni. Tiszta környezetben dolgozni, gépeket szerelni és javítani, elektromos készülékekkel dolgozni, építőiparban, laboratóriumban dolgozni. Érzelmi viszonyulás és a motiváció szerepe a pályaválasztásban. Megbeszélés, vita, szituációs gyakorlatok, öndefiníciós folyamatok támogatása.

Követelmény: A tanuló tudja: Azonosítani az érdeklődési területek és elmondani azok szerepét a pályaválasztásban. Bemutatni a motiváció szerepét a pályaválasztásban.

Tananyag: Családi élet Családtervezés, házasság, családi célkitűzések. Generációk kapcsolata, egymás segítése. Családi szabadidő szervezés.

Követelmény: Legyen képes életvitele tudatos alakítására! Legyen fegyelmezett, segítőkész!

Tudja szabadidejét kulturáltan hasznosítani! Legyen tájékozott nemzeti, vallási, családi ünnepekről! Tudjon ezek hagyományainak megfelelően viselkedni!

Választható témák az osztály összetételétől, neveltségi szintjétől függően

A tanulást is tanulni kell

Tanulást segítő tevékenységek

Egészséges életrend

A helyes napirend kialakítása

A család: a nagyszülők, a szülők és a gyerekek közössége

Ünnep a családban

Az ünnepek szerepe az emberek életében

Ismerem-e önmagam?

A megismerés forrásai

Baráti kapcsolatok

Részvétel a házi munkában

A nyári szünidő tervezése
A tanulási szokások, a gazdaságos tanulás
Fiúk és lányok barátsága
A helyes viselkedés, a helyes beszéd, az udvariasság
Igazmondás, hazugság
A serdülők biológiai és higiéniai problémái
Fejlesztő játékok tanulása
Tudni illik, hogy mi illik
Illemtan a gyakorlatban
Lakásunk kultúrája
Pályaválasztásra készülünk
Önállóság a tanulásban
Konfliktusok az osztályban
Igaz barátok az osztályban
A kulturált magatartás szabályai
Viselkedés ünnepi alkalmakkor
Bírálat, önbírálat
A család funkciói
Konfliktus a családban
Fizikai és szellemi munka
A pénz szerepe életünkben
Ápolt, divatos megjelenés
Hogyan rendezném be otthonomat?
A vendéglátás illemtana
A határainkon túl élő magyarság
Testápolás, szépségápolás a serdülőkorban
Az étkezési kultúra
Az iskolaválasztás gondja
A család pályaválasztási elképzelései
Diákönkormányzat az osztályban és az iskolában
Törekvés a harmonikus életre
Jövőnkre készülünk
Harcban önmagunkkal
Bizonytalankodók az iskola- és a pályaválasztásban
Ügyintézés a mindennapokban
Barátság, szerelem, szexualitás
Házasság és család, a felbomló család
Hétköznapiak és ünnepek a családban
Korunk jellemző betegségei
A fiatalkori bűnözés
A hivatalos helyen való viselkedés illemtana
Különféle tanulási módszerek
A jó időbeosztás, a helyes napirend
Közösségfejlesztő játékok
A kulturált viselkedés alapjai, illem
Ismerős, haver, barát
Kapcsolatok a másik nemmel, a nemi érés tudatosítása
Árulkodás, becsület, "betyárbecsület"
Hazugság, elhallgatás, igazmondás, becsületesség
Közlekedési szabályok, utazási illemtan

Színházlátogatás: viselkedés az előadáson, az élmények megbeszélése
 Megjelenés, öltözködés
 A sport szerepe az egészséges fejlődésben
 Helyem a családban, szüleink tisztelete
 Egészséges életmód rend, tisztaság, higiénia, korszerű táplálkozás
 Veszélyes anyagok (alkohol, dohányzás stb. egészségkárosító hatása)
 Az olvasás szerepe, fontossága, az olvasás élménye
 A televízió műsorok, a videó-filmek helyes megválasztása
 Ünnepek, az ünnepnapok szükségessége
 Iskolai hagyományok megismerés
 Fiú-lány kapcsolat, barátság, szerelem, a férfi, és a női szerepek.
 Szerelem és házasság
 Generációk együttélése, szüleink, nagyszüleink.
 Az idős emberek tisztelete, segítése, a kötelességtudat fejlesztése
 Családi hagyományok, ünnepek
 A vallások szerepe életünkben, sokfélék vagyunk, tolerancia
 Viselkedés iskolában a tanórán, iskolai rendezvényeken, utcán, közlekedési eszközökön, színházban, étteremben, szórakozóhelyen
 A munka az ember alapvető létformája, a munka értelme, megbecsülése
 Megélhetés, gazdálkodás, jólét
 Vitakultúra fejlesztése, a véleményalkotás szabadsága
 Nemzeti azonosságtudat, nemzeti hagyományaink, történelmünk, jelképeink
 Helyünk Európában
 Miért tanulunk? Pályaválasztás, szakmák, foglalkozások, hivatások
 Az információszerzés lehetőségei
 Családi munkamegosztás, segítség otthon
 A családi költségvetés ismerete, az előrelátó pénzgazdálkodás
 Szabadidő értelmes, hasznos eltöltése (olvasás, rendszeres sportolás, zenetanulás, tánc, képzőművészet stb.)
 Környezetünk kulturáltsága, növények, állatok gondozása
 Egészség, betegség. Egészségünk iránti felelősség kialakítása

7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

7.1. A többségi intézményekben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő integrált oktatásuk. Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- Az együttnevelést megvalósító iskolák pedagógusainak, a szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülés-specifikus módszertani eljárások

alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

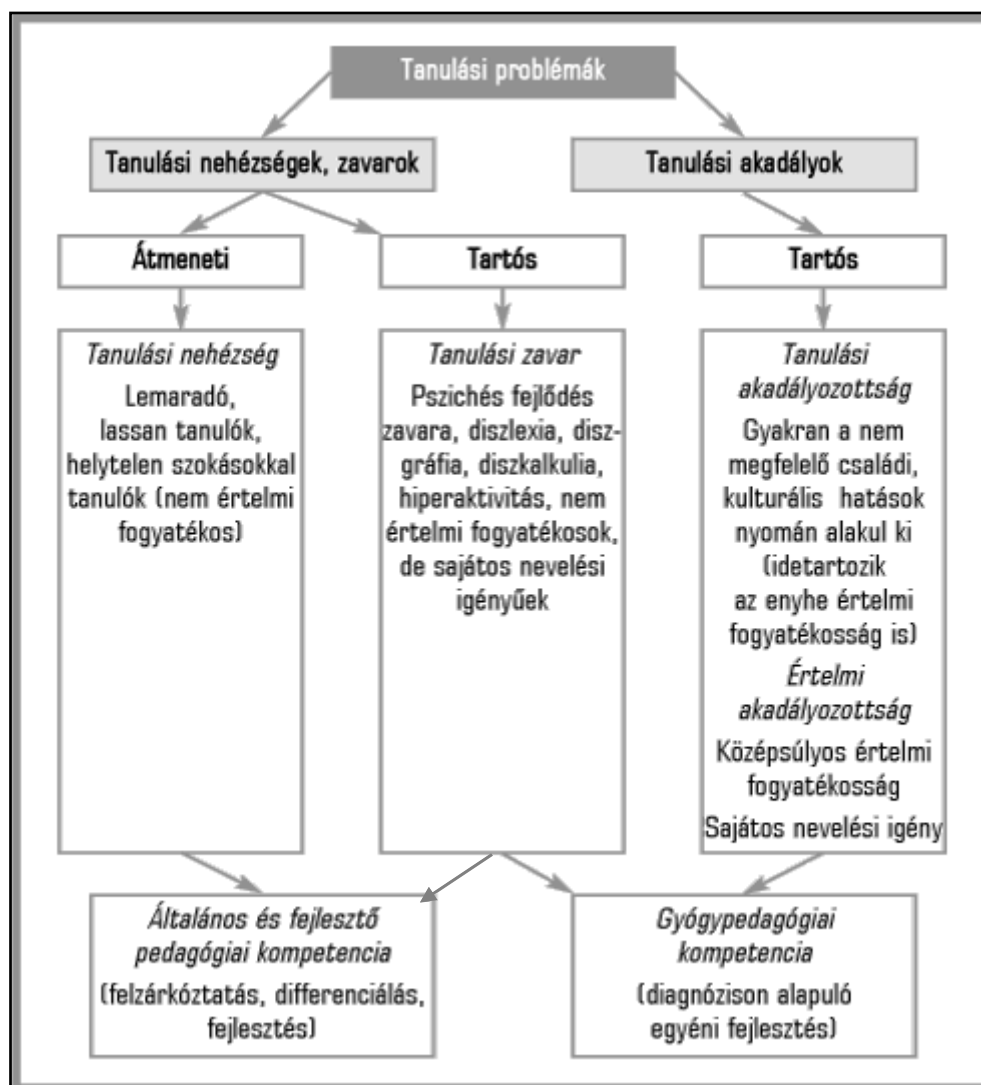
- A nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai – esetenként egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.
 - A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus, aki
- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző módosulásait;
 - szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés-oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
 - a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján - szükség esetén - megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
 - egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
 - alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
 - együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, a tanuló fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógiai tanár/terapeuta az együttműködés során

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- javaslatot tesz a fogyatékosság típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- együttműködik a többi pedagógussal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon - egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben -, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra.

Az integrált nevelésben-oktatásban részt vállaló közoktatási intézmények igénybe vehetik az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, szak- és pedagógiai szakmai szolgáltatását, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét a megyei/fővárosi közoktatás-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A lemaradó vagy gyengébb képességű tanulók állandó és rendszeres felzárkóztatásának biztosítása.

Ennek érdekében:

- A méréseknek megfelelő egyéni teljesítményszintekhez igazodva, differenciált oktatás keretében – a felzárkóztatás segítése.
- Az IPR rendszer működtetése.
- Képesség-kibontakoztató program alkalmazása.
- Motiválást segítő differenciált tanulásszervezés, kooperatív technikák, tevékenységközpontú pedagógiák, projektoktatás.

A tanulás sikere közös érdeke és célja mind a pedagógusnak, mind a gyereknek. A pedagógusok legfőbb törekvése, hogy megteremtsék a tanulók számára a speciális tanulás feltételeit, így biztosítva számukra az optimális fejlődést.

Minden tanulói eredményt a támasztott követelmények szerint értékelhetünk. Ha ez a teljesítmény egy meghatározott normahatár alatt marad, ebben az esetben kudarcról beszélünk.

A kudarcot valló, a tanulási nehézséggel küzdő tanulók problémája bonyolult, összetett. A tanulók egy részénél már az iskolát megelőző fejlődési szakaszokban is megnyilvánul a lassabb fejlődésmenet, de az iskolaérettségi vizsgálaton mindenképpen kiderül, hogy a gyermek nem iskolaérett.

A másik részben az iskolai tanulmányok során derül ki, esetleg az iskolában keletkezett a tanulási nehézséget kiváltó ok, vagy pedig más hatások eredménye.

A kudarc okai:

Pszichikai okok

- tanulási hibák
- koncentrációs zavarok
- magatartási rendellenességek
- szorongás
- motivációs gyengeség
- önértékelési zavarok

Szomatikus okok

- genetikai károsodások
- veleszületett károsodások
- szülés körüli sérülések
- idegrendszeri funkciózavarok
- érzékszervi sérülések
- motoros sérülések
- különböző betegségek

Szociális okok

- családi környezet
- különböző nevelési szokások
- szociális körülmények
- tanulási késztetések, indítékok
- életperspektívák a családban
- családtagok egészségi állapota

Iskolai okok

- túlzóan teljesítményorientált iskola
- a tananyag túlzott mennyisége
- a felfokozott tanulási tempó
- metodikai, didaktikai hibák
- a gyermek igényeit figyelembe nem vevő szervezés

Az iskolai kudarcoknak az oka rendszerint a genetikai és környezeti hatások együttesében rejlik. Ezen tanulók problémáját a pedagógusoknak kell megoldaniuk.

Ennek eszközei:

A tanulási nehézség vagy elmaradás okainak feltárása

A problémák nagyon összetettek Három súlyossági fokuk van:

Tanulási nehézségek

- rövidebb ideig tart, átmeneti jellegű
- különösen akkor fordul elő, ha a gyermek valamilyen krízisben van, pl. betegség, költözködés, válás, testvér születése
- a tudását érintik /tudáshiányok jelentkeznek/

- ha időben észrevesszük, pótolhatjuk
- ha nem vesszük észre időben, akkor magatartási problémákba is átmehet
- minden tantárgyra kiterjedhet
- a tanulási motiváció is csökkenhet
- szükséges a korrepetálás

Tanulási zavarok

- a központi idegrendszer sérülése vélelmezhető
- többnyire egy-egy tantárgyhoz sorolható
- képességzavarok /dyslexia, dysgraphia, dyscalculia/
- terápiához kötött
- segítség mellett elvégezheti a normál általános iskolát
- a képességeket kell kialakítani

Tanulási akadályozottság

- minden esetben hosszantartó
- a tanulás teljes körére kiterjed
- okai mindig összetettek:
 - o lehet enyhe organikus sérülés
 - o lehetnek szociális környezeti hatások
- szükséges szakértői bizottságok vizsgálata, más intézménybe helyezés, gyógypedagógiai képzés, terápia

Tanulást segítő módszerek, az egyénre szabott segítség kidolgozása és megvalósítása

A hagyományos módszerekkel szemben az oktatás központjában nem a tanterv, hanem a gyermek áll.

A kudarcok úgy kerülhetők el, ha az ismeretanyag feldolgozásában és a gyakorlásban a módszerek tekintettel vannak a gyermek pszichés állapotára is.

Tanulást segítő módszerek:

- tónusfokozás, vagyis a tanulást segítő belső állapot, a fizikai felfrissülés biztosítása mozgással
- jó közérzet, pozitív alaphangulat megteremtése a tanuláshoz /relaxáció/
- a figyelem fenntartása érdekes, személyre szóló feladatok adásával
- a bevézés segítése kiemeléssel, kulcsszavakkal, vázlatírással, folyamatos ismétléssel
- a gyerekek tanórán kívüli tanulási szokásainak felmérése, hatékony tanulási szokások kialakítása elemi tanulási technikák megismertetésével

A tanulási kudarc elkerülése, a tanulmányi teljesítmény javítása érdekében az osztály keretében differenciálnunk is kell.

Differenciálás: az a folyamat, amelynek eredményeképpen a tanítást az egyes tanulók egyéni szükségleteihez igazítjuk.

Differenciálni célszerű:

- tartalom szerint, amikor az ugyanolyan típusú feladatból az egyik tanuló egyszerűbbet, a másik összetettebbet kap
- érdeklődés szerint: a kevésbé motivált tanulókat is bekapcsolhatjuk az őket érintő témákba
- tempó szerint: aki hamarabb elkészül a feladattal, újat kap

- szint szerint: a tanulók ugyanazon a tantervi témán dolgoznak, de különböző nehézségi fokozatú feladatokat oldanak meg
- hozzáférhetőség szerint: az egyes tanulók számára másként közvetítjük a tananyagot
- a reakció módja szerint: a tanuló írásos válasz helyett szóbelit (vagy fordítva) adhat
- szerkezet szerint: egyes tanulók „egységekben” kapják az ismereteket, mások lépésről lépésre haladnak
- a tanítás stílusa szerint: a módszert a pedagógusnak az egyes tanulóknál (vagy tanulócsoporthoz) elérni kívánt eredmény szerint kell megválasztania

A tanulási kudarcnak kitett tanulók segítésének lehetőségei

Felzárkóztató, hiánypótló program

A korrekció a tananyagon keresztül közvetlenül irányul a fő problémára. Az eredményesség érdekében fontos a fokozatosság elvének érvényesítése.

Kompenzáló, korrigáló program

A tanulást nehezítő fő tüneteket speciális eljárásokkal, jellemzően játékos és terápiás jellegű foglalkozásokkal igyekszik megszüntetni egyéni vagy kiscsoportos formában. Az eredményességet fokozza, ha a szülő is bevonható.

Preferáló, megerősítő program

A fejlesztéshez a gyermek valamilyen kiemelkedő képességét „használjuk fel”. Ez beépül az ismeretszerezés folyamatába.

A gyerekek egészséges személyiségfejlődése szempontjából is rendkívül fontos elkerülni a gyakori kudarcot. A sorozatos kudarcok egyenes következménye a frusztráció, amely regresszióhoz, szorongáshoz, vagy agresszióhoz vezet. Az ezekkel együtt járó kóros pótcselekvések, pszichoszomatikus tünetek, esetleg pszichogén funkciózavarok kialakulása is megelőzhető, ha a tanulók segítségünkkel elkerülhetik a túl gyakori sikertelenséget.

Fejlesztő foglalkozások a tanulási zavarok korrekciójára

A fejlesztés területei

Mozgásfejlesztés

- nagymozgások
- finommozgások

Testséma – fejlesztés – téri tájékozódás

Percepciófejlesztés

- vizuális percepció
 - o az azonosság – különbség észlelése
 - o alakállandóság felismerése
 - o az alak és háttér megkülönböztetése
 - o gestalt-látás fejlesztése
 - o szem-kéz koordináció javítása
- auditív percepció
 - o hangdifferenciálások
 - o időtartam gyakorlatok
 - o hangok felismerése szavakban
 - o szavak szótagokra, hangokra bontása
 - o szavak felismerése magánhangzóiból

Taktilis észlelés

Kinesztetikus észlelés

A sajátos nevelési igényű gyermekek gyógypedagógiai nevelésének és terápiájának alapelvei

- A nevelést és terápiát végző gyógypedagógus mellett esetenként más szakember (orvos, pszichológus, szociális munkás) bevonása is szükséges.
- A nevelés és terapia kiterjedhet a foglalkoztatás, a tanítás teljes folyamatára vagy csupán kiegészíti ezeket.
- A gyerek általános fejlettségi állapotának és tanulási képességének diagnosztizálása teszi lehetővé a legkedvezőbb tanulási tempó meghatározását (tantárgyanként is eltérő lehet) és a tanulási folyamatokban a lépésméret meghatározását.
- Az egyéni speciális nevelésszükségletnek megfelelő egyéni programnak kidolgozása a tanulási eredmények nyilvántartása, összehasonlítása és ennek alapján az egyéni fejlesztési terv módosítása.
- A gyermek érdeklődésének figyelembe vétele, motiválásának erősítése és az önálló tanulási technikák megtanítása.
- A legkedvezőbb csoportméret kialakítása és valamennyi tanulási tevékenységben a megfelelő időszakok meghatározása.
- Az elvont fogalmak lassú értelmezése, a saját élményhez kötődő fogalomalkotás összekapcsolása a mozgás és a kreatív képességekkel, a fogalmak fokozatos tágítása.
- Az eredményesség élményének a kialakítása, az én tapasztalás erősítése, a személyiség identitás élményének a kialakítása.

Megfelelő tanulási környezet kialakítása, ezen belül különösen a személyi környezet, a tanár-gyerekek közötti interakció megfigyelése diagnosztikai értékek felhasználása.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A hátrányos helyzetű és az eltérő kulturális háttérű tanulók különböző fogalmakat takarnak. Előbbi alatt az alacsony szocioökonómiai státusszal jellemezhető társadalmi réteghez tartozókat értjük, az utóbbi a kulturálisan eltérő háttér értékeiben, attitűdjeiben és szokásaiban tér el jelentősen a többségi kultúrától, s ez okoz hátrányt a tanuló számára.

Célja: segíteni azon tanulók beilleszkedését, ismeretsajátítását, egyéni ütemű fejlődését az iskolai környezetbe, akik szociális körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek:

- családi mikrokörnyezetből adódóan,
- családi házon kívüli környezet miatt hátrányos helyzetűek,
- csonka családban felnövő gyermekek, (elvált szülők, árva, félárva gyerekek)
- munkanélküli szülők gyermekei átmenetileg hátrányos helyzetűek
- áttelepült, beköltözött (új) tanulók,
- tartós betegségük miatt hátrányos helyzetűek.

A napközi és a tanulószoba nem függeléke az iskolának, hanem a komplex pedagógiai folyamat szerves része. Biztosítani kívánjuk a tanórákra való szakszerű felkészülést.

A napközi, tanulószoba feladata:

- biztosítani a tanulás szükséges feltételeit, *elsajátíttatni az egyéniségüknek megfelelő tanulási módszereket*, fejleszteni önállóságukat
- *egyéni foglalkozással* biztosítani, hogy minden gyermek a képességeihez mért optimális teljesítményt érje el
- *a szociális hátrányok részbeni csökkentése, a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek tehetséggondozása*
- különös odafigyelés a gyermekjóléti gondoskodásban részesülőkre

- *a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett tanulókkal való speciális foglalkozás, segítségadás*
- *kifejleszteni az önellenőrzés képességét*
- *neveljen egymás segítésére*
- *tanítson meg a játék örömeire, neveljen a játékszabályok betartására*
- *vállaljon részt a társas viselkedés szabályainak gyakoroltatásában*
- *neveljen a szabadidő kulturált és hasznos eltöltésének szokásaira*
- *segítse az egészséges életmód szokásrendszerének kialakítását*
- *vállaljon részt az iskola programjában preferált értékek átszármaztatásában és gyakoroltatásában.*

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

- Felzárkóztató-, ill. tehetséggondozó foglalkozások szervezése
- Drog- és bűnmegelőzési felvilágosító tevékenység
- Mentálhigiéniai programok (Egészséges Iskolák Hálózata, Egészségnap programjai)
- Pályaorientációs tevékenység
- Táborozások, kirándulások
- Fesztiválokon, bemutatókon való részvétel
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon.
- Motiválás arra, hogy a gyermek napközis ellátásban részesüljön.
- A tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása.
- Táborozási hozzájárulások.
- Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.

Az iskolánkba járó tanulók nagyon eltérő szociális körülmények között élnek. Vannak, akik luxus körülmények között nevelkednek, míg mások a falutól távol, víz és villany nélküli tanyákon. A szülők nagy része munkanélküli, gazdálkodó tevékenységet sem folytatnak, egyetlen bevételi forrásuk a családi pótlék, esetleg az önkormányzattól kapott szociális segély.

Mindkét kategóriába tartozó gyerekekkel szemben egyforma követelményeket állít az iskola. A szociális hátrányban élő családoknak e követelmények teljesítése komoly problémákba ütközik, főleg ha ezt több gyerek esetében kellene teljesíteniük. Iskolánk érdekében az áll, hogy ezeken a gyermekeken a lehetőségein belül segítsen. Ehhez feltétlenül szükség van a tanulók életkörülményeinek pontos ismeretére.

A családlátogatások sokat segítenek abban, hogy a környezet-tanulmányok alapján el lehessen dönteni, kik azok, akik támogatásra szorulnak. Szükség van az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenységére, aki koordinálja ezt a munkát, és aki szoros kapcsolatban áll az önkormányzat szociális ügyekkel foglalkozó bizottságával.

7.2. A hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása

Iskolánk *nyitott iskola*, ahol a gyermekközpontú iskolai tevékenység minden eleme a sokoldalú személyiségfejlesztést szolgálja, ezért az oktató – nevelőmunka során *nem hagyjuk figyelmen kívül a környezet értékközvetítő, szocializáló hatásait*. Mivel a gyermeki személyiség fejlődése szociálisan meghatározott, a differenciáló szociális feltételek hatásai esélyegyenlőtlenségek formájában szükségképpen kifejezésre jutnak. Természetes vállalásunk tehát *az indulási hátrányok csökkentésére, a művelődési egyenlőtlenségek*

mérséklésére való törekvés, az esélyegyenlőség feltételrendszerének megteremtése. Kiemelt feladatunknak tekintjük a hátrányos helyzetű tanulók kiszűrését, felzárkóztatásuk formáinak és módszereinek változatos alkalmazását, képességeik kibontakoztatását – adottságaiknak, érdeklődésüknek megfelelő pozitív hatásrendszer kialakításával a nevelés – oktatás folyamán.

Hátrányos helyzetű tanulók azok a tanulók, akiket tanulmányi szempontból különböző környezeti tényezők gátolnak adottságaikhoz mért fejlődésükben. A károsan ható tényezők eredete:

- családi mikrokörnyezet
- kortárs csoport
- iskolai környezet.

A hátrányos helyzetű tanulók kiszűrése

A kritériumok alapján számba vesszük az ezen körbe tartozó tanulókat az aktuális tanév kezdetén az osztályokban és a napközis csoportokban, illetve iskolai szinten.

A gyermekvédelmi felelős tájékoztatja az októberi munkaértekezleten a tantestületet a hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint veszélyeztetett tanulók számáról, csoportjairól. Az osztályfőnökök ezt követően az osztályukban tanító szaktanárokat pontos információkkal látják el egyéni, vagy kiscsoportos megbeszélések során.

Hátrányos helyzetű tanulók tanulmányi eredményessége

Intézményünkben kialakult a tanulási képességet befolyásoló pszichikus funkciókat, a gyermekek érési és haladási ütemében meglévő különbségeket, az *eltérő szociokulturális körülményeket fokozottabban figyelembe vevő pedagógiai szemlélet*. A pedagógiai munka keretei között megteremtődött a lehetősége annak, hogy a nevelés, oktatás feltételeit az *érintett gyermekek igényeihez alakítsuk, fokozott odafordulással, segítséggel, sajátos pedagógiai módszerekkel számukra az esélyegyenlőséget biztosítsuk.*

A környezeti tényezőkből, szociális helyzetből eredő hátrányok ellensúlyozását célzó oktató munka kiindulópontja, hogy a képességkibontakoztatás mindenki számára a *saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti*, figyelembe véve előzetes tudását, igényeit, érdeklődését. Azon hátrányos helyzetű tanulókat, akik a tanulás folyamatában lemaradást mutatnak az osztályfőnökök, szaktanárok, fejlesztő pedagógusok az elmaradás típusa, súlyosságának mértéke, pszichés funkciók eltérései szerint csoportokba rendezik, meghatározva a *felzárkóztatás* formáit, módszereit.

A hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásának formái

Tanórai lehetőségek:

- differenciált foglalkozás
- kooperatív tanulás
- nivócsoportos tanulásszervezés (homogén csoportbontás)
- osztályfőnöki órákon aktuális problémák feldolgozása

Nem kötelező tanórai foglalkozások

- kompenzáló foglalkozások (felzárkóztatás, korrepetálás)
- egyéni fejlesztés
- logopédiai ellátás
- tanórai keretben szervezett választható matematika, magyar és idegen nyelvórák (szülők és tanulók igénye alapján)

Tanórán kívüli lehetőségek

- szakkörök
- napközis és tanulószobai foglalkozások
- szakszolgálatok igénybevétele (pszichológus – családterápia)
- alapfokú művészetoktatás
- szabadidős tevékenységek
- osztály- és tanulmányi kirándulások, nyári táborok
- kulturális tevékenységek
- mozilátogatás
- színházi előadások megtekintése
- múzeumlátogatás
- ünnepségeken, ünnepélyeken való részvétel
- tömegsport
- egyéni megbeszélések a tanulóval probléma esetén (osztályfőnök, egyéb szakember: védőnő, pszichológus, családgyógyozó)

Kapcsolattartás a családdal

Kapcsolattartás formái:

- családlátogatás
- szülői értekezletek
- nyílt napok
- fogadó óra
- telefonos kapcsolat
- írásbeli közlések
- tanácsadás, segítségnyújtás, konzultáció az érdeklődő érintett szülők számára. (Javasolt témák személyre szóló tanácsadással: nevelési módszerek, tanulási hatékonyság növelésének lehetőségei; szülői kötelességek és jogok tisztázása; iskola feladatai, elvárásai; segélyezési lehetőségek; értékközvetítés.)

Kapcsolattartás egyéb szervekkel

A hátrányos helyzetű tanulók megsegítése, preventív feladatok ellátása, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése érdekében az iskolavezetés, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, valamint az osztályfőnökök kapcsolatot tartanak a védőnői szolgálattal, a gyermekjóléti- és családsegítő szolgálattal, és a fenntartó önkormányzattal. Az együttműködés keretében megvalósuló teendőink:

- mentálhigiénés tevékenységek
- egészségvédő programok, akciók
- családi életre nevelés
- segélyezés kezdeményezése
- szociális ellátások biztosítása
- tájékoztatás a segítő szolgáltatások lehetőségeiről
- pszichológiai tanácsadás

A hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásának módszerei

Alapelveink:

A hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásának során a pedagógiai tevékenységünkben a következő módszertani alapelveknek igyekezünk megfelelni:

- személyiségjogok tiszteletben tartása
- egyéni sajátosságok maximális figyelembe vétele
- társadalmi normák, értékek közvetítése

- szociális viselkedés alakítása, viselkedési normák közvetítése
- személyiség egészének erősítése
- sikerélmény biztosítása
- érzelmi biztonság megteremtése, szorongás csökkentése
- elfogadó attitűd kialakítása, másság elfogadtatása
- megismerési vágy felkeltése
- sokoldalú tapasztalatszerzés feltételeinek megteremtése
- állandó motiváltság, optimális terhelhetőség biztosítása
- folyamatos aktivitás, tevékenykedtetés
- kreativitás, képzelet fejlesztése
- játék, játékoság érvényesítése

7.3. A tehetség, a képesség kibontakozását segítő tevékenységek

A tehetség egyik legfontosabb jegye az *átlagon felüli intelligencia, illetve egy konkrét területen mutatkozó kiemelkedő képesség.*

Az általános iskolás tanulóknál a specifikus képességek csak most formálódnak, ezért a *standardizált tantárgyi teljesítményteszt segítségével törekszünk a tehetségek azonosítására, kiválasztására.* Az intelligencia és a teljesítmény mellett a *kreativitást, és a feladatvégzésben való kitartást* tekintjük a tehetséges gyermek további jellemzőinek.

A tehetségfejlesztés és a tehetséggondozás általános alapelve iskolánkban, hogy *nem az ismeretek gyarapítása, hanem a képességek, a kreativitás és a személyiség összehangolt fejlesztése az elsődleges cél.*

Fő stratégiánk a *gazdagítás, dúsitás*: vagyis a tehetséges tanuló az érdeklődési területének megfelelően a *tantervi anyagot meghaladóan* kap képzést. Ennek lehetőségei a tanórán belüli *differentiált foglalkoztatás*, kooperatív technikák, projekt módszer, tevékenységközpontú pedagógiák szakkörök, nyári tehetséggondozó táborok, ill. a magyar nyelv és irodalom, matematika és az idegen nyelv *homogén csoportokban történő oktatása*, a második idegen nyelv tanulásának a lehetősége, az informatikaoktatás 4. évfolyamtól, valamint az alapfokú művészeti iskola.

Ezt a célt szolgálják a *választható tantárgyak*, az iskolai sportkör, *versenyek, vetélkedők*, szabadidős foglalkozások és maga a könyvtár. Helyt adunk a tanítási órákon igazi, az életből való problémák megoldásának, *kutatásának, kiselőadások* tartására, csoportos megbeszélésekre, ötletbörzére.

A tehetséggondozás és a felzárkóztatás módszerei és szervezeti formái a tanítási órákon:

Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos tényező, hogy a pedagógusok oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményhez.

E cél elérését a kötelező tanítási órákon az alábbi tanítási módszerek és szervezeti formák segítik:

- A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.
- A nem kötelező tanítási órák keretében a tehetséggondozást és a felzárkóztatást az alábbiakkal segíti az intézmény:
 - A bevezető és a kezdő szakaszon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére heti két felzárkóztató órát tartanak.
 - A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére

a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére képességfejlesztő órákat tartanak heti egy órában magyar nyelv és matematika tantárgyakból.

A tehetség, a képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek szolgálják:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- tehetséggondozó foglalkozások (tanulmányi versenyekre felkészítések, a részvétel alapja a folyamatosan jó színvonalon végzett tanulmányi munka, életkornak megfelelően elvárható jó magatartás, szaktanári javaslat, szülői beleegyezés),
 - iskolai sportkörök és szakkörök, úszásoktatás 1-8. osztály
 - szakkörök (alsós-felső matematika-, német-, angol-, rajz-kézműves, informatika – robotika, történelem, magyar, színjátszó szakkör),
 - versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális, stb.),
 - a szabadidős foglalkozások egy része (pl. színház- és múzeumlátogatások),
- a könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.

Pályaorientáció

Az iskola egyik általános célja, hogy segítse a tanulók pályaválasztását. Ennek módja lehet a *pályaképek megismertetése, pályaperspektívák felvázolása*. A tanulók életkorának megfelelően *átfogó képet nyújtunk a munka világáról*, tanórai és tanórán kívüli keretben lehetőséget teremtünk arra, hogy kipróbálhassák képességeiket. Biztosítjuk, hogy elmélyedhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, *megismerhessék a pályákhoz kapcsolódó életszerepeket*. Célunk, hogy önismeretük és a társadalmi igények ismeretében *váljanak képessé a megfelelő hivatás megválasztására, tudják, hogy életük során többször kényszerülhetnek pályamódosításra*.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

A felnőtt lét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását.

A pályaorientáció területén található kulcskompetenciák közül kiemelt figyelmet igényel a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének a képessége egyéni és társadalmi szinten egyaránt.

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszer kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában. A szociális kompetenciák fejlesztésében kiemelt feladat a segítés, együttműködéssel, vezetéssel és versengéssel kapcsolatos területek erősítése. Ezzel párhuzamosan szükséges a társadalmi-állampolgári kompetenciák körét is meghatározni nevezetesen a jogait érvényesítő, a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzéséről van szó. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal az öntudatos fogyasztói magatartással a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdasági és a munkaképesség szoros összefüggésben az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztésével.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Az emberi élet alapja a társas valóság, a társas mező. Az ebben való élethez, eligazodáshoz elengedhetetlen *a közösségben való nevelés, amely mint tanulási szintér is*

megjelenik. A társas viselkedés egyéni tanulási színtere a csoport, a közösség. Célunk, hogy az iskola, mint közösség, és mint tevékenységi keret, segítse az egyén fejlődését, képességeinek kibontását úgy, hogy azok az egyén lehetőségeinek maximumára jussanak el.

Iskolánkban a közösségfejlesztés fő színterei a tanítási órák, a tanórán kívüli foglalkozások, a diákönkormányzati munka és a szabadidős tevékenységek. Mind a négy terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy mindegyik tevékenyen hozzájárul:

- az egyén közösségi magatartásának kialakításához
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend)
- a másság elfogadásához
- az együtt érző magatartás, toleráns viselkedés kialakulásához
- a harmonikus emberi kapcsolatok fejlesztéséhez
- a tanulók, a közösség felkészítéséhez az SNI tanulók integrált nevelésére
- az SNI-s tanulók beilleszkedésének segítéséhez
- a szociális kompetencia fejlesztéséhez

Iskolánk, nem egymástól függetlenül, hanem egymást erősítve fejleszti a tanulók személyiségét, egyéni képességeit. Fontosnak tartjuk az oktatás és a szabadidős tevékenység gondos megtervezését, az átgondolt munkamegosztást, amely biztosítja az egymásra épülést, az egymásba kapcsolódást és jó terepet biztosít a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok megvalósításának.

A 2017/2018-as és 2018/2019-es tanévben az intézmény részt vesz az EFOP-3.3.5-17-2017-00029 Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása című pályázatban. (2018-3/76. és 2018-3/155. számú pályázatok)

A tanév zárását követő két hétben szervezett tematikus programok valósulnak meg az intézményben 1-3-5-7. osztályos korosztály részére.

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. Iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei:

- Tanórák - szaktárgyi órák, - osztályfőnöki órák,
- Tanórán kívüli foglalkozások
 - napközi,
 - séta, kirándulás,
 - szakkörök,
 - sportkörök
- Szabadidős tevékenységek
 - kirándulás, mozi, színház

Mind a három terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
- a másság elfogadásához,
- az együtt érző magatartás kialakulásához,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Hon- és népismeret

Elengedhetetlen, hogy a tanulók megismerjék népük kulturális jellemző sajátosságait nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Mélyedjenek el a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységének munkásságának tanulmányozásában. Ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét.

Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek. Ismerjék meg a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit.

Segítsük elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel. Alapozzuk meg tanulóinkban a nemzettudatot, mélyítsük el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek és eredményeinek megbecsülését. Ösztönözzük a fiatalokat a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására. Készítsük őket az ezekért végzet egyéni és közösségi tevékenységre.

Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók szerezzenek ismereteket az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről. Diákként és felnőttként tudjanak élni a megnövekedett lehetőségekkel. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká.

Tanulóink már az Európai Unió polgáraiként fogják felnőtt életüket leélni, ezért arra kell törekednünk, hogy iskolás éveik alatt olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal gazdagodjanak, amelyek birtokában meg tudják majd találni helyüket az európai nyitott társadalmakban. Nem kevésbé fontos az sem, hogy európai identitásuk megerősödésével legyenek nyitottak és elfogadóak az Európán kívüli kultúrák iránt is.

A tanulók ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt. Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről. Növekedjék érzékenységük a problémák lényege, okai, az összefüggések és a megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt. Az iskolák és a tanulók törekedjenek arra, hogy közvetlenül is részt vállaljanak a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.

Környezeti nevelés

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az elő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen áttartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá. Magatartásukban alakuljon ki és erősödjön meg a személyes biztonságra való törekvés. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Éppen azért, mert valamennyi terület feladata azonos, és mivel az iskola nem differenciáltan, egymástól függetlenül, egymás mellett fejleszti a tanulók személyiségét, hanem közösen egymást erősítve, a tanulók egyéni képességeit, beállítódását figyelembe véve, kiemelten fontos, hogy megjelöljük azokat a legfontosabb közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat, amelyeket az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell venni mindennapi munkája során.

Külön ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nemcsak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő

szervezetek vezetőinek is, hiszen

- megjelenésével,
- viselkedésével,
- beszédstílusával,
- társas kapcsolatával, az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a tanulók előtt.

Ezért iskolánkban a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat a nevelőtestület a szülői munkaközösséggel és a diákönkormányzattal egyeztetve határozta meg.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink a következők:

Diákönkormányzat (DÖK):

A tanulók és a munkaközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját a 2-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti.

Feladatunk a DÖK tartalmas, a tanulóközösség véleményének kifejezésére, igényeinek megfogalmazására, érdekeik védelmére képes működésének megteremtése.

Törekedjünk arra, hogy minden tanuló:

- Ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- Megismerje népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit.
- Sajátítsa el azokat az alapismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek.
- Legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások: a máság iránt, becsülje meg ezeket.
- Valamilyen módon közvetlenül is vállaljon részt a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.
- Legyen képes a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását.
- Váljon érzékeny környezete állapota iránt.
- Kapcsolódjon be közvetlen környezete értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- Életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá.
- Szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- Legyen képes az új audiovizuális környezetet megérteni, és azt szelektíven használni.
- Tanulóink tudjanak társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvükön szabadon kommunikálni.
- Az önálló, felnőtt életükben képesek legyenek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.
- Ismerje meg a környezet leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait.
- Kapjon kellő mélységű támogatást a káros függőséghez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez.

- Tanuljon meg tanulni.
- Legyen tudatában annak, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet.
 - Legyen képes önellenőrzésre, egymást segítő szándékú ellenőrzésre.
 - Tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat az egyes tanárok az alábbi módon segítik:

A tananyag elsajátítása

- segítse a tanulók kezdeményezéseit,
- járuljon hozzá a közvetlen tapasztalatszerzéshez,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítse elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel,
- biztosítson elegendő lehetőséget a közösségi cselekvések kialakításának, fejlesztésének segítésére,
- alapozza meg a nemzettudatot, mélyítse el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet,
- ösztönözzön a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak feltárására, ápolására, késztesse az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre,
- tegye képessé a tanulót a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére,
- a tananyag elsajátítása során alakuljon ki a tanulóban bátorító, vonzó jövőkép, amely elősegíti a környezeti harmonia létrejöttéhez szükséges életvitel, szokások kialakítását és a környezet iránti pozitív érzelmi viszonyulások erősödését,
- alakítsa ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv,
- irányítsa a tanulót arra, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és kifejezés, a vélemények-érvek kifejtésének, értelmezésének és megvédésének a képességei álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában,
- fejlessze ki a tanulóban az új információs rendszerben való eligazodás, valamint annak kritikai módon való használatának képességét,
- adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére,
- személyi, tárgyi környezete segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyermekek, ifjak egészségi állapotát javítják,
- fejlessze a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- irányuljon a szexuális kultúra, magatartás kérdéseire, fordítson figyelmet a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatra történő felkészítésre,
- a tananyag elsajátítása során kapjon átfogó képet a munka világáról,
- a tananyag elsajátítása során alkalmazott változatos munkaformák erősítsék az együvé tartozás és az egymásért való felelősség érzését.

Az iskola hagyományai

Több helyen utaltunk rá, hogy a nagy távolságokat, tanyavilágot felölelő Szentkirálynak megvannak a maga nehézségei, amelyek az iskolai életbe is beleszólnak. Évtizedekkel ezelőtt 7 tagiskola volt a központi igazgatóság alatt igazgató tanítóval, alsó - felső tagozattal, összevont osztályokkal.

A központilag elrendelt körzetesítés során tollvonással szüntették meg a tanyasi iskolákat, ahol a környék öregje, fiatalja otthonra lelt. Akár misét hallgathatott vasárnap vagy mezőgazdasági, háztáji problémáira kapott választ egy-egy meghívott előadótól, de szórakozhatott zene, vacsora mellett. Ami fontos volt: ismert mindenki mindenkit.

Megszűntével iskolabuszok a faluközpontba hozzák a gyerekeket, persze a szülőket is, ha arra van szükség. Ehhez minden iskolai megmozdulásnál alkalmazkodni kell. Gondolni kell arra, hogy a külterületen élő sem lehet egyetlen élménnyel sem szegényebb, sőt! De adott időben haza kell indulni, vagy sok kilométert kell kerékpárral megtenniük a gyerekeknek. Szerencsére a gépkocsival rendelkezők hozzák-viszik egymás gyermekét, ha úgy adódik.

A rendezvényeknek évtizedes hagyományai vannak. Összefogással épült az iskola udvarán játszótér fából, amely igény és anyag szerint bővíthető.

Már hagyományként fogadjuk a sportcsarnok foglalkozásait, mely évről évre eredményesebb sportolóknak ad otthont. Az adott lehetőséggel a testnevelő, az iskolások egyaránt élnek.

Továbbiakban is a jól bevált hagyományokat minden téren őrizni és továbbvinni szeretnénk, élni a lehetőségekkel, kialakítani az új céljainkat segítő hagyományokat.

Szervezeti hagyományok

Tanulói összetételünk nagyon heterogén. A falutól távol élő, villannyal nem rendelkező tanyákból kilométerekről gyalogolva, iskolabuszhoz siető és azzal a faluba utazó, de központban lakó, több diplomás szülők gyermekei is tagjai egy-egy osztályközösségnek.

Éveken keresztül párhuzamos alsós osztályokat indított iskolánk (első - második), hiszen adva volt a magasabb létszám, tanterem-lehetőség, nevelő.

Kisfelmenő rendszerben folyt az oktatás az alsó tagozatban nagyon hosszú ideig. Az átadó - átvevő nevelők ismerték egymás munkáját, figyelemmel kísérték a gyerekek fejlődését, a felmerülő nehézségeket megbeszélték, cél mindig a gyermekközösség jobb eredménye, neveltsége volt.

Néhány éve váltottunk és minden nevelő elsőtől negyedikig viszi a tanulókat. Átfogva így a tananyagot, látva annak egymásra épülését.

Az alsós és felsős munkaközösség évente munkatervet készít, mely az egész tanév munkáját átfogja.

Hagyománya van a rendszeres fogadóóráknak, szülői értekezleteknek, amelyek időpontja a szülők megkérdezése után kerül pontosításra. Ősszel - tavasszal nyílt tanítási napra hívjuk a szülőket, akár a nagyszülőket is, s minket igazol a szép számú érdeklődő.

Hagyomány, hogy a leendő elsős tanító az óvoda karácsonyi műsorára meghívást kap, és boldogan vesz részt a farsangon, anyák napján a nagycsoportban. Így az ismerkedés nemcsak tavasszal a foglalkozások látogatásával kezdődik.

Évente vendégül hívjuk a következő év elsőseit, amikor egy számunkra is élményt nyújtó magyar és matematika óra aktív részesei lehetnek. Végigsétálják az iskola termeit, ismerkednek kis és nagy gyerekekkel, pedagógusokkal. Ajándékkal jönnek, és kapott meglepetéssel távoznak. Hagyomány, hogy a társadalmi ünnepek a felső tagozaté, míg a karácsony meg az anyák napja az alsósok gondja és öröme. Osztálykeretben Mikulást várunk (jön is egy-egy apuka személyében) az osztály SZMK-jának ajándékkal.

Húsvét előtt pedig a parkban nyuszifészkek után kutatnak az osztályok. Kötünk délután adventi koszorút, sütünk mézes kalácsot, ősszel, tavasszal játékdélutánon szórakozhat minden alsós. Otthonról hozott süti, ital adja meg a büfét, zene várja azokat, akik táncolni, ugrálni szeretnének. Tantermenként van mód kirakózásra, hajtogatásra, hozott játékok, babák kiállítására. Elég nehéz véget vetni az önfeledt szórakozásnak.

Köszönet illeti a szülőket, mert minden rendezvényünket látogatják, segítik! Hagyománya van a mesemondó versenynek, ahol két korosztályban, kívülállókban álló zsűri választja ki (próbálja) a győzteseket, de a nyert értékes könyvek mellé minden mesélő emléklapot kap. Családlátogatásokat tartunk, ahol a pedagógus otthoni környezetében is látja tanítványát, a

család körülményeit, s ez közelebb hoz iskolát és családot.

Osztálykirándulások kapcsolódnak a tanult anyaghoz, ellátogatunk a gyermekekkel, szülőkkel az ország legkülönbözőbb tájaira. Ősszel-tavasszal sportnap (nagy várakozás közepette), ahová a környező távolabbi iskolák is meghívást kapnak Jó hangulatú Gyereknapi zárja a májust, sok játékkal, tréfával, főzőversennyel, palacsintasütéssel.

Bérletünk van évek óta a Ciróka bábelőadásokra és a Katona József Színház előadásaira, kiegészítésként piac, áruház, városi- és vasúti közlekedés megismerése társul erre a délelőtti

A településhez kötődő hagyományok

Községünk nagyon régi település. Bizonyított, feltárt, múzeumba vitt régészeti anyaggal rendelkezik, melyre nagyon büszkék vagyunk!

Árpádkori leletek bizonyítják a múltat, amit őrizni, megbecsülni fontosnak tartunk. Katolikus, református egyházközösséggel rendelkezik a falu, itt élő, szolgáló papokkal. Hitoktatás az iskola termeiben, iskolavezetéssel egyeztetve működik. Legnagyobb ünnep az augusztus 20-ához kapcsolódik, hagyománya van a búcsúnak, egyházi és községi rendezvényeknek. A két világháborúban elesetteknek állított emléket a lakosság, neveiket őrzi a márványlap. Méltó helyet kapott a Szent István téren, az árnyékos fák alatt. Nyugdíjasok gondozzák, kert öleli körül, és minden évben a március 15-éhez kapcsolódó ünnepségek az óvoda és iskola tanulói leróják kegyeletüket verssel, énekléssel, maguk készítette zászlókkal. Mezőgazdasági terület lévén a betakarítás, a szüret ünnep a munka mellett. Nagy érdeklődés kíséri minden szeptemberben a szüreti felvonulást, bált. Az egyik tanítónő hosszú évek óta foglalkozik az óvoda korosztálytól felnőttekig táncsoportokkal, munkájuk, műsoruk teszi még emlékezetesebbé a rendezvényt. Díszes fogatokkal a külterületi részeket is útba ejtik, hívogatják a vendégeket.

Hagyomány az SZMK pótszilveszteri bálja ahol együtt szórakozik szülő, rokon, pedagógus, mindezek bevétele az iskola tanulóira fordítható.

Minden év októberében jótékonyági kulturális rendezvényen gyűjt pénzt az iskola a Szentkirályért Közalapítvány számlájára, az iskola támogatására.

Kerékpárral a község földútjait, a régi iskolákat, Töserdőt látogatják. Így nevelve sportos, egészséges életre, környezetünk felfedezésére, jobb megismerésére.

Falunap minden évben a Föld Napja tájékán: takarítás, szépítés, faültetés, hasznos hulladék gyűjtése, elszállítása.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek:

Olyan légkört teremtünk, és a pedagógiai tevékenységet úgy szervezzük, hogy *minden gyermek részére biztosítsa a fejlődéséhez szükséges feltételeket, lehetőségeket képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához. Célunk növelni az esélyt arra, hogy leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak.* Olyan tudással, érzelmi viszonyulásokkal és szokásokkal felvértezni őket, melyekkel önmaguk képesek felismerni a rájuk leselkedő veszélyeket (a drog, az alkohol, a dohányzás), megtalálják ezek elhárítására a megfelelő magatartásokat. *Ez komplex, az iskola egészét átfogó nevelőmunka, a környezet-és egészségnevelést integráló pedagógiai folyamat.* Színtere nemcsak a tanóra.

Célunk *a prevenció, a hátrányos helyzet csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, segítségnyújtás. Együttműködés azokkal a szervekkel és szervezetekkel, amelyek szakszerű támogatást tudnak nyújtani nevelőmunkánkhoz.*

Gyermekjóléti tevékenységünk az iskola valamennyi gyermekére vonatkozóan az alábbiakat foglalja magába:

- az általános prevenció, mentálhigiénés tevékenységeket
- a családdal való együttműködést, tanácsadást
- szünidei elfoglaltságok, szabadidős programok, nyári táborok szervezését, *tanulók iskolán kívüli életének, szabadidős tevékenységének figyelemmel kísérését*
- képességfejlesztést és tehetséggondozást
- a pályaválasztás segítségét
- az iskolán belüli szociális ellátásokat
- egészségvédő programokat, akciókat, családi életre nevelést
- azokat az iskolai tevékenységeket, amelyek arra irányulnak, hogy véleményt nyilváníthassanak az őket érintő kérdésekben, személyi jogaik tiszteletben tartását.

A bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő, illetve veszélyeztetett gyermekekre irányuló teendők felölelik:

- a hátrányos és veszélyeztetett tanulók felmérését, nyilvántartását
- felzárkóztató programokat, az indulási hátrányok kompenzálását
- integrációs- és képesség-kibontakoztató programot
- pszichológiai tanácsadást, logopédiai ellátást, gyógytestnevelést,
- tájékoztatást a segítő szolgáltatások lehetőségeiről
- kapcsolattartást a segítő intézményekkel és szervezetekkel
- a segélyezés kezdeményezését, különös odafigyelést a gyermekjóléti gondoskodásban részesülőkre
- az etnikai kulturális- és fejlesztő tevékenységet

Kiemelt szerepet szánunk az osztályfőnököknek a családokkal való szoros kapcsolattartásban, az iskola és a család nevelő hatásainak összehangolásában.

A gyermekjóléti szolgálattal összefüggő pedagógiai tevékenység:

- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermekjóléti szolgálattal összefüggő problémák feltárása, megelőzése,
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős nevelő tevékenysége,
- szoros kapcsolatot tartunk a polgármesteri hivatal gyermekjóléti feladatokat ellátó dolgozóival,
- a napközi otthon.

Alkalmazott módszerek:

- Megnyerni a gyereket érzelmileg, értelmileg az együttműködésre, motiválni a gyereket a helyes magatartásra.
- Kortársi kapcsolatok kiépülését segíteni, magányosság érzésének megszüntetése.
- Családi hatások figyelése, szülőkkel való együttműködés kiépítése.
- Az iskola iránti bizalom növelése a család minden tagjánál, a családok segítése iskolai dolgokban.
- Hibás viselkedésű, nehéz szociális, pszichés helyzetben lévő gyerekekre ható tényezők átrendezése, javítása.
- A gyerek szociális helyzetének javítása.
- A peremhelyzetre került gyerekek kötődési zavarainak feloldása, konkrét személyhez vagy kortárs csoporthoz fűződő kapcsolat kialakításával.
- A HH, HHH, SNI-s integráció segítése, elfogadás, érzékenyítés

A hátrányos helyzet és veszélyeztetettség fogalmának kifejtése, felmérése

A hátrányos helyzet nem tudományosan megfogalmazott fogalom, hanem egyfajta gyűjtőfogalom. Az elmúlt években a fizetésátlagok alapján állapították meg a hátrányos helyzet meglétét. Ma már ezek az arányszámok egyáltalán nem felelnek meg a valóságnak. A „hátrányos helyzet” megjelölés pedagógiai vonatkozásban ma is a sikeres iskolai előrehaladás szempontjából fogalmazza meg a gyerek kedvezőtlen pozícióját a többiekhez, az elithez, a társadalmilag kedvezményezettekhez viszonyítva. Az elmúlt években mind több gyerek kerül hátrányos, sőt halmozottan hátrányos helyzetbe.

4. 2. 1. A hátrányos helyzet jellemző megnyilvánulásai

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a **szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége**, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a **szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága**, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a **gyermek elégtelen lakókörnyezete**, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a hátrányos helyzetű körülmények megállapításából legalább kettő fennáll

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

(Forrás: 1997. évi XXXI. törvény Gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásáról 67A.§ (1-2) bekezdés)

A mindennapos szóhasználatban a hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség különbsége nem mindig tisztázott. A veszélyeztetett helyzetben nem a szociális tartalom a hangsúlyos, hanem inkább a pszichikus, mert a veszélyeztetettség: olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. (1997. évi XXXI. gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról szóló törvény 5 §). Veszélyeztetett helyzetben a személyiség egészséges fejlődése akadályozott, míg a hátrányos helyzetenél főként a szegénység áll a háttérben. A veszélyeztetett helyzetenél meg kell említenünk a deviancia fogalmát. A család életmódja pl.: alkoholizálás, bűnözés, agresszió, szülők gyerekekkel

szembeni felelőtlensége okoz problémát. A veszélyeztetett helyzet egyben hátrányos is. A „tisztán” hátrányos helyzet azonban nem feltétlenül veszélyeztető.

(Forrásmunka: *EDUCATIO VI. ÉVF. első szám 1997 TAVASZ, Papp János: A hátrányos helyzet értelmezése, Tóth Éva: A hátrányos helyzetű tanulók családi kör)*

A Szentkirályi Általános Iskolában 130 gyerek tanul. A tanulók jelentős része külterületen él. Kevés a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyerek, de gyarapodik a valamilyen okból veszélyeztetett gyerekek száma.

A Szentkirályi Általános Iskola gyermekvédelmi felelőse és az osztályfőnökök aktív kapcsolatot tartanak a helyi önkormányzat szociális előadójával, a körzeti védőnővel, az osztályfőnökökkel, valamint az óvoda gyermekvédelmi felelősével. A problémák megoldására együtt keresik a megoldásokat.

A gyermekvédelmi munka komplex tevékenység, elengedhetetlen a megfelelő kapcsolat kiépítése mind a gyermekekkel, mind a szülőkkel, és nem utolsósorban a társintézményekkel és önkormányzattal.

Minden tanév kezdetén a gyermekjóléti szolgálat dolgozója az osztályfőnökökkel egyeztet a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett gyermekek névsorát, meglévő gondokat, veszélyeztető körülményeket. Közös családlátogatást tesznek. Az osztályfőnökök és a szaktanárok is tájékoztatják a gyermekjóléti szolgálat dolgozóját az esetleges felmerülő problémákról, változásokról, melyekről a gyermekvédelmi felelős beszámol az iskola igazgatójának. A gyermekjóléti szolgálat dolgozója heti 10 órában fogadóórát tart az iskolában. Fontos, hogy a szülők érezzék a gyermekjóléti szolgálat segítő szándékát, bizalommal forduljanak hozzá a problémák orvoslásában.

A Gyermekjóléti Szolgálat munkatársa rendszeresen tart esetmegbeszéléseket, annak érdekében, hogy a szakemberek közös megoldásokat találjanak a gyermek(ek) fejlődésével, testi, lelki, érzelmi, erkölcsi- kapcsolatos problémákra illetve enyhítésére. Az esetmegbeszéléseken jelen vannak az esethez kapcsolódó, kapcsolatban álló szakemberek (községi önkormányzat- szociális ügyintéző, polgármester, jegyző-, védőnői szolgálat munkatársa, helyi óvoda munkatársai).

8. Az iskolában folyó nevelő–oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési, minőségbiztosítási rendszere

A nevelő-oktató munka ellenőrzése

A nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési és minőségbiztosítási tevékenységével összefüggő feladatok koordinálását és végrehajtását a minőségfejlesztési munkacsoport tagjai látják el a minőségügyi vezető irányításával. A nevelő-oktató munka ellenőrzésének **célja** az iskola törvényes, elvárásoknak megfelelő, magas színvonalú szolgáltatás biztosítása. **Funkciója** nem más, mint az iskola működésének vizsgálata a hatályos jogszabályok és a pedagógiai program alapján (normáknak, jogszabályoknak való megfelelés.)

Külső, intézményi szintű ellenőrzés:

- szakmai ellenőrzés, az OH bevonásával
- fenntartói ellenőrzés
- tanfelügyeleti ellenőrzés

Belső, intézményi szintű ellenőrzés

Ellenőrzésre jogosultak: igazgató, igazgatóhelyettesek, minőségügyi vezető,

tanácsosok, munkaközösség-vezetők, gyermek-és ifjúságvédelmi felelős, akit adott feladat ellenőrzésével az igazgató megbíz. Az ellenőrzést végzők jogosítványait az *Intézményi Minőségirányítási Program* rögzíti. **Az ellenőrzés területei:** intézményműködés és a pedagógiai munkával összefüggő tevékenységek.

Az ellenőrzés módszerei:

- Folyamatos adatszolgáltatás elemzése
- Munkafolyamatba épített ellenőrzéssel
- Tevékenység-ellenőrzéssel (funkcionális ellenőrzés)
- Beszámoltatás
- Helyszíni ellenőrzés
- Óralátogatások

Tanügyi dokumentumok ellenőrzése tételesen vagy szűrőpróba-szerűen, formailag vagy tartalmilag, folyamatosan vagy alkalomszerűen. Az **ellenőrzéseket ellenőrzési terv alapján végezzük a tanév rendjéhez kötötten**, tevékenységek befejezésekor vagy közben, folyamatosan vagy meghatározott időközönkénti rendszerességgel, esetleg csak alkalmanként.

Az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés (tanfelügyelet) fajtái és területei:

1. a pedagógus ellenőrzése - az ellenőrzés ötévente egy alkalommal minden intézmény minden pedagógusára kiterjed,
2. az intézményvezető (intézményvezető, tagintézmény-vezető, intézményegység-vezető) ellenőrzése - az intézményvezető ellenőrzésére legkorábban az intézményvezetői megbízás második, legkésőbb negyedik évében kerülhet sor,
3. az intézményellenőrzés: az intézménytípusra vonatkozó nevelési, nevelési-oktatási irányelvet megállapító jogszabályban meghatározott.

A nevelő-oktató munka értékelése

Az értékelés az ellenőrzés tapasztalataira épül, vele szoros egységet alkot. *Funkciója* a végzett munka során elért eredmények számbavétele és a hibákkal való szembenézés. Egyidejűleg minősíti a munkában résztvevő személyeket is, és *feltárja* a vezetés számára az *intézmény erősségeit*, valamint azokat a *hiányosságokat*, amelyek a következő időszak megoldásra váró feladatait jelentik.

Az iskolai munka értékelésének *alapja* az önértékelési rendszer, amelyet maga a tantestület határozott meg akkor, amikor a célokat kijelölte. *Az értékelést azok végzik, akik megbízást kaptak az ellenőrzésre. (önértékelési csoport)* Az értékelés *célja* a vállalt feladatok teljesítésére való ösztönzés, a munkavégzés hatékonyságának fokozása, az egyes feladatokat végzők önbizalmának erősítése.

9. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések

A nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke megegyezik a Művelődési Közlöny 1998. jún.23-i számában megjelent Funkcionális taneszközjegyzékkel, melynek beszerzése önkormányzati ütemezés szerint történik.

Az osztálytermek alapfelszereléseinek biztosításánál törekszünk a fejlesztésre a 11/1994.VI.8. MKM rendelet 2. sz. mellékletében meghatározottak szerint.

Az eszközjegyzék a program mellékletét képezi.

A TÁMOP 3.1.4 pályázat fenntarthatóságának érdekében az eszközjegyzék kiegészül a kompetenciaalapú taneszközökkel, programcsomagokkal. Kiválasztásuknál fontos szempont, hogy megvalósuljon a digitális tartalmak integrálása a kompetenciafejlesztő oktatás alkalmazása során, valamint az élethosszig tartó tanulás kulcskompetenciáinak fejlesztéséhez szükséges egyenlő hozzáférést biztosító IKT infrastruktúra megteremtése, a számítógép-állomány korszerűsítése.

10. A szülők, tanulók, pedagógusok együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

Az iskola csak akkor működhet eredményesen, ha a tanulói érdeklődésre épít, és figyelembe veszi a szülői elvárásokat. Ez a *partnerközpontú működés* lényege! A nevelés, a gyermeki személyiség fejlesztésének elengedhetetlen *feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség koordinált, aktív együttműködése*. Alapja a gyermek nevelése iránt viselt közös felelősség, *feltétele a bizalom és egymás kölcsönös tájékoztatása*.

Az együttműködés kiterjedhet a közös problémák megoldására, a családi nevelésben jelentkező nehézségek legyőzésére, valamint tanulóknak szóló programok közös szervezésére. *Iskolánkban a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős kiemelten fontos feladata a családokkal való kapcsolattartás és együttműködés. A tanuló-pedagógus együttműködésének formái* a tanórák és a tanórán kívüli foglalkozások, amelybe beletartozik a diák-önkormányzati tevékenység is.

Az iskola, mint oktató – nevelő intézmény csak akkor működhet eredményesen, ha a tanuló érdeklődésére épít, és figyelembe veszi a szülői érdekeket. Az iskolai nevelésnek, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség koordinált, aktív együttműködése.

Feladatunk:

- a szülők megismertetése az új tevékenységi formákkal
- a szülők szemléletformálása az együttműködés növelése érdekében a kooperatív technikák alkalmazása során
- az SNI-s tanulókkal és szüleikkel folyamatos kapcsolattartás
- a nyilvánosság biztosítása a kompetencia alapú oktatásról (szülői értekezlet, fórum, helyi és megyei folyóiratok, honlap)

A tanulóknak jogukban áll részt venni az osztály, az iskola életének alakításában, részt venni az iskolagyűlésen és a diákönkormányzat által szervezett közgyűlésen. Választhatnak és választhatók az osztály és az iskolai önkormányzat valamennyi posztjára a tanulmányi eredménytől függetlenül. Javaslatot tehetnek a havonta lezárandó magatartás és szorgalom osztályzatokra. Az osztályközösség az osztály dolgaiban önállóan dönthet. Jogosultak valamennyi, tanulókat érintő ügyben javaslattal élni, illetve véleményüket kifejezni. Az iskolától szociális kedvezményeket kérhetnek. Az iskola szabadidős programjai az iskola tanulói számára nyitottak. Példamutató magatartásáért, szorgalmáért a tanuló elismerésben részesülhet. Az iskolai szakkörökön részt vehet. Társadalmi munkával hozzájárul az iskola és lakóhelye szépítéséhez. Szülei vallásának megfelelő hitoktatásban részesülhet. Külső diák- vagy gyermekszervezet tagja lehet.

Szülői részvétel

A szülőknek jogukban áll az iskolai oktatásra-nevelésre vonatkozó igényeiket megfogalmazni, az iskola tevékenységéről informálódni, az iskolai munkáról, az egyes nevelők tevékenységéről véleményt nyilvánítani.

A Szülői Munkaközösség tagjává választhatóak, munkájában részt vehetnek. A jogszabályokban lefektetett egyetértési, véleményezési jogukkal az SZMK-n keresztül élhetnek. Az iskola nyilvános rendezvényeit, ünnepségeit látogathatják. Az iskolai életéről információt gyűjthetnek a szülői értekezletek, nyílt napok, fogadóórák alkalmával. Fogadják a családlátogatásra hozzájuk érkező nevelőt. Társadalmi munkával hozzájárulnak az iskolai rendezvények sikeréhez, felkérésre speciális szaktudással rendelkező szülők foglalkozásokat tarthatnak az iskolában. Tanulmányi kiránduláson segítenek a gyermekek felügyeletében.

Az együttműködés formáit az előzetesen már vázolt pedagógiai feladatokra építettük és az alábbi két témakör köré rendeztük:

A szülők részéről – a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését,
- érdeklődő – segítő hozzáállást,
- szponzori segítségnyújtást.

Iskolánk a tanulók helyes neveléséhez a következő tevékenységi formákat ajánlja:

- nyílt napok, nyílt órák szervezése (tavasszal egy tanítási nap)
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról (ellenőrző, tájékoztató füzetten keresztül, személyes találkozások alkalmával),
- előre tervezett szülői értekezletek (tanévenként legalább három alkalommal),
- rendkívüli szülői értekezletek,
- fogadóórák (tanévenként legalább két alkalommal),
- pályaválasztási tanácsadás,
- családlátogatás
- közös kirándulások, családi napok.

11. A környezeti nevelés programja

„Az ember a természet része, csak akkor van esélye a boldogulásra, ha együttműködik környezetével, és nem uralkodni akar felette, ami a természet törvényeinek megértését, az élet minden formájának elismerését feltételezi. Fel kell fedeztetni, hogy biológiai sokféleség nélkül nincs emberi létezés sem.” *Az iskolai környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, melynek során a gyerekeket felkészítjük környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre.*

Ezért a környezeti nevelés:

- megfelelően *stabil és megújulásra képes érzelmi kapcsolatot alapoz és erősít meg az élő, ill. élettelen környezettel;*
- *kifejleszti a szándékot és képességet a környezet aktív megismerésére;*
- *felkelti az igényt, és képessé tesz:*

- a környezet változásainak, jelzéseinek felfogására és összefüggő rendszerben történő értelmezésére;
- a rendszerben felismerhető kapcsolatok megértésére;
- a problémák megkeresésére, okainak megértésére;
- kritikai és kreatív gondolkodás kialakítására, és a lehetséges megoldások megkeresése
- az egyéni és közösségi döntések felelősségének megértésére, vállalására környezeti kérdésekben;
- a környezet érdekeit figyelembe vevő cselekvésre.

(KöNKomP, 2004)

„A környezeti nevelés olyan értékek felismerésének és olyan fogalmak meghatározásának folyamata, amelyek segítenek az ember és kultúrája, valamint az őt körülvevő biofizikai környezet sokrétű kapcsolatának megértéséhez és értékeléséhez szükséges készségek és hozzáállás kifejlesztésében. A környezeti nevelés hatást gyakorol a környezet minőségét érintő döntéshozatalra, a személyiségformálásra és egy széles értelemben vett viselkedésmód kialakítására.” (IUCN, 1970)

Az ember elválaszthatatlan a környezetétől. Tevékenységével állandó kölcsönhatásban van vele, így saját létét javíthatja, vagy ronthatja. Fontos, hogy az általános iskola is hozzájáruljon *a tanulók természet- és környezetbarát szemléletének megalapozásához, a természettel és környezettel szembeni felelős magatartásuk kialakításához.*

A környezeti nevelés általános céljai

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy *elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását* annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.” (NAT 243/2003)

A környezeti nevelés céljai tágabb értelemben

- Elősegíteni a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát.
- Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét formálnunk kell alakuló értéktudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait.
- Az egyes különálló tantárgyakba foglalt környezeti vonatkozású ismereteket, fejlesztési elemeket egészzé kell építeni.
- A tanítási órákon kívül is érvényesüljön a nevelőintézmény egészének ökológiai kultúrája és társas harmóniájának rendje.
- A természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.
- A környezetvédelem jeles napjainak családi megünneplése.

A környezeti nevelés céljai szűkebb értelemben

- Legyen igényük a tiszta, rendez környezetre, ügyeljenek a tisztaságra és a rendre.

- Vegyenek részt a tanterem és a folyosó díszítésében; zöld növények elhelyezésében, gondozásában
- A hulladékot megfelelő tárolóba tegyék mind az iskolában, mind iskolán kívül.
- Az iskola épületébe letisztított cipővel lépjenek.
- Az iskola udvarán és környezetében óvják, védjék a növényzetet. Vegyenek részt aktívan tereprendezésben és új növények ültetésében és az iskola környezetének gondozásában és szépítésében.
- Takarékosan használják az energiát: feleslegesen ne használják a világítást, ne pazarolják a vizet, fűtési időszakban csak a szünetek alatt szellőztessenek, számítógépet és TV-t feleslegesen ne hagyják bekapcsolva.
- Használják balesetmentesen az iskola udvarán elhelyezett játszótéri játékokat és ügyeljenek jelenlegi állapotuk megőrzésére
- Régi tankönyveiket ajánlják fel a rászoruló iskolatársaiknak, és ne dobják azokat a szemétkbe!
- Vásárláskor a környezetre ártalmatlan vagy környezetbarát termékeket részesítsék előnyben az ártalmassal szemben.

Évente többször is megemlékezünk a környezet, a környezetünk megfelelő állapotának fenntarthatóságáról a Környezetvédelmi jeles napok alkalmával. (Víz világnapja, Föld napja, Madarak, fák napja)

A környezeti nevelés céljaiból adódó feladataink

- Kialakítani a környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást, egyéni és közösségi szinten egyaránt.
- A környezet szeretete, védelme váljon a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvvé. Legyen meghatározó életmódjukban a természet tisztelete.
- Bekapcsolni őket a közvetlen környezet értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- Váljon meghatározóvá a környezeti károk megelőzésére való törekvés.
- Képessé tenni, hogy személyes tapasztalatai alapján együtt tudjon működni a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- Elismertetni, hogy közös és egyéni kötelesség az emberiség közös öröksége; a környezet minőségének fenntartása és javítása, az ökológiai egyensúly fenntartása, a természeti erőforrások előrelátó és ésszerű felhasználása, minden egyes ember hozzájárulása a környezet védelméhez.
- Megértetni a létminőséghez szükséges nem anyagi jellegű dolgok szerepét az életünkben.
- A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy a tanórán szerzett ismereteket össze tudják kapcsolni az élet valós ügyeivel, hogy önmaguk lássák meg a problémákat, azok összefüggéseit, és önmaguk keressék az arra adható válaszokat. Képesek legyenek megérteni a fejlődés és környezet kérdéseinek összefüggő rendszerét. Az egyes kérdések megválaszolására több alternatíva felállítását igényeljük, s az alternatívák értékelése, ellenőrzése után képesek legyenek a helyes, megfelelő válasz kiválasztására.
- A környezet állapota iránti érzékenység, az ökológiai szemlélet, a helyes magatartásformák attitűdök, értékrend kialakítása.

A pedagógusok feladatai

- Élet közeli tanulási környezet biztosítása
- Gazdag eszköztár, játékoság, sokszínű tevékenységrendszer
- Az egyes szakórákon mindig beszélünk a tantárgyhoz kapcsolódó környezeti problémákról.

- Javasolunk olvasnivalót, ajánlunk TV műsorokat, megnézünk együtt videofilmeket, kísérleteket végzünk a témákhoz kapcsolódóan.
- Alkalmat kínálunk kiselőadások tartására.
- Tanulmányi versenyeket szervezünk.
- Kirándulásokat és tanulmányi sétákat szervezünk.
- Évente két környezetvédelmi tanítási napot szervezünk.
- Folyamatosan felhívjuk a tanulók figyelmét a takarékos energia felhasználásra.
- Személyes példamutatásunkkal alakítjuk a gyermekek szemléletét, gondolkodásmódját és viselkedését.
- Tudatosítjuk a tanulóknak, hogy ők maguk is sokat tehetnek a környezet és saját egészségük megóvása érdekében.

Általános környezetvédelmi szempontok

- A környezeti nevelés valamennyi tantárgyban meg kell, hogy jelenjen!
- Legyen az iskolai élet szerves része, mindennapjaink velejárója.
- Személyes és tárgyi kapcsolataink is tartalmazzanak környezeti nevelési lehetőségeket.
- A környezeti nevelés helyi adottságain, problémáin keresztül nyerjenek a tanulók kitekintést a globális problémákra.

A környezeti nevelés fő követelményei, elvárások a környezeti nevelés területén

- *rendszerismeretre nevelés:* A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy a tanórán szerzett ismereteket össze tudják kapcsolni az élet valós ügyeivel. Képesek legyenek megérteni a fejlődés és a környezet kérdésének összefüggő rendszerét.
- *az alternatív problémamegoldó gondolkodásra nevelés:* Az egyes kérdések megválaszolására a tanulók több alternatíva felállítását igényeljük, képesek legyenek az alternatívák értékelésére, az ellenőrzés után a helyes, megfelelő válasz kiválasztására.
- *a globális összefüggések megértése:* A létező környezeti problémák mögött gazdasági, társadalmi problémák állnak, amelyek globális problémákká szövődnek össze. Fontos, hogy a tanulók ne csak egyenként lássák ezeket a gondokat, hanem azok gazdasági, társadalmi okait is megértsék.
- *a létminőség választásához értékek megmutatása:* A létminőségünk gazdasága függ a környezetünk minőségétől, fontos hogy a tanulókkal megértessük a létminőséghez szükséges nem anyagi jellegű dolgok szerepét az életünkben.
- *a létminőséghez tartozó viselkedési formák és normák kialakítása:* Nem elegendő a szemléleti alapok megteremtése, arra is szükség van, hogy a tanulókkal közösen fedezzük fel, hogy mit is tehetünk egyéni életünkben.
- *a természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése:* Az ember a természet része, csak akkor van esélye a boldogulásra, ha együttműködik környezetével és nem uralkodni akar felette, ami a természet törvényeinek megértését, az élet minden formájának elismerését feltételezi. Fel kell fedeztetni, hogy biológiai sokféleség nélkül nincs emberi létezés sem.
- *a szerves (organikus) kultúra fontosságának megismertetése a fenntartható fejlődésben:* Alapvető annak belátása, hogy az ember történelme során nem csak szembe fordul környezetével, hanem számos esetben tudott azzal harmóniában élni is. E harmonikus együttélés eredményeként alakult ki a szerves (organikus) kultúra.

A környezeti nevelés feladatai, területi, szervezeti keretei

Az intézmény tárgyi környezetének tudatos és tervszerű fejlesztése

- tantermek berendezése
- udvar, zöld terület
- környezetbarát anyagok használata

Az iskola működésének környezetbaráttá alakítása

- hulladékkezelés
- energiatakarékosság (fűtés, világítás, víz)
- étkezés (büfé, menza)

Iskolai akciók, vetélkedők, projektek, vagy kapcsolódás hasonló programokhoz

Környezetkímélő iskolai működés

Erdei iskola, természet tanulmányozása és a tanórák szervezése a szabadban

12. Az egészségnevelés programja

Az iskolai egészségnevelési, egészségfejlesztési program elkészítésének szükségességét ma már nem vitathatjuk, ugyanis az elmúlt évek népegészségügyi adatai, a WHO nemzetközi, illetve hazánkat érintő vizsgálatai, felmérései, valamint a saját tapasztalataink alapján szükségessé vált, hogy a közoktatási törvény módosításával az iskolai egészségnevelés-egészségfejlesztés jogszabályi feladatai a törvényben megjelenjenek, és sor kerüljön a helyi pedagógiai programokban is a helyi feltételekre, adottságokra épülő egészségnevelési stratégia kidolgozására, megvalósítására. / 2003. évi LXI. Tv. 48 § (3) /

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedék egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálni kell a tanulók testi, lelki és szociális fejlődését. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges fejlődést, ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van. (NAT 2003).

Az egészségnevelő iskola ismérvei

- Minden rendelkezésre álló módszerrel *elősegítjük* a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- *Együttműködést alakítunk ki* a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok és a fenntartók között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.
- Olyan oktatási – nevelési gyakorlatot folytatunk, amely *tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók jól-létét és méltóságát*, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrejutást.
- *Törekszünk arra*, hogy segítsük diákjaink, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösség tagjainak az egészségük megőrzését.

Az egészségnevelés céljai

- Arra törekszünk, hogy az egészségnevelési programunk szerves része legyen a települési egészségfejlesztési tervnek

- Iskolánk, mint *intervenciós rendszer* a tanulók egészség-védelme mellett a pedagógusok és a tanulók családtagjainak egészségvédelmét és egészségnevelését is fejleszteni kívánja.
- *Ösztönözzük*, hogy az egészségügyi ellátórendszer játsszon nagyobb szerepet a megelőzésben és az egészségfejlesztésben.
- *Arra törekszünk*, hogy a család mellett *az iskola váljék az egészségfejlesztés kiemelkedő színterévé.*
- *Segítjük*, hogy kedvező irányba változzék a közoktatás intézményrendszerének légköre.
- *Hirdetjük*, a „beruházás az egészségbe” – koncepció elfogadását és támogatását.

Az egészségnevelés területei

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és használni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg.

Ahhoz, hogy mindezek megvalósuljanak, az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe be kell épülnie.

Ezek a területek a következők:

- a táplálkozás,
- az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás káros hatásai a szervezetre,
- a családi és kortárskapcsolatok,
- a környezet védelme,
- az aktív életmód, a sport,
- a személyes higiénia,
- az elsősegély-nyújtás alapismeretei,
- a szexuális fejlődés

Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a) a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása:
 - testnevelés órák;
 - játékos,
 - egészségfejlesztő testmozgás az első-negyedik évfolyamon;
 - az iskolai sportkör foglalkozásai;
 - tömegsport foglalkozások;
 - úszásoktatás;
- b) a helyi tantervben **szereplő testnevelés, biológia és egészségtan**, tantárgyak tananyagai az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
- c) évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára;
- d) az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
 - szakkörök (Ifjúsági Vöröskereszt; csecsemőápolási, táplálkozási, túra);
 - minden fél évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra szervezése;

- minden évben egy alkalommal játékos vetélkedő az ötödik-nyolcadik évfolyamos osztályoknak az egészséges életmódra vonatkozó tudnivalókkal kapcsolatosan;
- e) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele
 - félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;
 - a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében. (A tanulóknak évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton kell részt venniük.)

Általános helyzeteirás

Egészséges környezet: A tantermek berendezése megfelelő.

Az iskola kertje és udvara tágas, kikapcsolódásra, játékra, szabadtéri programokra alkalmas. Az udvaron olyan játékok vannak elhelyezve, melyek megfelelnek az előírásoknak, nem balesetveszélyesek.

A tornaterem állapota jó, felszereltsége és kihasználtsága megfelelő.

Személyi feltételek: A Szentkirályi Általános Iskolában gyermekvédelmi felelős tevékenykedik. Ő látja el az egészségnevelő feladatát, de fontos szerep jut az egészségnevelés területén az osztálytanítókra és az osztályfőnökökre is.

A pedagógusok példamutatásukkal is igyekeznek segíteni az egészséges életmódra nevelést.

Kapcsolatok: Gyermekorvos, védőnő és a pedagógusok kapcsolata jó. Az iskola-egészségügyi szolgálattal a kapcsolat jó, konkrét esetekben és egészségnevelési programokon is jó az együttműködés. A pedagógusok családlátogatásokon és szülőknek tartott előadásokon végzik egészségneveléssel kapcsolatos felvilágosító munkájukat.

Az iskola és az egészségneveléssel foglalkozó intézmények, szervezetek (ÁNTSZ, Vöröskereszt, karitatív szervezetek, stb.) kapcsolata jó.

13. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók
 - ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
 - ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
 - ismerjék fel a vészhelyzeteket;
 - tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
 - sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
 - ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
 - sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.
2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:
 - a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
 - a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
 - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében
 - az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
 - tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
 - támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.
4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
 - a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
biológia	- rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
fizika	- égési sérülések - forrázás
testnevelés	- magasból esés

- az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.
5. Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
 - szakkörök (Ifjúsági Vöröskereszt, elsősegély-nyújtó);
 - minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat, Magyar Ifjúsági Vöröskereszt vagy az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületének bevonásával;

- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.
- 5-6. korosztály számára szexuális felvilágosító foglalkozást tartunk, meghívott előadókkal (Ciklus-show)

A mindennapos testedzés formái

Cél: A 6-14 éves korosztály egészséges életmódra nevelése, a rendszeres sportolás, mozgás iránti igény kialakítása és kielégítése, a sport megszerettetése – az iskola pedagógiai programjában meghatározottak szerint.

Formái:

- kötelező tanórai foglalkozások
- nem kötelező, választható tanórai foglalkozások
- iskolai sportköri foglalkozások
- tanórán kívüli foglalkozások
- gyógytestnevelés
- egyesületi edzés

A mindennapos testedzés szervezeti keretei, programja

Az iskola a mindennapos testedzéshez szükséges időkeretét a kötelező és a nem kötelező tanórai foglalkozások megtartásához rendelkezésre álló időkeret terhére és egyéb szervezési feltételekkel biztosítja.

- A nem kötelező tanórai foglalkozások időkeretének 20%-a az iskola sportköri foglalkozásokra (délutáni sport) fordítódik a mindennapos testedzés érdekében (leány kézilabda, fiú kézilabda, fiú labdarúgás, leány kosárlabda)
- A napközben 3 órán túl tartózkodó tanulók részére legalább háromnegyed óra játékos testmozgást kell szervezni.
- Az iskola testnevelési óra keretében tartásjavító torna beiktatása.
- Szükségletek szerint gyógytestnevelés.
- Testnevelési-sport akciók (osztály- és városi bajnokságok, kupaversenyek)
- Testnevelés, a sport feltételrendszerének további javítása, fejlesztése.

14. Iskolai egészségfejlesztési program

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapeladat rendszeres végzését jelenti - minden tanulóval, a nevelőtestület és a szülők bevonásával, a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálóban szereplő kliensek ésszerű bevonásával:

egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi termelőlévi fogyasztás összekapcsolásával);

mindennapi testnevelés/testedzés minden gyermeknek (ennek részeként sok más szakmai elvárás közt jól végzett tartásjavító torna, relaxáció és tánc is);

a gyermekek érett személyiséggé válásának elősegítése ***személyközpontú pedagógiai módszerekkel*** és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok stb.);

számos egyéb téma között környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló **egészségfejlesztési** (modulszerű) **tantárgy hatékony oktatása**.

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

- Az egészség fogalma.
- A krónikus beteg egészsége.
- Az egyén és az őt körülvevő közösség egészsége: felelősségünk.
- A környezet egészsége.
- Az egészséget befolyásoló tényezők.
- Szájhygiénia.
- A jó egészségi állapot megőrzése.
- A betegség fogalma.
- Megelőzhető betegségek.
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata.
- Az egészséges táplálkozás - helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolása.
- Lelki eredetű táplálkozási zavarok.
- A beteg ember táplálásának sajátosságai.
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata.
- Az egészséghez szükséges testmozgás.
- A szervezet fejlődése testmozgással és annak hiányában.
- A felnőtt szervezet működése testmozgással és annak hiányában.
- Gerincvédelem, gerinckímélet.
- Balesetek, baleset-megelőzés.
- A lelki egészség.
- Önismeret, önértékelés, a másikat tiszteletben tartó kommunikáció módjai, ennek szerepe a másik önértékelésének segítségével.
- A két agyfélteke harmonikus fejlődése.
- Az érett, autonóm személyiség jellemzői.
- A társas kapcsolatok.
- A nő szerepei.
- A férfi szerepei.
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái, illem és etika, erkölcs.
- A családi élet - kapcsolat a család tagjai között; közös tevékenységek.
- A gyermekáldás.
- A várandósság alatti hatások a gyermek fejlődésére.
- A gyermek fejlődését elősegítő viszonyulás a gyermekhez - családban, iskolában.
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játék-szenvedély, internet- és tv-függés).

- Művészeti és sporttevékenységek lelki egészséget, egészséges személyiségfejlődést és tanulási eredményességet elősegítő hatásai.
- A média egészséget meghatározó szerepe.
- Médiatudatosság, a médiafogyasztás egészségvédő módja.
- Fogyasztóvédelem.
- Az idő és az egészség, bioritmus, időbeosztás.
- Tartós egészségkárosodással élő társakkal együttélés, a segítségre szorulóknak segítése.
- Iskola-egészségügy igénybevétele.
- Az egészségügyi ellátórendszer többi elemének igénybevétele.
- Otthoni betegápolás.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi részterületeken jelentkező hatások révén eredményezi a hatékonyság növekedését (indikátor-tényezők):

- a tanulási eredményesség javítása;
- az iskolai lemorzsolódás csökkenése;
- a társadalmi befogadás és esélyegyenlőség elősegítése;
- a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás és egyéb szenvedélyek elsődleges megelőzése;
- bűnmegelőzés;
- a társadalmi kapcsolatok javulása a kortársakkal, szülőkkel, pedagógusokkal;
- az önismeret és önbizalom javulása;
- az alkalmazkodókészség, a stresszkezelés, a problémamegoldás javulása;
- érett, autonóm személyiség kialakulása;
- a krónikus, nem fertőző megbetegedések (lelki betegségek, szív-érrendszeri, mozgásszervi és daganatos betegségek) elsődleges megelőzése;
- a társadalmi tőke növelése.

15. A tanulók fizikai állapotának mérése

1. A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el a testnevelés órákon, tanévenként két alkalommal szeptember - október, valamint tanév végén május és június hónapban. (A felmérés a NETFIT alapján került összeállításra. A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, és az egyéni értékelő

lapokon keresztül a szülők tudomására hozzák.

2. A tanulók fizikai állapotának méréshez kapcsolódó értékelési pontszámokat az OM által kiadott szoftver tartalmazza. Az eredmények rögzítését és a követő vizsgálatokat e szoftver segítségével végezzük. Az iskolaorvos, védőnő tájékoztatása a mérési eredményekről az iskolai statisztikai adatszolgáltatás részeként történik. Az OM-be a kötelező adatszolgáltatást elektronikus úton juttatjuk el a feldolgozó szoftver felhasználásával.

A mérés célja

- Az iskola mérési tapasztalatainak, folyamatos megfigyeléseinek kiegészítése a tanulók fizikai képességeinek szintjéről, a külső méréssel és feldolgozással gyűjtött információk alapján.
- A pedagógusok munkájának segítése, az egyéni képességfejlesztés ösztönzése.
- A tanítási tanulási folyamat esetleges korrekciójához javaslatok megfogalmazása.
- A formatív mérés információkat adjon a fenntartónak a közoktatási fejlesztési terv felülvizsgálatához, ha szükséges korrekciójához, illetve pozitív megerősítéséhez. (óraszámok meghatározása)
- A tanulók egyéni értékelése, a teljesítmények összehasonlítása segítse az egészséges életmódra nevelést, a mozgásos tevékenységek ösztönzését.
- A motorikus képességek szorosan épülnek az adottságokra, de lényeges, hogy egy adott életkorban a gyakorlás mennyire befolyásolja a színvonalat.
- A mérés céljai között megtalálható a minőség-ellenőrzés fogalma is, hiszen lényeges, hogy az általános teherbíró képesség egységes mérését, értékelését feladatunknak tekintsük.
- A célok között hangsúlyosan szerepelt az is, hogy a terhelhetőség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek területén mutatkozó esetleges hiányosságokat felfedjük, ezáltal lehetővé tenni a tudatos, célorientált javítást.
- A méréssel szeretnénk volna a rendszeres, tudatos, összehasonlítható adatgyűjtés, és elemzés iskolai gyakorlatának elterjedését is szorgalmazni, ösztönözni.

Mérési területek

- Aerob képesség mérése. (ingafutás)
- Alsó végtag dinamikus erejének mérése. (helyből távolugrás)
- Csípőhajlító- és a hasizom állóképességének mérése. (hanyattfekvésből felülés térdérintéssel)
- Hátizmok erő-állóképességének mérése. (Hason fekvésből törzsemelés)
- Vállövi- és karizmok erejének mérése. (Mellső fekvőtámaszban karhajlítás)
- Testtömeg-index megállapítása

16. A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos feladatok

A fogyasztóvédelem célja

A fogyasztóvédelem célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál. A cél elérését a fenntarthatóság, azon belül a fenntartható fogyasztás fogalmának kialakítása, elterjesztése és a fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselése jelenti.

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül *szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiai*

megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amelyek gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoznak magukban.

Szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakításának elősegítése, a *jogaikat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő fiatalok képzése.* A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztése.

Fogyasztói magatartásunk sokféle hatás mentén, *a szociális tanulás útján* alakul, fejlődik. A tudatos fogyasztóvá válás és az ennek megfelelő magatartás kialakítása hosszú, sokoldalú folyamat. Ennek során az egyén megismeri a fogyasztási javakat és szolgáltatásokat, megtanulja, hogyan viselkedjen a piaci viszonyok között, hogyan legyen képes fogyasztói érdekeinek érvényesítésére a természeti erőforrások védelme mellett. A fogyasztói mintáknak *a fenntarthatóság irányába történő fejlődése* szempontjából a nevelés-oktatás különösen nagy jelentőségű. Mivel ismereteket kell elsajátíttatni, készségeket, hozzáállást, értékrendet kell formálni a fenntartható fogyasztás érdekében, ezért a gyermekkorban elkezdett fejlesztés döntő hatású. Amíg a *kisiskolás korban* leginkább jellemző fogyasztói magatartások *a kiválasztás, az áruismeret, a döntés, a kockázatvállalás, a bizalmi elv érvényesülése,* addig a *kamasz korban* már megjelenik a *jogérzék, kellő fejlesztés esetén a jogismeret, a szolgáltatásismeret, a fogyasztói értékrend és a vállalkozásismeret is.*

A fogyasztás elemi meghatározója a család. A fogyasztói szokások tekintetében az otthonról hozott hatások a legélénkebbek, ezért is fontos a szülők, a családok bevonása a nevelési folyamatba.

A napi gazdasági tapasztalatok, a gazdasági élet mind alaposabb és tudatosabb megismerése és megértése segít a fenntarthatóság eszméjének elfogadtatásában. Az emberek sokszor az olcsó, akciós termékeket részesítik előnyben, általában keveset költenek kultúrára, utazásra, erősen differenciálódnak abból a szempontból is, hogy mennyire akarnak, vagy tudnak megtakarítani. E gyakorlattal szemben a fenntarthatóság irányába ható fogyasztói minták kialakítását segítheti a korrekt sokoldalú tájékoztatás és információáramlás.

A fogyasztóvédelmi oktatás során a pszichológiai mozgatókra, *és a helyes értékrend alakítására fektetünk hangsúlyt.* A fenntartható fogyasztás nem annyira tudományos vagy technikai kérdés, hanem inkább az értékek választásával, a tudatos beállítódással kapcsolatos viszony. *Az értékek formálásában lényegesnek tartjuk:*

- a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése
- az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- a természeti értékek védelme.

Fontosnak ítéljük továbbá a fogyasztás során:

- a tájékozódás képessége,
- a döntési helyzet felismerése és a döntésre való felkészülés.

Megismertetjük a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket e területen való eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoskosságot. A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott *fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése* érdekében különösen fontosnak tartjuk, hogy az általános iskola befejezésekor a *diákjaink értsék, és a saját életükre alkalmazzni tudják az alábbi fogalmakat:*

- *Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás:* Olyan viselkedés, melyet a szuggesztív marketinghatásoktól való távolságtartás képessége, a fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése, továbbá a felmerülő fogyasztói problémák megértésének, kommunikálásának és megoldásának képessége és készsége jellemez.
- *Ökológiai fogyasztóvédelem:* Az elmúlt években sokan felismerték, hogy a környezeti problémáink túlnyomó többségének gyökere a mai fogyasztói társadalmunkban keresendő.

Mind a javak pazarló előállítási technológiája, mind pedig fogyasztásunk gyakran ön- vagy csupán vállalati profitcélú volta, mennyisége, valamint annak összetétele hozzájárul erőforrásaink feléléséhez és természeti környezetünk elszennyezéséhez. E szemlélet a környezet szempontjait is figyelembe veszi, ökológiailag tudatos fogyasztókat nevel, akik vásárlási választásaikkal egyben ökológiai környezetük megtartására törekednek.

- *Környezettudatos fogyasztás:* kiegyensúlyozottan dinamikus középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és a környezeti erőforrásokat nem kizsákmányoló fogyasztás között.
- *Fenntartható fogyasztás:* A szolgáltatások és a hozzájuk kapcsolódó termékek olyan módon való felhasználása, amely a jelenleginél jobb általános társadalmi életminőséget eredményez, de közben minimálisra csökkenti a természeti források és a mérgező anyagok használatát, valamint a hulladék- és szennyező anyagok kibocsátását az adott szolgáltatás, illetve termék teljes életciklusa során, annak érdekében, hogy a jövő nemzedékek szükségletei – és egészsége – ne kerüljenek veszélybe.
- *Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem:* Amikor a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

A fogyasztóvédelem beépülése az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásaiba

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásaiba a következőképpen épülnek be a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak:

- Technika – áruismeret, a gyártás és a termékminőség összefüggései
- Matematika – banki, biztosítási vagy üzemanyagfogyasztási-számítások
- Fizika – mérés, mértékegységek, mérőeszközök (villany, gáz, víz mérőórák);
- Földrajz: eltérő fogyasztási struktúrák és szokások;
- Magyar: reklámyelv, feliratok; a reklám kommunikációs csapdái
- Biológia – génmódosított élelmiszerek (GMO), amíg egy élelmiszer a boltba kerül, táplálkozás kiegészítők és divatjaik, egészséges táplálkozás
- Kémia – élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok (E-számok), vegyszermaradványok, háztartási vegyszerek, kozmetikumok célszerű és tudatos használatuk
- Informatika – elektronikus kereskedelem (e-kereskedelem), internetes fogyasztói veszélyforrások, telefónia
- Történelem – EU fogyasztói jogok, fogyasztástörténet és fogyasztóvédelem Médiaismeret: a reklám képi nyelve és hatásai, tantárgyközi projektek (pl. Hogyan készül a reklám? A zsebpénz)

Tanórán kívüli tevékenységek

- Iskolán kívüli helyszínek (piaci séták, üzletek, bankok látogatása)
- Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel)
- Az iskola fogyasztóvédelmi működése (az iskola, mint fogyasztó, és mint piac), az ezzel kapcsolatos foglalkozások

Módszertani elemek

Úgy tartjuk, akkor járunk a legjobban, ha az amúgy is zsúfolt iskolai tantervbe nem a hagyományos módszertani elemekkel és merev tanórai keretek között folyó oktatásból

préselünk bele még többet, hanem bizonyos készségek fejlesztésével a fenntarthatóság és a fenntartható fogyasztás területén. **Ilyen készségek:**

- ◆ a kritikus gondolkodás,
- ◆ az egyéni és csoportos döntéshozás és
- ◆ a problémamegoldás

A készségfejlesztésnek tartalmazni kell:

- ◆ az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás,
- ◆ a feldolgozott információk alapján való döntés és végrehajtás módszereit.

A fogyasztói szokás-alakítás egyik fontos célja **a szülők és a helyi közösségek együttműködésének megnyerése** és bevonása az iskolai nevelési programokba. Így a családok és közösségek fenntartható fogyasztásra való törekvése is kialakulhat.

A tudatos fogyasztóvá nevelés gyakorlatában a szülők lehetnek a pedagógus legfontosabb segítői és viszont.

Amennyiben rendszeresen adunk az áruismerettel, vásárlással, fogyasztói döntésekkel kapcsolatos házi feladatokat, bizonyos idő után segítünk abban, hogy a gyerekek minél tudatosabban éljék meg családjuk fogyasztói szokásait. Az adatkezelési szabályokat betartva ismereteket gyűjtetünk a családok vásárlási szokásairól. Az információk adott esetben lehetővé teszik azt is, hogy a pedagógus pozitívan befolyásolja a család vásárlói magatartását.

A hagyományostól eltérő tanulásszervezési formák alkalmazása, projektprogramok indítása megfelelő keretet teremthet a fogyasztóvédelem oktatásának, a kritikus, független gondolkodás fejlesztésének. Fontosnak véljük, hogy a diákok e módszereket minél többször alkalmazzák, napjainkban tipikus helyi és globális problémákon keresztül.

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól
- Riportkészítés az eladókkal
- Médiafigyelés, médiaelemzés, reklámkritika
- Egyéni és csoportos döntéshozatal
- Helyi, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása
- Adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információörögzítés csoportmunkában
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel
- Szimulációs játék, esettanulmány
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, jellemző piaci magatartások felismerése és elsajátítása, fogyasztói kosár készítése)
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekvérvényesítés)
-

17. Integrációs pedagógiai rendszer /IPR/ bevezetése

Iskolánkban olyan képzést kell nyújtanunk, hogy a tanulók megszerzett tudásukat gyorsan és teljes mértékben alkalmazni tudják a gyakorlatban is: tudják megítélni a körülményeket, gyors és hatékony cselekvésre legyenek képesek.

Konkrét, cselekvésekre épülő feladatmegoldások során találkozhatnak csak problémahelyzettel, problémával, amit egyénileg kell megoldaniuk. Hipotéziseket kell felállítaniuk, majd ezeket a gyakorlatban ki kell próbálnia, csak így juthatnak el a helyes megoldáshoz. Mindezek által nemcsak új ismerethez jutnak, hanem gyakorlatias, életszerű tudásra tesznek szert, amelynek segítségével problémamegoldó képességük is fejlődik.

Az integrációs pedagógiai rendszer

Integráció: latin eredetű = beillesztés, egyes részek egységgé illesztése.

Az integráció fogalma:

Az integráció: azaz a különböző okoknál fogva, tanulásban hátrányos helyzetben lévő gyermekek együttes oktatása - nevelése hasonló korú és ilyen zavarokat nem mutató társaikkal.

Pedagógiai rendszer: a tanulási-tanítási folyamat módszereinek, eszközeinek összessége.

Integrációs Pedagógiai Rendszer: a hátrányos helyzetű tanulók integrált keretek között megvalósuló – a szociális helyzetből és a képességek fejlettségéből eredő hátrányok ellensúlyozását célzó - iskolai nevelésének-oktatásának megszervezését jelenti. A gyermek számára, a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit. A nevelés, az oktatás igazodik a gyermekhez, s ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek a gyermek részese.

A törvény szerint a pedagógiai rendszer részét képezi a tanterv, a ráépülő tanítást-tanulást segítő és értékelő eszközrendszer, a gyakorlati alkalmazást lehetővé tevő, illetve segítő akkreditált pedagógusképzés.

Az integráció szempontjai

- Különböző szociális háttérrel érkező tanulók tanulási esélyegyenlősége.
- A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai sikerességének elősegítése.
- Iskolán belüli szegregáció minden formájának elkerülése.
- Egységes értékelési rendszer, figyelembe véve a tanuló egyéni haladási ütemét.
- Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása.
- Hátrányos helyzetű tanulók továbbjutása a közép- és felsőfokú képzésben.
- Országos kompetenciamérések iskolai eredményei: országos, megyei, városi átlaghoz képest.

Az integrációs pedagógiai rendszer alkalmazásának feltételei

Integrációs stratégia kialakítása

■ A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer elemeinek fejlesztése

Már működő programok továbbfejlesztése:

- alapfokú művészetoktatásban való részvétel támogatása,
- mentálhigiénés gondozás.

■ Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek kibővítése:

- multikulturális projektek szervezése,
- szülő- gyermek- pedagógustalálkozó,
- ünnepkörök,
- hagyományok,
- házi versenyek.

■ Az integrációt segítő módszertani elemek bevezetése:

- Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés.
- Új tanulásszervezési módszerek bevezetése: kooperatív tanulás, projektoktatás.
- Differenciáló tananyagegységek összeállítása, egyéni fejlesztési terv kidolgozása,

- egyéni fejlesztés dokumentációs tervének elkészítése.
- Partneri kapcsolatok kibővítése.
- Pedagógiai műhelymunka; szakmai megbeszélések rendszerének kialakítása, kommunikációs terv elkészítése.
- Rendelkezésre álló humán és eszköz erőforrások feltérképezése. Humán erőforrás biztosítása: IPR menedzsment működtetése, tantestületi továbbképzések az IPR sikeres alkalmazásához szükséges kompetenciák elsajátítása.
- Multikulturális tananyagok és segédletek
- Az átmeneteket (óvoda-általános iskolai) támogató, illetve a módszertani adaptáció.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai pályafutásának nyomon követésével fel kell tárni középiskolai lemorzsolódásuk okait és mechanizmusait. Ki kell fejleszteni a lemorzsolódás megelőzését támogató ún. preventív programokat.

Feladatok:

Okok feltárása, felmérés (szociális helyzet), folyamatos kapcsolattartás az érintett családokkal.

Kapcsolattartás a középfokú iskolákkal, a különböző intézmények által ajánlott programok figyelemmel kísérése.

Prevenció az iskolában:

- hasznos szabadidős elfoglaltságok tervezése, biztosítása,
- mentálhigiénés programok alkalmazása.
- egyéni felzárkóztató nyári programok szervezése.
- egyéni beszélgetés a tanulókkal, problémáik megoldása érdekében /egyéni segítő, mentor/.

A tanulók szociális hátrányainak enyhítése: fejlesztő eszközök beszerzése, kulturális rendezvényekre való jutásának támogatása, tanulóbarát osztályterem kialakítása.

Helyzetelemzés

Módszertani kultúra bővítésével, a pedagógusi szemlélet változtatásával el kell érni, hogy az egyéni fejlesztés elvének előtérbe kerülésével ne csak azt mondjuk ki, hogy befogadó intézményekre van szükség, hanem azt is, hogy benne befogadó pedagógusokra van szükség.

A megvalósulás érdekében támogatjuk az integrált nevelést, az inkluzív és integrációs oktatás feltételeinek javítását, az óvodai iskola-előkészítő foglalkoztatások eredményességének emelésére irányuló törekvéseket, a képesség kibontakoztató és integrációs programok iskolai működtetését.

A hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

- Felzárkóztató ill. tehetséggondozó programok szervezése.
- Drog és bűnmegelőzési programok mentálhigiénés programok /lásd: egészségnevelési program/.
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről, szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon.
- Motiválás arra, hogy a gyerek napközis vagy tanulószobai ellátásba részesüljön.
- Kapcsolattartás a szolgáltató intézményekkel.
- Pályázatok figyelése.
- Esélyegyenlőség megteremtése.
- Iskolai szünetekre igény szerint foglalkozások szervezése.
- Állandó és folyamatos odafigyelés a tanulóra.
- Pályaorientációs tevékenység.

Megoldást segítő személyek, intézmények:

Iskolán belül	Iskolán kívül
Osztályfőnök Mentálhigiénés szakember /pedagógus/ Igazgató Gyermekevédelmi felelős	Családsegítő és Gyermekvédelmi Szolgálat Nevelési Tanácsadó Eü. intézmények Szakmai szolgáltatók: logopédia, pedagógiai intézet

Az intézményesített pályaválasztási tanácsadás a Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szak- és Szakmai Szolgáltató Intézet szolgáltatásának igénybevételel történik. A középfokú képzés, szakképzés választásában meghatározó szerepet vállalnak az osztályfőnökök.

A hátrányos helyzetből adódó tanulási kudarcok kialakulásának preventív folyamata:

Tevékenység	Felelős	Határidő	Módszer	Ellenőrzés
1. osztályban év elején indokolt esetben tanulási képességeket vizsgáló szűrőteszt elvégzése, elemzése.	tanítók, fejlesztő pedagógus, oszt. főnök	okt. vége	elemzés	mk. vezető intézményvezető
Családlátogatás, konzultáció a családdal. Helyzetfelmérés, környezettanulmány . Szokásrendszer felmérése.	tanítók szaktanárok oszt. főnök napk. nevelő	nevelési év eleje	beszélgetés interjú, konzultáció	mk. vezető intézményvezető
Családlátogatás – párban a napközis nevelővel. Helyzetfelmérés, - szokásrend megfigyelése.	oszt. főnök napk. nevelő	I. félév	beszélgetés interjú, megfigyelés	mk. vezető intézményvezető
Egyéni fejlesztési terv készítése, kiscsoportos felzárkóztatás.	tanítók szaktanárok oszt. főnök napk. nevelő	Október 1.	pedagógiai diagnosztika, dokumentum elemzés	mk. vezető intézményvezető utazó gyógypedagógus
Napi kapcsolattartás a gyermeket tanító pedagógusokkal.	tanítók szaktanárok oszt. főnök napk. nevelő	folyamatos	konzultáció, megbeszélés	mk. vezető intézményvezető
Speciális esetekben szakemberek segítségének igénybevétele: logopédus,	tanítók szaktanárok oszt. főnök napk. nevelő ifjúság v.	folyamatos	konzultáció, megbeszélés	mk. vezető intézményvezető

Tevékenység	Felelős	Határidő	Módszer	Ellenőrzés
pszichológus, fejlesztő pedagógus.	felelős			
Pedagógusok aktuális beszámolója.	tanítók szaktanárok oszt. főnök napk. nevelő ifjúságv.felelős	negyedév félév háromnegyedév v év vége	szóbeli és írásos értékelés	mk. vezető intézményvezető
Speciális taneszközök bővítése az anyagi lehetőségek figyelembevételével.	tanítók, szaktanárok, gazdasági ügyintéző	folyamatos	igényfelmérés a tanév végén	mk. vezető intézményvezető
Indokolt esetben képességvizsgálat a térségi Tanulási Képességet Vizsgáló Bizottság, Nevelési Tanácsadó Közreműködésével.	tanítók szaktanárok oszt. főnök napk. nevelő ifjúság v.	negyedév félév háromnegyedév v év vége	szakértői vélemény	mk. vezető intézményvezető
Részvétel célirányos továbbképzéseken (tanulási zavarok, magatartási problémák kezelése).	pedagógusok, szakemberek, mk. vezető pedagógusok	aktuálisan a hét évenkénti kötelező továbbképzési terv szerint	továbbképzés	mk. vezető intézményvezető
Tanulói teljesítmény (beszámolók, felmérések, órai munka, stb.) folyamatos nyomon követése. Országos kompetenciamérés.	tanítók, szaktanárok	folyamatos	értékelés, elemzés	mk. vezető intézményvezető
Differenciált tanulásszervezés.	tanítók, szaktanárok mk. vezető.	folyamatos	elemzés	mk. vezető intézményvezető

Célunk:

- Iskolánk tartósan képes legyen a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyerekek fogadására, és együttnevelésére.
- Multikulturális tartalmak épüljenek be a helyi tantervbe.
- Párbeszéd kialakítása minden szülővel.
- A tanulók egyéni haladását figyelembe vevő értékelési rendszer bevezetése.

Ezek eredményeként:

- Nőjön az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Csökkenjen a tankötelezettségikor határa előtt az iskolai rendszerből kikerülők száma.
- Nőjön az érettségit adó intézményekben továbbtanuló hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Az intézményben az országos kompetenciamérések eredményei az országos átlagot meghaladó mértékben javuljanak.
- *Az integrációs felkészítés pedagógiai rendszerének bevezetési ütemterve*

Tevékenység	I. félév	II. félév	II. év
I. Az alkalmazás feltételei			
1. Integrációs stratégia elkészítése			
1. 1. Helyzetelemzés aktualizálása az integráció szempontjai, elvárható eredményei alapján	Helyzetelemzés aktualizálása.		Az egy évvel korábbi helyzetelemzés áttekintése, felülvizsgálat, aktualizálás.
1. 2. Célszisztem megfogalmazásának aktualizálása	Az általános célok intézményi szintű megfogalmazása- a helyi sajátosságok figyelembevételével.	A célok felülvizsgálata elkészül.	A célok megvalósulásának felülvizsgálata elkészül.
1. 3. Két éves aktuális bevezetési terv elkészítése	A bevezetési terv elkészítése.		Időarányos teljesítés figyelemmel kísérése, szükség esetén a korrekció elkészítése.
Beiskolázási terv	Hosszútávon használható beiskolázási terv készül, trend vizsgálat alapján (demográfiai adatok, beiskolázási terület nagysága).	Tanulók szüleinek informálása megtörténik.	A beiskolázási terv alkalmazása.
Szervezet-fejlesztési terv	Iskolaszervezési intézkedések, technikai feltételek, módszertani feltételek és pedagógus készségek listája elkészül.	A szervezetfejlesztési terv teljesítésének áttekintése, szükséges korrekciók elvégzése	Iskolánk tartósan képes a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyerekek fogadására, és együttnevelésére.
Továbbképzési terv	Az intézmény rendelkezésére álló	Továbbképzések.	megvalósulása az IPR

Tevékenység	I. félév	II. félév	II. év
	humán és eszköz erőforrások feltérképezése, az intézményi kompetencia térkép elkészítése.		rendszer működéséhez szükséges feltételeknek megfelelően.
2. Az iskolába való bekerülés előkészítése			
2. 1. Az óvodából az iskolába való átmenet segítése	Közös program készül: célmeghatározás kapcsolattartás módja, a kapcsolattartás ütemezése, projekt-team alakítása helyzetelemzés	Egyéni fejlesztési terv alapját alkotó közös vizsgálati anyag készül.	Vizsgálati anyag felülvizsgálata, korrekciója megtörténik.
2. 2. Heterogén osztályok kialakítása a jogszabályoknak megfelelően	Iskolaszervezési intézkedések, technikai feltételek kialakítása.	Iskolaszervezési intézkedések, technikai feltételek kialakítása.	Jogszabálynak megfelelő integrációs feltételrendszer jön létre.
3. Együttműködések – partnerségi kapcsolatok kiépítése			
3. 1. Szülői házzal	Kommunikációs terv készül a szülőkkel való kapcsolattartás formájára és tartalmára.	A pedagógusok a szülőkkel egyéni kapcsolattartási rendet alakítanak ki.	A kapcsolatrendszer működtetése beépül a pedagógiai programba.
3. 2. Gyermekjóléti szolgálattal	Együttműködési terv készül a konkrét feladatokat ütemezését, várható eredményeket felsorolva.	Az iskolába kerülő tanulók és családjuk komplex segítségi terve elkészült.	A kapcsolatrendszer működtetése beépül a pedagógiai programba.
3. 3. Szakmai és szakszolgálatokkal	A nevelési tanácsadó és a pedagógiai intézet igénybevételének komplex szempontjai.	Együttműködés felsorolja az igénybe veendő területeket, konkrét feladatokat, ütemezést, várható eredményeket és a feltételeket.	A szakszolgáltatók minősítése rendszeres és dokumentált.
3. 4. Középfokú oktatási intézményekkel	Az együttműködési területek azonosítása a tanulók középiskolai utókövetése érdekében megtörténik.	Együttműködési megállapodás felsorolja a konkrét feladatokat, ütemezést, várható eredményeket.	A kapcsolatrendszer működtetése beépül a pedagógiai programba.
3. 5. A kisebbségi önkormányzatokkal			A kapcsolatrendszer működtetése beépül a pedagógiai programba.
3. 6 Civil szervezetekkel	Kapcsolat felvétele a helyben működő		A kapcsolatrendszer működtetése beépül

Tevékenység	I. félév	II. félév	II. év
	alapítványokkal.		a pedagógiai programba.
II. A tanítást-tanulást segítő és értékelő eszközszer elemi			
1. Kompetenciafejlesztő programok és programelemek			
Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és programelemek:	Döntés születik a kulcskompetenciák fejlesztését szolgáló programokról: a	Programadaptáció és/vagy fejlesztés. Programelemek kipróbálása.	A programelemek beépülnek a pedagógiai programba, teljes körű bevezetésük megtörténik.
1. 1. Az önálló tanulást segítő fejlesztés	szövegértés-szövegalkotás, matematika és szociális kompetenciákat fejlesztő programok mellett mely programok adaptálандók, és melyeket kell kidolgozni, továbbfejleszteni.	Az önálló tanulási képességet kialakító programok bevezetése.	
1. 2. Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése	Komplex művészeti programok alkalmazása.	Néptánc bevezetése a zenetanítás mellett.	
1. 3. Szociális kompetenciák fejlesztése	Mentálhigiénés program		
2. Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek			
2.1. Patrónusi rendszer működtetése	Döntés születik a patrónusi rendszer formájáról, működtetéséről.	Személyi feltételek biztosítása.	A patrónusi rendszer működik, ellenőrzése megoldott.
2. 2. Népművészeti, zeneművészeti körök	Kézműves hagyományok ápolásához, néptánc tanszak bevezetéséhez szükséges feltételrendszer továbbfejlesztése.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.	A programok beépülnek a pedagógiai programba, teljes körű bevezetésük megtörténik.
3. Az integrációt segítő módszertani elemek			
Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés	A módszer helyének és szerepének pontos meghatározása. A szükséges tanulásszervezési és technikai feltételek kialakítása.	Szegregáció mentes, differenciáló oktatás működtetése/ nem csoportbontás a rossz képességűek és a jó képességűek homogén csoportjának kialakítása/.	A pedagógusok alkalmazzák a differenciálást. A pedagógiai programban a módszerek helye és szerepe pontosan meghatározott.
4. Műhelymunka – a tanári együttműködés formái			
4.1.Értékelő esetmegbeszélések.	Szemponrendszer, amely alapján a pedagógusok elvégzik az	Esetmegbeszélések beillesztésére a pedagógiai	Az értékelő esetmegbeszélések dokumentáltak a

Tevékenység	I. félév	II. félév	II. év
	értékelő esetmegbeszéléseket.	programba.	rendszer részei, és konklúzióit a pedagógusok használják a fejlesztési tervek korrekcióinál.
4. 2 . Hospitálásra épülő együttműködés	A hospitálás szempontjainak rögzítése, beépítése a pedagógusértékelés rendszerébe.	Rögzített és dokumentált a kapcsolattartás formája, gyakorisága, módszere és eredményei. Az intézményi minőségirányítási program koherenciájának felülvizsgálata.	A pedagógus együttműködési technikák dokumentáltan a rendszer részei, és konklúzióit a pedagógusok használják a fejlesztési tervek korrekcióinál.
5. A háromhavonta kötelező kompetencia alapú értékelési rendszer eszközei			
Egyéni fejlődési napló	Az egyéni fejlesztés nyomon követésének módja.	Dokumentálás.	Az érintett tanulók értékelése a jogszabályban meghatározott rendben zajlik.
6. Multikulturális tartalmak			
6.1.Multikulturális tartalmak megjelenítése	A multikulturális tartalmak megjelenítése.	Tananyagok és segédletek prototípusa elkészült vagy adaptált.	Tananyagok vagy projektek beépültek a helyi tantervbe.
6.2. Multikulturális projektek létrehozása	Népi hagyományok, szokások ápolása.	Népművészeti projektek kialakítása: irodalom, zene, öltözködés stb.	A népi hagyományok beépülnek a helyi tantervbe.
7. A továbbhaladás feltételeinek biztosítása			
7. 1. Pályaorientáció	Pályaorientációs program adaptálása, továbbfejlesztése.	Pályaorientációs program elkészül, a helyi tantervbe beépül.	Nő az érettségit adó intézményekben továbbtanuló hátrányos helyzetű tanulók száma.
7. 2. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai pályafutásának nyomon követése.	Fel kell tárni középiskolai lemorzsolódás okait és mechanizmusait.	A lemorzsolódás megelőzését támogató, preventív programok kifejlesztése	Csökken a középiskolából lemorzsolódók aránya.

Az iskolába való bekerülés előkészítése

- **Beiskolázási terv készítése:**

Hosszútávon használható beiskolázási terv készül a demográfiai adatok, beiskolázási

terület alapján.

- **Az óvodából az iskolába való átmenet segítése:**

- az óvodával közös programot készítünk a hátrányos helyzetű gyermekek szűrésére, fejlesztési célok meghatározására az iskolába kerülés megkönnyítésére,

Heterogén osztályok kialakítása a jogszabályoknak

Partnerségi kapcsolatok kiépítése

Szülőkkel

Gyermekjóléti szolgálattal

Szakmai és szakszolgálatokkal

Középfokú oktatási intézményekkel

A kisebbségi önkormányzatokkal

Civil szervezetekkel

A tanítás-tanulást segítő módszerek az IPR-ben

Kulcskompetenciák fejlesztése

- **Önálló tanulást segítő fejlesztés:**

- A tanulási és magatartási zavarok kialakulásának megelőzése, komplex prevenciós személyiségfejlesztő program.
- Az önálló tanulási képesség kialakítása: tanulási technikák, módszerek tanítása.
- A tanulók önálló - életkornak megfelelő - kreatív tevékenységére épülő foglalkozások.
- Tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységek: kooperatív tanítás – tanulás, projekt módszer.

- **Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése**

- Tantárgyi képességfejlesztő programok:

1-4. évfolyam

Tanulási képességek fejlesztése:

- tájékozódás /saját, testen, térben, síkban, időben/,
- figyelem,
- érzékelés, észlelés /taktilis, vizuális, auditív/,
- emlékezet,
- gondolkodás /analízis, szintézis, csoportosítás, rész-egész/.

5-8. évfolyam

- szövegértés, szövegalkotás,
- lényegkiemelés, jegyzetelés,
- feladatértelmezés,
- összefüggések keresése,
- fogalomalkotás.

- Kommunikációs képességek fejlesztése

A gondolatok, tények, az érzések, az egyéni vélemények kifejtését és értelmezését foglalja magában (a hallott és olvasott szövegértés és szövegalkotás alapján). Célja a

helyes és kreatív nyelvhasználat elsajátítása és használhatóságának biztosítása a társadalmi és egyéni életben, az oktatásban, a képzésben, a munkában, a családi életben.

Alapfeltétele a megfelelő szókincs, s a szóbeli és írásos kommunikációban való jártasság elsajátítása, az irodalmi és nem irodalmi szövegek és azok stílusának ismerete a különféle élethelyzetekben.

1-4 évfolyam

- Nyelvi korrekciós képességek légzéstechnika, artikuláció, hangerő, hangszín, hangsúly, hanglejtés, beszédritmus, tempó-tempóváltás fejlesztése.
- Nem verbális kommunikációs képességek:
 - testkép,
 - testséma,
 - gesztusok,
 - térközsabályozás.
- Beszéderítés és az olvasott szöveg megértése:
 - vizuális és verbális információk megfeleltetése,
 - egyszerű utasítások megértése,
 - egyszerű információk felidézése és összekapcsolása a meglévő ismeretekkel,
 - kérdésekre adekvát válaszok adása,
 - hétköznapi és irodalmi szó- és mondatfordulatok megértése,
 - tények, módszerek, szabályok megértése,
 - önértelmező szöveg reprodukálás,
 - a hallott vagy olvasott szöveg felidézése,
 - vizuális szövegek befogadása,
 - szókincsbővítés.

5-8. évfolyam

Az egész életen át tartó tanulás fontos része az idegennyelv-tudás színvonalas megőrzése, a szókincs, a szóbeli interakciók gyakorlása, a nyelvi stílus fejlődésének nyomon követése. Az idegennyelv-tudás segítheti az életben, a munkában való érvényesülés sikeres, a pozitív attitűd érvényesülését.

Befolyásoló tényező lehet, hogy milyen területen fog dolgozni a fiatal, milyen lesz nyelvtudásának társadalmi-kulturális háttere, s hogyan változik az ő igényrendszere és érdeklődése.

- Komplex művészeti programok

Zenetanítás: furulya, gitár, hegedű, zongora.

Vizuális fejlesztés

■ ***Szociális kompetenciák fejlesztése***

- Közösségfejlesztés, közösségépítés

Az ünnepeket projekteken dolgozzuk fel: így az iskola minden tanulója részt vesz a közös értékek létrehozásában. Karácsonyi ünnepségünkre és farsangra az óvodát és a szülőket is meghívjuk

Családi napokat szervezünk, melyek programjaiban óvodások – iskolások – szülők és pedagógusok egyaránt tevékenykednek.
- Előítételek kezelését szolgáló programok

Egymás kultúrájának megismerése.

- Multikulturális tartalmak beépülnek az osztályfőnöki, illetve a szaktantárgyi órákba.
- Mentálhigiénés programok
- Önismereti foglalkozások: tesztek – beszélgetések – képességek – érdeklődési körök.

Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

- Patrónusi, mentori rendszer működtetése:
- Együttműködés civil programmal
- Művészeti körök: zenekar, néptánc.

Az integrációt elősegítő módszertani elemek

- Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés
- Kooperatív tanulásszervezés
- Projekt módszer
- Drámapedagógia

Műhelymunka – a tanári együttműködés formái

- Értékelő esetmegbeszélések
- Problémamegoldó fórumok
- Hospitálásra épülő együttműködés

A háromhavonta kötelező kompetencia alapú értékelési rendszer eszköze

- **A tanulók megismerése:**
A tanulói sajátosságok megismeréséhez feltétlenül szükséges megfigyelni a tanuló: tudását, aktivitását, fejlettségét az egyéni munkavégzés terén és az együttműködés tekintetében, társas helyzetének jellemzőit.
- **Az értékelés módszerei:**
szöveges értékelés,
szeretetteljes hibajavítás,
a tévedés lehetőségének fenntartása,
a kis lépések elve,
minden gyerek önmagához történő mérése,
elmarasztalás helyett biztatás, ösztönzés, dicséret alkalmazása,
valamint a tanulói sajátosságok megismerése.
- **Egyéni fejlődési napló**

Multikulturális tartalmak

- Multikulturális tartalmak megjelenítése a különböző tantárgyakban.
- Multikulturális tartalmak projektekben feldolgozva.

A továbbhaladás feltételeinek biztosítása

- Pályaorientáció
- Továbbtanulásra felkészítő program
- Lemorzsolódás csökkentése

Várható eredmények

- A hátrányos helyzetű tanulók aránya az oktatási-nevelési intézményben megfelel a jogszabályban előírtaknak.
- Az intézmény tartósan képes a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyerekek fogadására, és együttnevelésére.
- Multikulturális tartalmak beépülnek a helyi tantervbe.
- Az intézmény párbeszédet alakít ki minden szülővel.
- Az intézményben létezik tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer.

Ezek eredményeként:

- Nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó hátrányos helyzetű tanulók száma.

- Csökken az intézményben a tankötelezettségi kor határa előtt az iskolai rendszerből kikerülők száma.
- Nő az érettségit adó intézményekben továbbtanuló hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Az adott intézményben az országos kompetenciamérések eredményei az országos átlagot meghaladó mértékben javulnak.

18. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

1. Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:
 - osztályozó vizsga,
 - pótló vizsga,
 - javítóvizsga.
2. Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
 - a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
 - engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
 - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
 - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
3. Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.
4. Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.
5. A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.
6. A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel
 - osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
 - javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor)
 közölni kell.

Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit az iskola helyi tantervében (a kerettantervben) szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg.

7.

8.

9. A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulónak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
----------	----------	---------	------------

	VIZSGA		
ALSÓ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Erkölcstan		SZÓBELI	
Környezetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI
FELSŐ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelvek	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Erkölcstan	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Történelem		SZÓBELI	
Természetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Biológia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
Hon- és népismeret		SZÓBELI	
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Informatika		SZÓBELI	GYAKORLATI
Technika, életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI

19. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének, és átvételének elvei

1. Iskolánk a kötelező beiskolázási körzetéből – melyet az iskola fenntartója határoz meg – minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.
2. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.
3. Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:
 - a gyermek születési anyakönyvi kivonatát;
 - a szülő személyi igazolványát;
 - a gyermek lakcímkártyáját;
 - az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító óvodai igazolást;
 - a gyermek egészségügyi könyvét a gyermekorvos felvételi javaslatával;

- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.
4. A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:
 - a tanuló anyakönyvi kivonatát;
 - a szülő személyi igazolványát;
 - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt
 5. Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.
 6. Ha az átvételt kérő körzeten kívüli tanuló előző tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag vagy változó minőségű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét.
 7. Az iskolába beadott felvételi kérelmeket *a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendeletben* meghatározott sorrendben kell teljesíteni.
 8. Amennyiben iskolánk – a rendeletben megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, akkor az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján kell dönteni. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a házirend tartalmazza.
 9. A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulónak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló bármely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.

20. HELYI TANTERV

A választott kerettanterv, az iskolában tanított kötelező és nem kötelező (választható) tantárgyak és óraszámok (óraterv)

1. Iskolánk helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi kerettantervekre épül:

-A kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet

1. sz. mellékletében szereplő „Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára”, valamint

2. sz. mellékletében szereplő „Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára”.

- A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet

2. Iskolánkban a tantervek a táblázat alapján, felmenő rendszerben váltják fel egymást.

	ALSÓ TAGOZAT				FELSŐ TAGOZAT			
	<u>1.osztály</u>	<u>2.osztály</u>	<u>3.osztály</u>	<u>4.osztály</u>	<u>5.osztály</u>	<u>6.osztály</u>	<u>7.osztály</u>	<u>8.osztály</u>
2020-2021.	<u>NAT</u> <u>2020</u>	<u>NAT</u> <u>2012</u>	<u>NAT</u> <u>2012</u>	<u>NAT</u> <u>2012</u>	<u>NAT</u> <u>2020</u>	<u>NAT</u> <u>2012</u>	<u>NAT</u> <u>2012</u>	<u>NAT</u> <u>2012</u>
2021-2022.	<u>NAT</u> <u>2020</u>	<u>NAT</u> <u>2020</u>	<u>NAT</u> <u>2012</u>	<u>NAT</u> <u>2012</u>	<u>NAT</u> <u>2020</u>	<u>NAT</u> <u>2020</u>	<u>NAT</u> <u>2012</u>	<u>NAT</u> <u>2012</u>
2022-2023.	<u>NAT</u> <u>2020</u>	<u>NAT</u> <u>2020</u>	<u>NAT</u> <u>2020</u>	<u>NAT</u> <u>2012</u>	<u>NAT</u> <u>2020</u>	<u>NAT</u> <u>2020</u>	<u>NAT</u> <u>2020</u>	<u>NAT</u> <u>2012</u>
2023-2024.	<u>NAT</u> <u>2020</u>	<u>NAT</u> <u>2020</u>	<u>NAT</u> <u>2020</u>	<u>NAT</u> <u>2020</u>	<u>NAT</u> <u>2020</u>	<u>NAT</u> <u>2020</u>	<u>NAT</u> <u>2020</u>	<u>NAT</u> <u>2020</u>

A választott kerettantervben szereplő tananyagok, témakörök évfolyamonkénti bontásához, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározásához iskolánk pedagógusai az egyes tantárgyak tanításához alkalmazott tankönyvek tankönyvkiadói által összeállított helyi tantervi ajánlásokat használják fel. Ezek elfogadásáról, iskolánkban történő alkalmazásáról az előbbi ütemezésnek megfelelően a nevelőtestület dönt.

3. Iskolánkban a tanulók az idegen nyelvi órákon az angol és német nyelvet tanulják.

4. NAT 2012. tantervi háló

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7	7
Idegen nyelvek	-	-	1	2
Matematika	5	5	5	5
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Informatika	-	-	-	1
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Összes heti óra	25	25	25	27

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 5–8. évfolyamon

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Idegen nyelvek	4	4	4	4
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2	-	-
Fizika	-	-	1,5	1,5
Kémia	-	-	1,5	1,5
Biológia-egészségtan	-	-	2	2
Földrajz	-	-	1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma	1	-	-	-
Hon- és népismeret	-	1	-	-
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	-
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1
Összes heti óra	28	28	31	31

5. NAt 2020. tantervi háló

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai-2020

6.

Tantárgy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	6	6	4	4	4	3
Matematika	5	5	5	4	4	4	4	4
Történelem	-	-	-	-	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	-	-	-	1
Etika / Hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Első élő idegen nyelv	-	-	-	3	4	4	3	3
Fizika	-	-	-	-	-	-	1,5	1,5
Kémia	-	-	-	-	-	-	1,5	1,5
Biológia	-	-	-	-	-	-	2	1
Földrajz	-	-	-	-	-	-	1	2
Természettudomány	-	-	-	-	2	2	-	-
Környezetismeret	-	-	1	1	-	-	-	-
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Technika és szervezés	1	1	1	1	1	1	1	-
Digitális kultúra	-	-	1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Hon-és népismeret	-	-	-	-	-	1	-	-
Dráma és színház	-	-	-	-	-	-	-	1
Osztályfőnöki	-	-	-	-	1	1	1	1
Összes óra:	24	24	24	25	28	28	30	30

A magyar nyelv és irodalom tantárgy felosztása az 1-4. évfolyamokon

	1.o. I.félév	1.o. II.félév	2.o. I.félév	2.o. II.félév	3.o. I.félév	3.o. II.félév	4.o. I.félév	4.o. II.félév
Olvasás	4	4	4	4	3	3	4	3
Írás	4	4	1	1	1	-	-	-
Nyelvtan	-	-	2	2	2	3	2	3
Fogalmazás	-	-	-	-	1	1	1	1

2.A TANKÖNYVEK ÉS MÁS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

1. Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek.
2. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek a testnevelés, a vizuális kultúra, valamint a technika, életvitel és gyakorlat.
3. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
4. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.
5. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:
 - A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
 - Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
 - A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
6. Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

3.A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

1. Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.
2. Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.
3. A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia biológia, földrajz ellenőrzésénél:
 - a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik;
 - az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.
4. A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. A tantárgyak esetében egy témakörön belül – a témazáró dolgozaton kívül – írásbeli számonkérésre is sor kerülhet, de minden tanulónak legalább egyszer kell felelnie szóban:
 - az ének-zene, a rajz, az informatika, a technika tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva.(A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.)
5. A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.
6. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:
 - Az első évfolyamon, valamint a második évfolyam első félévében minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.
 - A második évfolyamon a második félévben, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.

- Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
 - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
 - JÓL TELJESÍTETT
 - MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
 - FELZÁRKOZTATÁSRA SZORUL
 - A második évfolyamon, év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.
7. A második évfolyamon, év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanuló osztályzatát az adott félév során szerzett érdemjegyek, illetve a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.
 8. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: **jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).**
 9. A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább egy érdemjegyet kell szereznie a témazáró dolgozaton kívül. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.
 10. A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az értesítő könyvön keresztül. Az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.
 11. A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

<u>Teljesítmény</u>	<u>Érdemjegy</u>
0-39 %	elégtelen (1)
40-59 %:	elégséges (2)
60-76 %:	közepes (3)
77-89 %:	jó (4)
90-100 %:	jeles (5)

12. A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

13. A tanulók magatartását az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök szóveges értékeléssel minősíti és ezt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzí.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület állapítja meg.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

14. Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) **Példás (5)** az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tiszteletudó;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

b) **Jó (4)** az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

c) **Változó (3)** az a tanuló, aki.

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

d) **Rossz (2)** az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

15.A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

16.A tanulók szorgalmát az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és azt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyezi.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalom osztályzatát az első félév és a tanév végén az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület állapítja meg.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

17.Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) **Példás (5)** az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

b) **Jó (4)** az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

c) **Változó (3)** az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

d) **Hanyag (2)** az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

18. Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

19. Az iskolai jutalmazás formái.

a) Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- napközis nevelői dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,

b) Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

- c) Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.
- d) Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.
- e) Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.
- f) A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

20. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

21. Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

22. Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés;
- napközis nevelői figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés;
- igazgatói intés;
- igazgatói megrovás

23. Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől azonban indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

24. A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el kell tekinteni, s a tanulót azonnal legalább az „osztályfőnöki megrovás” büntetésben kell részesíteni. Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:

- az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása;
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása;
- a szándékos károkozás;
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése;
- ezeken túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.

25. A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

26. Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, ellene **a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény** rendelkezései alapján fegyelmi eljárás

indítható. A tanuló a fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

A kompetencia alapú oktatás:

Fejlesztési alapelvek, célok, feladatok, eljárások:

Tantervi fejlesztések elsősorban a gyerekek fejlődésének érdekét szolgálják, így minden tevékenységet annak kell alárendelni, azt kell figyelembe venni, hogy azok miként hatnak a tanulókra, gyermekekre. Ennek a szemléletnek az érvényesülése meghatározza a tananyag kiválasztást és elrendezést is.

Gyakorlatközpontúság és alkalmazható tudás:

A pedagógiai munka során prioritást kap az a szemlélet, hogy a tanulók a tanulási folyamat során minél önállóbban és a lehetőségek szerint a valós környezetben szerezzék meg a mindennapi életben, a közvetlen természeti és társadalmi környezetben megismerhető tudáselemeket. A hasznosítható, folyton változó társadalmi környezet igényeinek megfelelő ismereteket kell a műveltségi területnek közvetítenie, az azzal kapcsolatos tudást kell átadnia. Ehhez szükséges, hogy a műveltségterületek ismeretanyaga bizonyos szintig tantárgyi bontás nélküli oktatás keretében sajátítsák el a tanulók. A műveltségterületek meghatározása a helyi tantervben történik.

A tudás- és a képességfejlesztés helyes arányának megtalálása:

Képességet fejleszteni ismeretek nélkül nem lehet, ezért a műveltségterületi fejlesztésben mindkettőnek megfelelő teret kell biztosítani. A tudásfejlesztésnek nagyobb hagyományai vannak, módszertana kidolgozottabb.

A képességfejlesztésre kiemelt figyelmet kell fordítani. A tantervi programok, modulok kidolgozásakor arra kell törekedni, hogy a képességfejlesztési módszereket a hozzájuk kapcsolódó tartalmi lehetőségekkel együtt kerüljenek alkalmazásra a kompetencia alapú oktatási gyakorlat kiterjesztése során is. (Országos kompetenciamérések, helyi mérések trendvizsgálata, intézményi és egyéni fejlesztési terv készítése).

Képesség- és személyiségfejlesztés:

A programfejlesztés során az értelmi képességek fejlesztése mellett kiemelt fontosságuként kezeljük a tanulói személyiség egészének fejlődését szolgáló tevékenységterületeket: a szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztését, a társadalmi érzékenység, a nyitott, befogadó és empátikus személyiség kialakítását, a társas aktivitást.

Új típusú tanári attitűd:

Olyan tanulási programokat vezetünk be és dolgozunk ki, amelyek nem előadó tanárt igényelnek, hanem a tanulási folyamatot irányító, segítő, támogató és innovatív pedagógust. Ebben meghatározóak a konstruktivista és konnektivista tanulásmódszertanok.

Tevékenységek központi tanítási-tanulási gyakorlat megvalósítása

Olyan tanulási programokat kell alkalmazni, amelyek során - az életkori sajátosságoknak megfelelő szinten - élményszerű helyzetek teremtésével a tanulók tapasztalatokat szereznek, maguk fedezik fel a környezeti elemek közötti kapcsolatokat és

összefüggéseket, azokból következtetéseket vonnak le, korábbi tapasztalataikat, ismereteiket és készségeiket alkalmazzák.

Lehetőséget kell teremteni arra, hogy a tanulók megfogalmazzák egyéni és csoportosan kialakított véleményeiket, azokat meg tudják vitatni, érvekkel alátámasztani és meg tudják védeni.

Új tanulósszervezési eljárások, új módszertani ismeretek bevezetése az intézményben, a beiskolázási terv újragondolása.

Differenciált fejlesztés és esélyegyenlőség:

Differenciált tanulósszervezési módszercsomagokat a kompetencia programterv alapján szükséges adaptálni és alkalmazni, amelyek lehetővé teszik a tanulók személyi szükségleteinek, tudásának, képességeinek, érdeklődésének és érdekltségének megfelelő fejlesztést.

Alkalmazni szükséges a heterogén összetételű csoportok együttes kezelésének módszereit. Ugyanakkor törekedni kell arra, hogy a tanulóknál kialakuljon az igény arra, hogy - egyéni képességeik, lehetőségeik figyelembevételével - egész életük során képezzék magukat, bővítsék ismereteiket.

Fokozatosság és folyamatosság:

Előnyben részesülnek azok a programok, modulrendszerek, amelyek egymásra épülnek, amelyek a folyamatosságot, a folytonosságot teremtik meg az oktatásban és nevelésben. A www.sulinovadatbank.hu oldalon elérhető programtervek adaptálásakor előnyben részesítjük azokat, amelyek a tanulók különböző ütemű képességfejlődésével, az egyes képesség- és kompetenciaterületek éveken át tartó fejlődési folyamatával az intézmény tanulói összetétele alapján számolnak.

Valóságos tanulási környezet:

Az ismeretszerzés a hagyományosnál nagyobb mértékben épül a valóságra, annak közvetlen és közvetett megtapasztalására, megfigyelésére és vizsgálatára. (fejlesztési innovációs tevékenységek, önálló intézményi innováció)

A tanulás hozzásegíti a tanulókat ahhoz, hogy kedvező kapcsolatuk alakuljon ki a környezettel. A tartalmakat és a megközelítéseket úgy kell megválasztani, hogy a tanulási helyzeteket az iskolán kívüli munkán is megtapasztalják

A kompetenciafejlesztés fókuszai az iskolában:

személyes kompetencia: önismeret, önfejlődés igénye, önreflexió, szabálykövető képesség, információ kezelésének képessége,

kognitív kompetencia: logikus gondolkodás, összehasonlítás, megkülönböztetés, észlelés, szókincs, kreativitás, fantázia, szövegértés, lényegkiemelés

szociális kompetencia: empátia, egymásra figyelem, együttműködés, tolerancia, utánpótlás, alkalmazkodó képesség, kommunikáció.

A kulcskompetenciák fejlesztése érdekében az iskola pedagógusai által alkalmazott munkaformák és módszerek:

Módszertani elemek:

óvoda-iskola átmenet
hatékony tanuló megismerési és segítő technikák, pedagógiai diagnosztizálás.
habilitációs és rehabilitációs tevékenység
az inkluzív nevelés
attitűdváltást segítő programok pedagógusoknak
multikulturális tartalmak
tanórai differenciálás (heterogén csoport.)
kooperatív tanulás
a drámapedagógia eszközei
tevékenységközpontú pedagógiák eszközei
projektmunka (egyéni és csoportos)
prezentációs technikák
tanulói értékelési formák gazdagítása
módszerek a korai iskolaelhagyás megelőzésére.

A tanulásszervezés módszerei:***Alapmódszerek:***

tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat
individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

Motiváló módszerek:

páros munka
csoportmunka
játék
szerepjáték (drámapedagógia)
vita
kutató-felfedező módszer
kooperatív módszerek
projekt módszer.

A tanulásszervezés alapelvei:

differenciálás
egyéni különbségek figyelembevétele
tanítási tartalom, tanítási idő rugalmas kezelése.
szociális készségek fejlettsége-szociális kompetencia
divergens gondolkodás, problémamegoldó képesség, kreativitás, kommunikációs
készségek (metakommunikáció), önismeret, önkifejezés, társismeret.
motiváló módszerek alkalmazása – pl. kooperatív-, projekt módszer, drámapedagógia.

A digitális pedagógiai elterjesztésével kapcsolatos tevékenységek, célkitűzések

A digitális pedagógiai módszertan 3-as célú kompetenciafejlesztés:
Tantárgyi ismeretek bővítése, rendszerezése
IKT eszközök készség szintű alkalmazásának fejlesztése
A konstruktív munkaformák alkalmazásával a szociális kompetenciák fejlesztése

Az IKT által támogatott tanulásszervezési módok:

Csoportmunka

Pármunka-tanulópár
Egyénre szabott munka
Részben egyénre szabott munka
Önálló munka

A digitális pedagógiai módszertan többszintű differenciálásra is lehetőséget biztosít, amelynek a következők a megvalósulási formái:

Mennyiségi differenciálás
Minőségi differenciálás
Tanulási követelmények differenciálása

Ajánlott órátípusok:

Új ismeretanyag feldolgozása
Alkalmazás-gyakorlás
Összefoglalás, ellenőrzés-diagnosztikus mérés
Alkalmazására szánt feladattípusok:
Problémamegoldó csoportfeladatok
Alkotó feladatok
Felfedező, kutató feladatok
Érvelésre-vitára alkalmas feladatok
Ellenőrzés, értékelés

Digitális tartalmak:

az iskola saját honlapja, diákoknak, szülőknek, tanároknak szóló információkkal,
az iskola saját belső hálózatán tárolt digitális oktatási anyagok,
multimédia tartalmak (pl. képek, mozgóképes állományok, animációk, hangállományok),
multimédia CD-k, DVD-k, egyéb tömegtároló eszközök,
IKT-val támogatott mérés-értékelési tevékenységek

A tanórán alkalmazott diagnosztikus, fejlesztő-formatív és szummatív célú pedagógiai ellenőrzési, értékelési, mérési eljárások és feladatok IKT eszközök és szolgáltatások alkalmazásával, támogatásával történő

megvalósítása, elősegítve ezzel a Nat célkitűzéseinek megfelelően az egyénre szabott tanulási követelmények érvényesülését, a differenciált tanulásszervezési eljárások elterjedését, valamint a hatékony és önálló tanulás kialakulását.

Az IKT-val támogatott mérési, értékelési módszerek alkalmazása a tanár és tanuló számára azonnali, egyénre szabott visszajelzést tesz lehetővé, támogatja a tanulók egyéni tanulási stratégiáinak kialakítását, illetve elősegíti a tanulók aktivitásának optimális kibontakozását, a digitális kultúra elterjedését.

Lehetőségek:

számítógép segítségével kitöltött tesztek, más, értékelésre alkalmas feladatok megoldása (önértékelési, központi kiértékelési lehetőséggel)
bemeneti (a tanóra elején) mérés (pl. annak megállapítására, hogy a tanulók felkészültsége megfelelő szintű-e az új tartalom befogadására, elsajátítására)
fejlesztő célú mérés, értékelés (a tanóra során ellenőrző feladatok megoldása a továbbhaladás, illetve a megértés, elsajátítás szintjének ellenőrzésére)
összegző, szummatív értékelési eljárások alkalmazása a tanulók teljesítményének, tudásszintjének mérésére

számítógéphez kapcsolható audio-vizuális és/vagy multimédia eszközök (projektor, hangosítás, VHS, DVD, kamera, digitális fényképezőgép, stb.) igénybevétele a tanórán a mérési-értékelési folyamatban aktív tábla, szavazógépek alkalmazása.

csoportos feladatmegoldás esetén egyéni teljesítmény értékelését lehetővé tevő eszközök, eljárások alkalmazása (szoftverek, hálózati megoldások, stb.)

mérési, értékelési eljárásban internet, elektronikus kommunikáció igénybevétele (SDT, internetes feladatbankok, házi dolgozat, projektfeladat megoldása, távoli elérés, stb.)

A személyiségfejlesztéssel és közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.

A személyiségfejlesztéssel és a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok meghatározása során legyünk tekintettel a megfogalmazott alapelvekre, illetve végezzük el a nevelő-oktató munka hatásrendszerének elemzését. A személyiség-, közösségfejlesztés számos eleme korábban is szerepelt a pedagógiai programban. Ezek esetében az alapelvek és célok szerinti felülvizsgálatot kell elvégezni, ahol szükséges, módosítani.

Az iskola célja a személyiségfejlesztés, maga az iskolai munka a személyiség szervezett, tervszerű fejlesztése. A hagyományos tantervek alapvetően az elsajátítandó ismeretekből, értékekből indultak ki, azt feltételezve, hogy a tengernyi ismeretből kiválasztott tananyag elsajátítása az általános célként megfogalmazott személyiség kialakulását eredményezi. Ez a felfogás mára tarthatatlanná vált.

A személyiség komplex fejlesztése magában foglalja tehát az értelem kiművelése mellett a gyermek önmagához, a különböző közösségekhez való viszonyának fejlesztését is.

Az iskola összetett, bonyolult hatásrendszerében az egyes tevékenységformák személyiségfejlesztő hatása csak fokozatosan, több éves munkával tárható fel. Lényeges azonban, hogy az iskola kidolgozza a személyiségfejlesztés és az iskolai szociális hatásrendszer kapcsolati pontjait és alapelveit, hogy a ténylegesen elvégzett tevékenységek tudatosan a kitűzött célok szolgálatába legyenek állíthatók.

Tartalmi elemek konkrét megfogalmazása:

A személyiségfejlesztésben a tanulás iránti motiváció fejlesztésének iskolai célkitűzései, és tevékenységrendszere. A kompetencia alapú oktatás elterjesztésének lehetőségei a tanulói motiváció fejlesztésében.

A tanulók képességfejlesztésében az ismeret, tudás, attitűd megfelelő arányának kialakítását támogató szemlélet hangsúlyozása. Az egyéni képességfejlesztéshez szükséges intézményi tevékenységrendszer megfogalmazása. A kompetencia alapú oktatás és a tanulók tanulási folyamatban garantálható sikerességének kapcsolata.

A tanulás iránti motiváció fejlesztése, a megismerési vágy fenntartása, és az iskola változatos, gazdag fejlesztő programot kínálata közti összefüggések felvázolása. Olyan tanulásirányítási módok garantálása, amelyben minden gyerek megtalálja a kedvére való elfoglaltságot, felhasználva ehhez az egyes tantárgyakban rejlő lehetőségeket is. A tantárgyak közti merev határrendszer megszüntetésével a komplex fejlesztés megvalósítása, oktatás és nevelés egységes feladatellátása. (műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatás személyiségfejlesztő, és képességfejlesztő lehetőségei) Az érdeklődés (mint tanult motívum) pozitív élményekkel történő felkeltése, a kielégítését szolgáló, örömet adó aktivitás lehetőségének biztosítása a kompetencia alapú programcsomagokhoz tartozó tevékenységrendszer bevezetésével.

A játékszeretet fejlesztése révén egyrészt az újabb és újabb fejlesztő játékok megtanulása/megtanítása biztosítja, másrészt a játék, a játékosság, a szimuláció gazdag eszköztára támogatja az informális tanulás nyújtotta lehetőségének elterjesztését.

Úgy alakítani a tanítás-tanulás, a nevelés folyamatát, hogy rendszeressé váljanak az alkotó jellegű feladatok. A személyiség és közösségfejlesztéshez hangsúlyozni kell

csoportmunka és pármunka szervezeti formák alkalmazását.

Amennyiben az iskola következetesen, reálisan értékeli a tanulói teljesítményt, és ha a tanulók önértékelésében is segíti elkerülni a „beskatulyázás” veszélyét, akkor jelentősen átalakul a tanulók értékelése, és inkább a tanulási folyamat értékelésére, és a fejlesztő értékelésre helyeződik a hangsúly. A számonkérés nem ismeretközpontú, hanem a mindennapi élethelyzetekhez való alkalmazkodást és helytállást tekinti célnak.

Ahhoz, hogy a gyerekek kapcsolataikat alakítani tudják, képesek legyenek beilleszkedni a különböző szűkebb vagy tágabb csoportokba, közösségekbe, ezekben megtalálják helyüket, szükséges fejleszteni képességeiket, szociális motívumaikat. (szociális kompetencia fejlesztés)

Az intézményi tanterv előírja az egyéni képességek figyelembe vételét, a differenciált terhelést, illetve a terhelés képességekhez való igazítását. Az egyéni fejlesztés megvalósításához továbbra is elengedhetetlennek tartjuk a diagnosztikai mérések alkalmazását.

Az kompetencia alapú oktatás implementációja segíti a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítását, illetve megvalósulását.

Tevékenységszervezés:

Differenciált tanulásszervezés

Kooperatív technikák alkalmazása

Projekt-módszer elterjesztése

Tevékenységek központú pedagógiák

Individuális tanulás előtérbe helyezése.

Az alapozó időszak elnyújtása.

Fejlesztő értékelés bevezetése

A tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása, IKT eszközhasználatával.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység:

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben a megújuló tanulásszervezési eljárások alkalmazásával tesszük hatékonyabbá a fejlesztő munkát pl.:

differenciált tanulásszervezés

kooperatív technikák

projekt módszer

tevékenység központú pedagógiák

Sikeresen alkalmazhatók a differenciált tanulásszervezésnek az alábbi formái:

individuális tanulás:

Valamennyi gyerek számára biztosítja az egyéni haladást, figyelembe véve a tanuló sajátosságait. Egyénre szabott elsajátítási, készség – és képességfejlesztési utakat biztosít, az ennek megfelelő eszközrendszerrel.

kooperatív tanulás:

A tanulási tartalom elsajátítása, és a készség – és képességfejlesztés csoportos formában történik. A tanulók aktívan együttműködnek a siker érdekében. A tanulási képességek, és a szociális készségek a kooperatív tanulási módszerrel egyszerre fejleszthetők. (Leghatékonyabb más tanulásszervezési módokkal vegyesen alkalmazva).

projekt módszer:

Ez az a módszer, amely összefogja mindazt a sok-sok módszert és eszközt, amelyek

külön-külön is nagyon sokat segítenek a gyerekek sikeres tanulásában. A projekt a gyerekek érdeklődésére épít, ami kizárja, hogy csak a tankönyvet tanítsuk, lapozzuk és évekig központi vagy irányító tanmenet alapján dolgozzuk fel. A projekt komplex fejlesztési lehetőség, amely tartalmazza az önálló tanulást, a kutatást az önálló ismeretszerzést és a nagyfokú integrációt.

Feltételek:

Tárgyi feltételek:

Iskolai könyvtár, digitális tananyaggyűjtemény

Számítógép, mint fejlesztőeszköz,

Videó, zenei anyagok,

Variálható tanterem berendezés a csoportfoglalkozásokhoz

Megfelelő tankönyvek és szakmai könyvek (egyszerű alapfeladatokkal, többszintű nehézségi fokkal, szorgalmi és választható feladatokkal)

Személyi feltételek:

A tanár gyerekekkel szembeni beállítódása (igenlő legyen, ne ambivalens, ne előítéletes). Hatékony tanuló megismerési technikák alkalmazása.

A tanár nevelési stílusa megfelelő legyen (együttműködő, ne erőszakos, ne tehetetlen, ne korlátozó, ne közömbös). Differenciálás heterogén csoportban.

A tanár tudása megfelelő legyen. Legyen képes a pedagógus önművelésre, önképzésre.

IKT eszközhasználat, web alapú tanulási irányítás.

Jó kapcsolat a családdal. Szükség esetén bevonva az ifjúságvédelmi felelőst és a

Családsegítő Szolgálat munkatársait.

Továbbképzések a differenciált tanulásszervezéshez.

Tanulói jogviszony. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

Első osztályba ***kötelezően felvételt nyer*** a fenntartó önkormányzatok közigazgatási területéhez tartozó – a május 31-ig a hatodik életévét betöltő – valamennyi iskolaérett tanköteles. (Iskolaérettség igazolása az óvoda javaslata vagy szakvizsgálat alapján történik) A június 1. és december 31. között tankötelessé váló gyermek felvételére a szülő kérése alapján rendkívül indokolt esetben és szakvizsgálat után az igazgató döntése alapján kerülhet sor. Az iskolával a tanuló - a beíratás napjától - tanulói jogviszonyba kerül. ***Napközibe minden jelentkezőt felvesszünk.***

Az iskola bármely évfolyamán a tankötelezettség mindennapi iskolába járással, vendégtanulóként vagy magántanulóként teljesíthető. Ez utóbbi esetben - ha nem egészségügyi okból és nem orvosi javaslattal történik - a követelmények teljesítéséről a szülőnek kell gondoskodni. A magántanuló írásbeli és szóbeli beszámoltatás keretében köteles számot adni felkészültségéről.

Évközben más iskolákból érkezett tanulók szükség esetén különbözeti vizsgát tesznek (pl. kötelező idegen nyelv). Az esetleges hiányosságok pótlásáról, a különbözeti vizsgára való felkészítésről a szülőnek kell gondoskodni. A felzárkóztatási szakasz költségei a szülőt terhelik.

A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltétele az előírt tanulmányi követelmények sikeres teljesítése. Egy vagy két - a tanév végén kapott - ***elégtelen osztályzat esetén a tanköteles tanuló köteles javítóvizsgát tenni***, ennek elmulasztása ill. a tanév végén szerzett - három elégtelen osztályzat megléte esetén a ***tanuló köteles évfolyamot ismételni.***

A NAT előírásai alapján a 4. 6. 8. évfolyamok végén - a szakaszhatároknak megfelelően - a műveltségi területek követelményeinek alapján, a többi évfolyamon az iskola helyi tantervében meghatározott minimum követelmények alapján dönt a vizsgabizottság a javító vagy osztályozó vizsga eredményességéről.

Ötven napot meghaladó igazolt vagy igazolatlan hiányzás esetén a tanuló *osztályozó vizsgán köteles számot adni tudásáról. Igazolatlan hiányzás esetén a nevelőtestület egyedi elbírálással megvonhatja az osztályozó vizsga lehetőségét, és az évfolyam megismétlésére kötelezheti a tanulót.*

A tanulói jogviszony megszűnése történhet a tanuló lakhelyének megváltozása, a szülő írásbeli kérelmére másik iskola választása miatt, ill. a kötelességeit súlyosan megszegő tanuló fegyelmi tárgyalása után (76.§ 3.)

- A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha a helyi tantervben előírt követelményeket sikeresen teljesítette.
- A tanuló az első-harmadik évfolyamon csak abban az esetben utasítható évismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.
- E rendelkezést kell alkalmazni – évfolyamtól függetlenül – az idegen nyelv tekintetében is, az idegen nyelv tanításának első évében.
- Az intézmény vezetője – szakértői vélemény alapján – az első évfolyamon a tanulót mentesítheti az osztályozás, értékelés alól, és így a tanuló az első évfolyamot előkészítő évfolyamként végzi és fejezi be, ez az eljárás egy alkalommal alkalmazható.
- Az előkészítő évfolyam helyett egyéni továbbhaladás is engedélyezhető.

Ha az első-negyedik évfolyamra járó tanuló eredményes

- Felkészítése szükségessé teszi („felzárkóztatásra szorul” minősítést kap), lehetővé kell tenni, hogy legalább heti két alkalommal egyéni foglalkozáson vegyen részt. E rendelkezést kell alkalmazni akkor is, ha a tanköteles tanuló második, vagy további alkalommal ismétli ugyanazt az évfolyamot.

Pedagógiai megsegítés, 1-4 évfolyamon napközis foglalkozásra való felvétel.

A szülői tájékoztatni kell az iskolai segítségnyújtás további lehetőségeiről és módjairól.

A tanuló részére engedélyezhető az iskola évfolyamának megismétlése abban az esetben, ha kéri. A tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő kérésére az igazgató dönt. 1-4 évfolyamon engedélyezni kell az évfolyamismétlést.

- Ha a tanuló a 4-8. tanév végén egy vagy két tantárgyból szerez "elégtelen" minősítést, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet.
- Ha a tanuló a 4-8. évfolyamon a tanév végén három vagy több tantárgyból szerez "elégtelen" minősítést, az évfolyamot köteles ismételni kivéve idegen nyelvből a 4.osztályban.
- A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:
 - az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
 - az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
 - egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott,
 - egy tanítási évben egy tantárgyból a tanítási órák 20%-nál többet mulasztott,
 - magántanuló volt.
- A 250 óránál többet mulasztott tanulók és a magántanulók esetében az osztályozó vizsga

tantárgyai a következők:

1. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika.

2-4. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, természetismeret.

5-6. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem és állampolgári ismeretek, természetismeret.

- 7-8. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem és állampolgári ismeretek, fizika, kémia, biológia, földrajz,

21.Sajátos nevelésű igényű tanulók iskolai nevelése - integrált oktatása

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált ellátása

A tanulásban akadályozott tanulók kötelező óraszámai a 2003. évi közoktatási törvény módosításának megfelelően

Tantárgyak	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	7	7	5	5	4	4	4	4
Történelem és társadalmi ismeretek	-	-	-	-	2	2	2	2	2	2
Idegen nyelv		-	-	-	-	-	-	-	2	2
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Informatika	-	-	-	-	-	-	1	1	2	2
Környezetismeret	2	2	2	2,5	-	-	-	-	-	-
Természetismeret	-	-	-	-	2,5	1,5	-	-	-	-
Természetismeret Biológia	-	-	-	-	-	-	2	1,5	1	1
Természetismeret Fizika-kémia	-	-	-	-	-	-	1,5	1,5	2	2
Földrajz	-	-	-	-	-	1,5	1,5	1,5	1	1
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-
Rajz és kézművesség	2	2	1	1	1	1	1	1	-	-
Életvitel és gyakorlati ismeretek	1	1	2	2	2	2	3	3	-	-
Testnevelés	3	3	3	3	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5
Szakmai előkészítő	-	-	-	-	-	-	-	-	4,5	-
Szakmai alapozó	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
Pályaorientáció	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Osztályfőnöki	-	-	-	1	1	1	1	1	1	1
Tantervi modul Tánc-dráma	-	-	-	0,5	0,5	-	-	-	-	-
Tantervi modul ismerkedés az informatikával	-	-	-	0,5	0,5	0,5	-	-	-	-
Tantervi modul- Hon-és népismeret	-	-	-	-	-	-	0,5	0,5	-	-
Tantervi modul- Média ismeret	-	-	-	-	-	-	-	0,5	0,5	-
Kötelező óraszám	20	20	20	22,5	22,5	22,5	25	25	27,5	27,5

A habilitációs, rehabilitációs órakeret felhasználásának elvei.

A habilitációs-rehabilitációs órakeret felhasználásáról az iskola vezetése dönt a tantestület és a szakmai munkaközösségek véleményének alapján. A döntést a szükségletek feltárása után minden évben két alkalommal, tanévkezdéskor és félévkor vizsgálja felül a testület. Az órák felhasználásának során elsőbbség illeti a frissen bekerült tanulókat, a pályaválasztás előtt álló tanulókat, a magatartás problémás gyermekeket, a felzárkóztatandó roma tanulókat. A tanulócsoporthoz közöti viszonylag arányos elosztásra törekszünk.

- A rehabilitációs, rehabilitációs célú foglalkozásokon a tanulási képességek fejlesztésének célja és feladata

1-4. évfolyamon. Célja: a megismerő képesség, az emlékezet, a figyelem fejlesztése, a beszéd alaki és tartami oldalának megerősítése.

Feladata:

- A *gondolkodási képességek* fejlesztése: a pontos érzékelés kialakítása tárgyak, személyek, jelenségek felismerése, megnevezése, felsorolása. Ezen belül az *összehasonlítás*, (tárgyak, tárgyképek tulajdonság szerinti összehasonlítása, a hasonló és megkülönböztető jegyek többszempontú összehasonlítása). A *differenciálás*, (tárgyak személyek, jelenségek, mennyiségek csoportosítása a jellemzők alapján, megkülönböztetés a minőség és mennyiség alapján, rendezés). Az *emlékezet*. (személyek, tárgyak megjegyzése, felsorolása, cselekvésre, történésre visszaemlékezés tárgyakhoz, személyekhez kapcsolódó tevékenység felidézése). A *figyelem* (egyszerű meghatározott cselekvés elvégzése, összpontosítás a feladatra, céltudatos feladatvégzés, önellenőrzés fejlesztése).
- A *motoros képességek* fejlesztése: a motoros képességek fejlesztésének célja és feladata a testvázlat kiépítése, a különböző testhelyzetek tudatos érzékelése, változtatása, a testrészek mozgatása különböző testhelyzetekben, a saját testhez viszonyított irány- és térbeli helyzet felismerése. *Finommozgás* fejlesztése, vizuomotoros koordináció kialakítása: nagy mozgások lendületes végzése, egyensúlygyakorlatok, ügyességi gyakorlatok. Mozdulás-kivitelezés - tempó, erősség, ritmus szerint.
- A *tér- és időtájékozódási képesség* alakítása: térbeli helyzet felismerése, megnevezése. Térbeli helyzetek megfogalmazása. Időbeli tájékozódás: időpont, az idő, természet ritmusa, ismétlődő állapotok megfigyelése.
- A *kommunikáció fejlesztése*: a beszédindíték, a beszédkedv fokozódása, ösztönzés a kommunikációra. A beszéd fejlesztése beszédmintával, gyakorlatokkal: tagolt beszéd, a helyes légzés, a toldalékok pontos, tiszta ejtése, a szünettartás. A fonetikus hallás fejlesztése a beszédhelyzethez alkalmazkodó hangerő, hangejtés, beszédtempó és ritmus megtanításával, gyakorlásával. A szókincs gyarapítása, aktivizálása. A tanult ismeretkörhöz kapcsolódó szógyűjtés, a kifejezések, fogalmak beépítése a tanulók aktív szókincsébe. Az olvasás-írás tanulásában mutatkozó fejlődési lemaradások, nehézségek leküzdésének feladatai: az olvasás irányának gyakorlása, sortatása, sorváltás, magánhangzók differenciálása (időtartam, ajakállás, artikulációs mozgás szerint), mássalhangzók megkülönböztetése (zöngés, zöngétlen, betű felismerési gyakorlatok, hanganalízis, összeolvasási gyakorlatok). Írásmozgás fejlesztése: a ceruzafogás görcsös, szaggatott, lassú írásmozgás korrekciója írásmozgások egymásutánja, mozdulatok gyakorlása, a fonetikus írás hibái, a hangok, betűk közötti asszociáció megerősítése.
- A *szociális képességek fejlesztése*: pontos diagnózis kialakítása a viselkedés nyomán. Megfelelő kötődések, viszonyulások kialakítása, szabályok felismerése, értelmezése, betartása, a társas viselkedés formáinak ismerete, gyakorlása, önfegyelem kialakítása. A kulturális hátrányokból eredő viselkedési formák megváltoztatása.

5-8. évfolyam

Az 5-8. évfolyamon az első szakaszban felsorolt korrekciós területek és feladatok ismétlődnek, de tartalomban, mennyiségben követik a tanulók életkori sajátosságait, a tanulók fejlettségét, az elvárható tudást.

A rehabilitáció, rehabilitáció kiemelt feladatai:

- *gondolkodási képességek fejlesztése:* az újonnan szerzett és már meglévő ismeretek közötti kapcsolat kialakítása, a lényeges jegyek kiemelése, összehasonlítások, eltérések, különbségek megfogalmazása, differenciálása, a relációkban való gondolkodás. A verbális szint megerősítése, gyakorlása feladatokon, műveleteken, feladat-és műveletrendszerben (az általános, a különös, a fölé-, mellérendeltség, egyidejűség, a szempontváltás, a megfelelő gyűjtőfogalomba való besorolás).

tanulási képességek fejlesztése: a szándékos tanulás, az önálló, a meghatározott célra irányuló tanulás kialakítása, önálló tanulási módszerek, technikák gyakorlása, az önellenőrzés formái, a koncentráció a tanulás idején, a zavaró ingerek kiszűrése

- önellenőrzés formái, a koncentráció a tanulás idején, a zavaró ingerek kiszűrése, a kudarc, a nehézség leküzdése, újrakezdés, próbálgatás ismételése.
- *kommunikációs képességek fejlesztése:* az összefüggő beszéd megerősítése, javítása sokféle kommunikációs helyzetben, valóságos nyelvi készségek kialakítása konkrét tanulási folyamatban, a nyelvi megnyilatkozások tartami – formai alakítása, gyakorlati információközlések szóban, írásban, szövegértelmezés az olvasottak alapján, szövegalkotás szóban, írásban, grammatikai gyakorlatok, a helyesírási hibák elemzése, okfeltárás (hiányos szabályismeret, a gyakorlás, az automatizáltság hiánya, beszédhiba következménye), az okokra fejlesztő feladatrendszer.

A tanulásban akadályozott gyermekek adaptált tanterve minden évben felülvizsgálatra kerül. Az intézmény évente meghatározza a rehabilitációs órakeret és a választható tanórakeret felhasználásának szempontjait.

A sajátos nevelési igényű gyermekek igen eltérő képességekkel és fejlettségi szinttel kerülnek iskolánkba. Mind az értelmi, mind a fizikai képességek területén nagy különbségeket mutatnak.

Iskolánk szakszerű ellátást biztosít azon sajátos nevelési igényű tanulók számára, akinek ezt a Szakértői Bizottság szakvéleményében lehetővé teszi.

A nevelés-oktatás integrált formában történik.

- A matematika és nyelvtan kivételével a többségi osztályban történik a nevelő-oktató munka. (Kivétel az első osztályban – az olvasás tantárgy.)
- A tantárgyakat a többségi osztály tankönyveiből tanulják, de fejlesztő órákon rendelkezésükre állnak a speciális tankönyvek is.

Értékelés:

- Differenciált anyagrészből – sérülésspecifikumok figyelembevételével történik.
- A teljesítmény (a részeredmények értékelése) állandó elemzése alapján – változnak a módszerek (amit a gyógypedagógus és többségi pedagógusok együttműködése eredményez)
- A féléves, vagy egészéves osztályzat kialakításánál az „önmagához képest” viszonyítást kell alkalmazni.

Az ellátás legfontosabb célkitűzései:

- a tanulók általános műveltségének megalapozása életkoruknak és egyéni képességeiknek megfelelően.
- differenciált, az állapotuknak megfelelő segítségnyújtás a képességek fejlődéséhez.
- eredményes társadalmi beilleszkedés feltételeinek megteremtése.
- továbbtanulásra való felkészítés.
- az önálló életvitelhez szükséges technikák elsajátítása
- személyiség gazdagítása önelfogadás.

Az ellátás formái

- az integrált foglalkozás – óra
- egyéni tantárgyi foglalkozás – óra

- fejlesztőpedagógiai megsegítés (habilitáció – rehabilitáció)
A foglalkozások, órák a Szakértői javaslatnak megfelelő óraszámban folynak.

A foglalkozások, órák speciális feltételei:

Az integrált foglalkozás során a többségi pedagógus feladatai:

- a tananyag feldolgozásánál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző módosulásait.
- szükség esetén egyéni haladási ütemet biztosít (egyéni fejlesztési terv) . A differenciált nevelés-oktatás céljából individuális módszereket technikákat alkalmaz.

Az integrált oktatás során a gyógypedagógus feladatai:

Az egyéni tantárgyi foglalkozásokat gyógypedagógus végzettségű szakemberek tartják.
A tanulók felkészítése a Szakértői Bizottság javaslatának megfelelően, illetve a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskola speciális tanterve alapján történik.
A fejlesztés speciális eszközeit az intézmény lehetőségeihez mérten biztosítja.

Fejlesztőpedagógiai megsegítés kiemelt feladatai:

- pontos diagnózis és a fejlesztési szempontok, módszerek igénylése, vizsgálatok elvégztetése,
- testséma biztonságának kialakítása,
- téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- az olvasás, írás tanítása, (szükség esetén újratanítása) hangoztató-elemző, vagy diszlexia prevenciós módszerrel,
- olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során, az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel,
- értékelés, minősítés legyen méltányos,
- segítő környezet folyamatosan álljon a tanuló rendelkezésére.

Kiemelt speciális teendők:

- testséma kialakítása,
- a téri relációk biztosítása,
- a relációk nyelvi megalapozása,
- matematikai nyelv tudatosítása,
- szerialitás erősítése,
- számfogalmak kialakítása és bővítése,
- érzékelés-észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- alapl műveletek fogalmi kialakítása, képi vizuális megerősítése sokoldalú gyakorlásuk a számfogalmakkal építkező számkörökben,
- matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása.

Minden szülőnek, nevelőnek egyaránt kötelessége a felnővekvő nemzedék érdekében idejében segíteni a gyermeket lemaradásának leküzdésében, mert csak így bontakoztathatjuk ki

képességeiket, így lehetnek hasznos, boldog, tevékeny, kreatív, alkotó felnőtt emberek.

22.A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

-fokozatosan átvezetni a tanulókat az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe

- biztosítani a zavartalan beilleszkedést
- segíteni a természetes érdeklődést, érést
- építeni a gyerekek kíváncsiságára, érdeklődésére
- teret adni a játék, a mozgásiránti vágy kielégítésére
- fejleszteni a megismerés, a megértés, a tanulás iránti nyitottságot
- fogékonnyá tenni a tanulókat saját környezetük, a természet és a társadalom értékei iránt
- elemi ismereteket közvetíteni és az alapvető képességeket, készségeket fejleszteni
- mintát adni a különböző ismeretszerzési módokra, a feladat-és problémamegoldásra
- helyes tanulási szokásokat alapozni
- támogatni az egyéni képességek kibontakoztatását
- hatékonyan közreműködni a tanulási nehézségek és szociális hátrányok leküzdéséhez
- tudatosítani az alapvető erkölcsi értékeket
- megerősíteni a humánus magatartásmintákat, szokásokat
- pozitív irányba formálni a tanítványok jellemét, személyiségét
- boldog, kiegyensúlyozott, motivált tanulókat nevelni
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;

- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, fejlesztjük a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek fejlesztését, a mentális képességek célirányos fejlesztését, az önálló tanulás fontosságának további tudatosítását tűzzük ki szaktárgyi óráink céljául
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával osztályfőnöki órákon kívánjuk megvalósítani;
- az önismeret alakítására, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésre, az együttműködés értékének tudatosítására (a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban) törekszünk;
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, tovább fejlesztjük a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait, amelyek a középiskolában elsődleges szerephez jutnak majd
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- az egészséges életvitel kialakításához biológia, testnevelés, idegen nyelv és osztályfőnöki órákon nyújtunk információkat és tanácsokat
- szaktárgyi és osztályfőnök órákon is előtérbe kerül a pályaeorientáció és a felnőtt életre nevelés

23. A Szentkirályi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola zeneiskolára vonatkozó zeneoktatási programja

23.1. Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad a zene iránt érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket, és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység, nyitottság, igényesség, fogékonyság alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

A zeneoktatás a különböző zenei műfajok sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

23.2. A zeneoktatás általános fejlesztési követelményi, feladatai

A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.

A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).

A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejlesztése. A technikai készség, az improvizációs készség és képességek, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.

Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.

A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.

A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.

A kortárs zene befogadására nevelés.

A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.

Az értékes zene megszerettetése. A növendékek zenei ízlésének formálása.

A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés.

A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.

A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.

Tehetséggondozás:

A zenei pályát választó növendékek felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A növendékek rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.

A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.
Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.
Az amatőr zenekarokban, kamaragyüttesekben, kórusban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés.

Cserekapcsolatok létesítése hazai és – lehetőség szerint – külföldi zeneoktatási intézményekkel.

23.3. A szolfézstanítás szakirányú feladatai

A szolfézstanítás célja a zenei képességek sokoldalú fejlesztése és olyan zenei gondolkozás kialakítása, amely segíti a zenét tanuló növendéket a zenei anyag helyes értelmezésében és megszólaltatásában.

A szolfézs tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy

- az általános zenei képességek fejlesztését és
- a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi.

Külön figyelmet fordít arra, hogy e folyamat gazdagítsa a növendéket a zene megszólaltatásának és befogadásának örömeivel.

A szolfézstanítás szakirányú feladatai:

- a növendékek személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; érzelmvilágának kibontakoztatása, nemzeti identitástudatának megalapozása,
- átfogó zenei műveltség kialakítása,
- a hangszerstanulás segítése
- a társművészetek iránti nyitottság megalapozása,
- a zenei készségek kiművelése, a képességek fejlesztése (mind befogadásban, mind reprodukálásban) az alábbi területeken:
 - ritmus-metrum
 - tiszta intonáció,
 - tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök)
 - dallamhallás,
 - többszólamúság-harmóniaazonosítás,
 - zenei olvasás - írás,
 - zenei szerkezet (forma, frazeálás, agogika),
 - zenei memória,
 - rögtönzés,
 - zenehallgatás (szemben az előbbiekkal: a szintetizáló hallás fejlesztése),
- a zenei pályára készülő növendékek felkészítése a továbbtanulásra.

A szolfézstanítás – a hangszerstanítással szerves egységben – a zene megszerettetését, a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.

23.4. A zongoratanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a növendékekkel

- a zongora alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét (kalapács-mechanika, pedálszerkezet, hangolás), akusztikai sajátosságait,
- a hangszer gazdag irodalmának legjelentősebb zeneszerzőit és előadóművészeit,
- a hangszer kialakulásának vázlatos történetét.

Alakítson ki

- a testarányoknak megfelelő elhelyezkedéssel természetes hangszerkezelést,
- megfelelő kéztartást,
- független játszó apparátust (ujjak, kar), a kezek önállóságával,
- rugalmas, laza ízületeket (váll, könyök, csukló, ujjtő)
- az adottságok alapján kiegyenlített zongoratechnikát (sima pozícióváltást, a kezek ügyes alá- és fölétevését)
- differenciált billentést, ujjvég érzetet.

Tegye képessé a növendéket arra, hogy

- tudjon a billentyűzet teljes terjedelmében tájékozódni és azon játszani,
- tudja a zongorajáték alapelemeit, játékformáit (skála, hármashangzat, futam, kettős fogás, tremoló, trilla, díszítés), a billentésmódokat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- tudja a zongorapedálokat megfelelően használni (pl. prolongációs tompító),
- a műmondanivalójának megfelelően tudja kifejező hangon, hangszínben, hangerőben gazdagon megszólaltatni a hangszert, a zenei karaktereket megvalósítani,
- tudja a zongoradarabokat stílus- és kottahűen játszani.

Fejlessze a növendék

- muzikalitását a hajlékony, dinamikában árnyalt dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával,
- zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,
- metrum- és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartását,
- kottaolvasási készségét, lapról játékát, memóriáját,
- hangszerkezelési, technikáját az ügyesítőket, az ujjgyakorlatokat, etűdöket, skálákat alkalmazásával

23.5. A furulyatanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a növendékekkel (életkoruknak megfelelő szinten)

- a furulya lehetőségeit, saját irodalmát és furulyán is játszható egyéb művek minél szélesebb körét;
- hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait, a furulyairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a furulya család egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki

- könnyed hangszerkezelést,
- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést, és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező furulyahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,

- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv-és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
- a hangsorokat fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
- felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Tegye jártassá a növendéket a furulyairodalom javát képező reneszánsz és barokk művek díszítésében.

Fordítson figyelmet

- az előkészítő hangszerként furulyázni tanulók alapfunkcióinak gondos megalapozására,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a különböző alaphangú furulyák használatakor az abc-s névvel történő helyes (nem transzponáló) olvasásra,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- az elsősorban barokk irodalomban gazdag hangszer más korokban keletkezett darabjainak tananyagba illesztésére,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a növendékeket a hangszer karbantartására.

23.6. A hegedűtanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulóval

- a hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét
- a hegedű akusztikai sajátosságait,
- a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit,
- a különböző ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a hegedűirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit.

Alakítson ki

- könnyed hangszerkezelést
- megfelelő vonóvezetést, balkéz-technikát
- helyes, test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, színes, kifejező hegedűhangot,
- laza, egyenletes ujj- és kartechnikát,
- a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek, eléréséhez gyakorolhasson rendszeresen

- hangsorokat és hangzatokat különböző vonásnemekkel valamennyi húron és fekvésben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj- és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására
- a különböző vonásnemek elsajátítására
- a pizzicato-technikára, a pergő-technikára
- az üveghangok megszólaltatására,
- a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések alkalmazására,
- a hangköz, és akkordjáték sajátosságaira,
- a tudatos zenei memorizálásra
- a művek zeneileg igényes kidolgozására.

23.7.A gitártanítás szakirányú feladatai

- Ismertesse meg a növendékekkel (életkoruknak megfelelő szinten):
 - a gitár felépítését, akusztikai sajátosságait, hangolását, a hangszer lehetőségeit,
 - a gitár irodalmát, történetét, a gitárirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
 - a gitáron megszólaltatható főbb zenei stílusok előadási sajátosságait,
 - a leggyakrabban előforduló akkordokat és akkordfűzéseket.
- Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:
 - helyes test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
 - dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező gitárhangot,
 - differenciált pengetést és helyes fogástechnikát,
 - laza, egyenletes kar- és ujjtechnikát,
 - a két kéz pontosan összehangolt mozgását.
- Tanítsa meg:
 - a játszott művek karakterének, tempó és dinamikai jellegzetességeinek kifejezését,
 - a legato játékot,
 - a staccato, portato, tenuto játékmód alkalmazásával az artikuláció megvalósítását,
 - a gitárjáték alapvető technikai elemeit (fekvésváltás, barré, kötések, apoyando, tirando, arpeggio, törtakkordok),
 - a tompítás különféle lehetőségeit.
- A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen:
 - hangsorokat különböző figurációkkal,
 - a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.
- Ösztönözze a növendékeket a helyes hangszertechnika folyamatos gondozásával szép gitárhangsín elsajátítására.
- Fordítson figyelmet:
 - memorizálásra, - a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
 - a precíz hangszerhangolásra,
 - a tudatos zenei
 - a művek zeneileg igényes kidolgozására,
 - a rendszeres társas muzsikálásra.
- Alakítsa ki a lapról játék technikáját, mindig az előző év nehézségi szintjén gyakoroltatva.
- Tanítsa meg a növendékeket a legszükségesebb karbantartási feladatok elvégzésére.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

- A növendék rendelkezék a gitárjátékhoz szükséges koncentrálóképesseggel.

- Alkalmazza a 6 év során elsajátított zenei és technikai ismereteket. Különböző stílusú darabok önálló feldolgozásával és memorizálásával artikulált, dinamikailag árnyalt hangszerjátékot valósítson meg.
- Ismerje:
 - a gitár hangjait, tudja hangszerét behangolni,
 - a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
 - a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.
- Ismerje és készség szinten alkalmazza a gitárjáték alapvető technikai elemeit:
 - a fekvésjátékot, fekvésváltást,
 - a kis és nagy barré-t,
 - a kötéseket (ráütés, elpengetés),
 - a dallamjátékot apoyando és tirando pengetéssel,
 - az akkordfelbontás (arpeggio) különböző formáit,
 - a törtakkord megszólaltatását,
 - a nem kívánt hangösszezsengések tompítását (jobb és bal kézben egyaránt).
- Legyen képes különböző játékmódok megvalósítására:
 - dallam akkordkísérettel (pl. Neusiedler-darabok),
 - harmóniafelbontásos játék (pl. Carcassi, Diabelli, Giuliani),
 - egyszerű többszólamú darabokban szólamvezetés, dallamkiemelés (pl. Losy, Champion, Robert de Visée).
- Rendelkezzék az egyszerű kortárs darabok (pl. Borsody, Brouwer) eljátszásához szükséges zenei alapismeretekkel és technikai készségekkel.
- Repertoárjának egy részét tudja kotta nélkül játszani.

Értékelési mód

A növendékek minden tanév végén vizsgát tesznek. A vizsga-anyag kotta nélkül játszandó. A vizsgán a megadott tematika alapján 3 darabot kell a tanulónak eljátszania. Évfolyamismétlés esetén 2 vizsgadarab kötelező. A vizsgán feltehetőek a darabokhoz kapcsolódó elméleti kérdések.

A játszott anyag technikai és zenei jellemzői feleljenek meg az egyes évfolyamoknál közzétett követelményekkel.

A félévi beszámolás formája: közös óra.

A legjobb növendékek szerepeljenek év közben nyilvános hangversenyeken.

Az év végi beszámolás módja: nyilvános vizsgaelőadás.

Felsőbb évfolyamba csak az a növendék bocsátható, aki a főtárgyból és a kötelező tárgyakból eredményes vizsgát tett. Erre a félévi beszámolón azoknak a tanulóknak is lehetőségük van, akik a tanár véleménye alapján gyorsabb ütemben haladnak és az éves tananyagokból sikeres vizsgát tudnak tenni.

Javaslatok, útmutatások

A tanár feladata, hogy megismerje a tanuló adottságait, esetleges hiányosságait, és ennek ismeretében felelősségtudattal jelölje ki —a tantárgyi program keretein belül — a hangszertanulás egyéni útját. **A képzési program három csoportja technikafejlesztés, etűdök, előadási darabok** a tanulás folyamatában nem válik külön.

Technikaképzés

Ügyeljünk mindkét kéz könnyed mozgására.

Fontos a szép tónus iránti igény folyamatos ébrentartása.

Ennek érdekében a lehetőségekhez képest minél korábban be kell vezetni a körömpengetést, melynek feltétele a megfelelően gondozott köröm.

Jobb kéz

Ügyeljünk a váltott pengetésre, a jobb kéz ujjtechnikájának gondos kimunkálására és betartására.

Tanítsuk a kalapácsszerű, kis mozdulattal történő pengetést (a húrok „megütését”).

Kerüljük a „húrtépést”.

Bal kéz

Noha fontos a bal kéz fizikai erejének növelése, ügyeljünk arra, hogy a növendék könnyedén fogja le a hangokat, „ne szorongassa a gitár nyakát”. Törekedni kell a bal kéz fogásváltásainál a hangok legato összekapcsolására.

Minél előbb tanítsuk és gyakoroltassuk a hangszer behangolását.

Gyakorlás

Tanítsuk meg a növendékeket a lehetőségekhez mérten minél korábban a metronóm használatára. Az egyenletes löktetés mellett történő gyakorlás elengedhetetlen előfeltétele a zenélésnek. Ügyeljünk a zeneileg értelmes tagolásra; a karakternek és a stílusnak megfelelő artikuláció megvalósítására.

A tanár nevelje növendékeit a zenei munka — a gyakorlás — szeretetére, mely rendszeresen, helyes beosztással, célravezető módon történjék.

Memorizáljon a növendék rendszeresen és tudatosan, hogy fejlődjön a zenei emlékezete.

23.8. A rézfúvós hangszerek tanításának szakirányú feladatai

- A növendék egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása
- A helyes légzés, befúvás, testtartás hangszertartás beállítása
- A hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása
- A hangszeres játékban részt vevő izmok rugalmasságának, terhelhetőségének fejlesztése
- A zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása.

Ismertesse meg a növendékkel:

- a hangszer történetét
- a hangszer irodalmát
- a főbb zenei stílusokat
- a hangszer hazai és külföldi művészeinek munkásságát

Fejlessze a növendék

- hallását, intonációs képességét
- hangszeres adottságait
- hangszertechnikai tudását
- megformálói és előadói képességét

Tegye képessé a növendéket

- a rendszeres, hatékony, igényes gyakorlásra
- a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására
- a beállított alapfunkciók önellenőrzésére
- a tiszta intonációra
- a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára.

23.9. A zeneiskolai nevelő-oktató munka egyéb feladatai, területei

a. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

Magasabb évfolyamba az a tanuló léphet, aki az előző évfolyamot sikeresen elvégezte, arról bizonyítványt kapott és tanulmányait nem szakította meg.

Az a tanuló, aki osztálya tantervi anyagát önhibáján kívül elvégezni nem tudta, tanulmányai során egy alkalommal engedélyt kérhet az igazgatótól, hogy tanulmányait a következő tanévben ugyanakkor az osztálynak a tanulójaként folytathassa.

b. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A zeneiskolában a tantervekben szereplő, illetve az 5/1998. (II.18.) MKM rendeletben közölt eljárás alapján elfogadott kották, iskolák használhatók.

Az iskolai kottákat, a tanulmányi segédleteket, taneszközöket a tanszakok javaslata alapján az iskola vezetősége biztosítja.

Szemponatok a taneszközök kiválasztásához:

- feleljen meg a tanulók adottságainak,
- legyen alkalmas a több éves használatra,
- az elfogadható minőség mellett mérsékelt ára legyen.

c. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének formái

A tanév végén hangszeres főtárgyból, hangszeres előkészítőből és szolfézból bizottság, illetve vizsgaelnök előtt beszámolót (vizsgát) kell tenni.

A bizottság tagjai: a tanuló főtárgytanára és még legalább egy azonos, vagy rokon szakos tanár, de lehetőleg valamennyi szakos tanár; a bizottság elnöke az iskola igazgatója, vagy megbízottja.

Hangszeres főtárgyból, hangszeres előkészítőből félévi meghallgatást is kell tartani. Tanév végi beszámolóra (vizsgára) nem bocsátható, illetve nem osztályozható az a tanuló, akinek a tanévben az igazolt és igazolatlan mulasztásai együttesen meghaladják az előírt kötelező óraszám egyharmadát, kivéve, ha a tananyagot elsajátította és nevelőtestületi engedéllyel beszámolót tesz.

A tanuló, illetve a szülő és a szaktanár kérésére halasztott vizsgára, a főtárgyból és a kötelező tárgyból a tanév végén kapott elégtelen osztályzat esetén javítóvizsgára van lehetőség az augusztus 21-től szeptember 15-ig terjedő időszakban.

A halasztott, illetve a javítóvizsga napját az igazgató állapítja meg, s az iskola hirdetőtábláján teszik közzé. Az időpontról és a tudnivalókról a tanulók szüleit az igazgató értesíti.

Rendkívüli előrehaladás esetén a szaktanár javaslata alapján az igazgató engedélyezheti, hogy a tanuló a tanév végén két, esetleg több évfolyam anyagából összevont beszámolót (vizsgát) tegyen. A vizsga anyaga legalább kétharmad részben a magasabb évfolyam anyagából áll.

d. A tanuló teljesítményének, minősítésének formái

A pedagógus a tanuló tudását, teljesítményét, szorgalmát tanév közben rendszeresen érdemjeggyel és szóbeli minősítéssel értékeli. A tanulók munkáját félévkor és tanév végén a szaktanárok osztályozzák a Köznevelési törvény 70. (4) bekezdésében foglaltak figyelembevételével. Egész évi munkája alapján kell osztályozni a tanulót, aki betegség vagy testi sérülés miatt a vizsgán megjelenni nem tud.

Az osztályozás a tantervi követelmények, a tanulók gyakorlati és elméleti eredményei alapján történik:

- a főtárgy, szolfézs, az előképző tárgyak esetén adható érdemjegyek: 5 (jeles), 4 (jó), 3 (közepes), 2 (elégséges), 1 (elégtelen).
- Egyéb (választott) hangszer esetén adható minősítések: kiválóan megfelelt (5), jól megfelelt(4), megfelelt(3), nem felelt meg(1).

Az érdemjegyekről, minősítésekről a tanuló szülőjét az ellenőrző füzet útján, illetve az év végi bizonyítvány révén értesíteni kell.

e. A tehetséggondozás feladatai

A tehetséggondozás az alapfokú művészetoktatás igen fontos területe. Ennek jegyében zajlik az oktató-nevelő munka, s ezen belül történik a kiemelkedő adottságú és szorgalmú, zenei pályára is alkalmas tanulók nevelése-oktatása. Az ilyen növendékek emelt idejű, B-tagozatos képzésben részesülnek, esetleg második hangszeres foglalkozást is kapnak, s legalább két évig B-tagozatos szolfézs csoportba járnak. Lehetőség nyílik – legügyesebb A-tagozatos társaikhoz hasonlóan – zeneiskolai területi-, országos találkozón, versenyeken való indulásra, zenei táborokon történő részvételre.

Tennivalók a tehetségkutatás- és gondozás területén:

- jó kapcsolat fenntartása az iskola énektanárával, tanítóval,
- hangversenyek, hangszerbemutatók szervezése az iskolában,
- jó kapcsolat a hangszeres- és a szolfézstanárok között,
- adott esetben beosztás B-tagozatra, átosztás más hangszerre, illetve más tanárhoz,
- részvétel zeneiskolai versenyeken, találkozón, melyek módot adnak a kitekintésre, megmérettetésre, a szakközépiskolába jelentkezők felkészítése a felvételi vizsgára.

• Személyi és tárgyi feltételek

a. Személyi feltételek

A zeneiskolában 5 fő szakképzett pedagógus oktat. Közülük 1 fő főállású zongora-tanár, 4 fő óraadó.

b. Tárgyi feltételek

Az alapfokú zeneoktatás az Általános Iskola tantermeiben zajlik.

Az iskola rendelkezik a következő hangszerekkel:

- 1 db elektromos Yamaha zongora
- 2 db zongora
- 1 db pianínó
- 20 db furulya
- 1 db trombita
- 9 db hegedű

A jövőben a hangszerállomány további bővítését tervezzük iskolánkban az igényekhez és a pályázati forrásokhoz igazodva.

• A képzés struktúrája, óraterve, tantárgyai

Jogforrás: 32/1999. (VIII.18.) OM. rendelet

Hangszeres tanszakok: furulya, zongora, trombita, hegedű

Elméleti tanszak, tantárgy: szolfézs.

Képzési idő:

(Megjegyzés: az évfolyamszámok magukba foglalják az előképző és továbbképző évfolyamait. A képzési idő első számjegye az elméleti és egyéb előtanulmányokat jelöli.)

„A” tagozaton

2+10 évfolyam (furulya, zongora, hegedű, trombita)

„B” tagozaton

A „B” tagozat zárójeles számai az „A” tagozaton végzett előtanulmányokat jelentik. „B” tagozatra a növendéket az alapfok 2. évfolyamától javasolt irányítani.

(3)+9 évfolyam (furulya, zongora, hegedű, trombita)

Elméletek és egyéb főtanszakok

„A” tagozaton

2+10 évfolyam (szolfézs)

„B” tagozaton

(5)+7 évfolyam (szolfézs főtanszak)

Óratervezet a 2+10 évfolyamra

Tantárgy	Évfolyam									
	Előkészítő		Alapfok					Továbbképző		
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tárgy (szolfézs)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Összesen	2-4	2-4	4	4	4	4	4	4	4	4

Az óratervezet az adott tanszakon meghatározott évfolyamok száma szerint kell érteni. Az előkészítőt a növendéknek nem kötelező elvégeznie.

Főtárgy: hangszeres tanszakok – egyéni

Kötelező tárgy: szolfézs

A tanítási órák számára és képzési idejére vonatkozó rendelkezések

„A” és „B” tagozat, 2+10 évfolyamos (hosszú) tanszakok

A tanítási órák száma (= foglalkozások) és azok ideje tanítási hetenként értendő.

Főtárgy:

„A” tagozaton minimum 2*30 perc (egyéni), vagy minimum 2*45 perc (csoportos)

„B” tagozaton minimum 2*45 perc

Kötelező tárgy (szolfézs)

A képzési idő minimum 2*45 perc

„A” tagozaton a 4. évfolyam végéig

„B” tagozaton a 10. évfolyam végéig

Hangszeres előkészítő:

Egyéni: 2*30 perc

Csoportos: 2*45 perc

„A” és „B” tagozat, rövid tanszakok

A tanítási órák (foglalkozások) száma és azok ideje tanítási hetenként értendő.

Főtárgy:

„A” tagozaton minimum 2*30 perc (egyéni), vagy minimum 2*45 perc csoportos

„B” tagozaton minimum 2*45 perc

Kötelező tárgy (szolfézs):

A képzési idő minimum 2*45 perc

„A” tagozaton a 4. évfolyam végéig

„B” tagozaton az utolsó évfolyam végéig

Hangszeres előkészítő:

Egyéni: 2*30 perc

Csoportos: 2*45 perc

Megjegyzés: A zeneoktatás kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a növendék más művészeti ág (képző- és iparművészeti, táncművészeti, szín- és bábművészeti ág) képzésbe is bekapcsolódhat, azok központilag meghatározott tanítási óráin részt vehet.

23.10. Helyi tantervi sajátosságok a zenetanításban

A 2011/2012-es tanévtől az új tanterv előírásai alkalmazandók, felmenő rendszerben. A korábbi tanévekben beiratkozott tanulókra az előző tantervek előírásai vonatkoznak.

Zongora tanszak

Képzési idő: 12 év;

- „A-” tagozaton: 2 előképző + 6 alapfok + 4 továbbképző,

- „B-” tagozaton: (3) + 9 évfolyam;

Kötelező tárgy:

- „A-” tagozaton: szolfézs (2 x 45 perc/hét) a 4. évfolyam végéig,

- „B-” tagozaton: a 10. évfolyam végéig;

Kötelezően választható tárgy:

- „A-” tagozaton: 5-6. évfolyamon elméleti: zenetörténet-zeneirodalom, szolfézs, gyakorlati: második hangszer, kamarazene.

Felvétel, beiskolázás:

- felvehetők elsősorban a szolfézs előképzőt végzett 9-10 éves tanulók, kivételesen idősebbek, illetve 6-8 éves fiatalabbak is. Fontos az alkati megfelelés és a gyakorlási lehetőség biztosítása (ha a családban nincs hangszer, az iskola ad - korlátozott - gyakorlási lehetőséget).
- tanítandó, elvégzendő anyag a tantervben megadott - és ahhoz hasonló nehézségű - irodalomból válogatva a követelmények teljesítéséhez szükséges stílusú és mennyiségű anyag, figyelembe véve az egyéni képességeket.
- szereplések, beszámoltatás: tanévente kötelező egy házihangversenyen fellépni. A legtehetségesebbek tanszaki és iskolai szintű hangversenyeken, továbbá találkozók, versenyeken is szerepelnek.

A beszámolók, a vizsgák anyagai

- előkészítő: tanév végén 2 mű;
- 1.osztály: félévkor 2 mű, év végén 3 mű (az egyik lehet négykezes);
- 2. osztály: félévkor 1 etűd, 1 darab, év végén 3 különböző stílusú mű (egyik lehet négykezes);
- 3-6. osztály: félévkor 1 etűd, 1 darab, év végén 3 mű (1 mű J. S. Bach vagy barokk szerzők műve, 1 mű lehet négykezes);
- 7-10. osztály: 3 mű, beosztva a félévi és év végi vizsga között (1 mű lehet négykezes is).

A félévi vizsgák tanáronként, az év végiek osztályonként történnek.

„B-” tagozatra a szaktanár javaslata alapján a tanszak egyetértésével lehet átosztani a kiemelkedő tehetségű növendékeket. B- tagozaton a beszámolók a tanterv szerint történnek:

- 2. osztályban félévkor 3, év végén 3 mű,
- 3-6. osztályban 4-4 mű,
- 7-10. osztályban félévkor 3, év végén 4 mű.

Hegedű tanszak

Képzési idő: 12 év;

- „A-” tagozaton: 2 előképző + 6 alapfok + 4 továbbképző,
- „B-” tagozaton: (3) + 9 évfolyam;

Kötelező tárgy:

- „A-” tagozaton: szolfézs (2 x 45 perc/hét) a 4. évfolyam végéig,
- „B-” tagozaton a 10. évfolyam végéig;

Kötelezően választható tárgy:

- „A-” tagozaton 5-6. évfolyamon elméleti: zenetörténet-zeneirodalom, szolfézs,

gyakorlati: zongora, második hangszer, kamarazene, zenekar.

Felvétel, beiskolázás:

- felvehetők elsősorban a szolfézs előképzőt végzett 9-10 éves tanulók, kivételesen idősebbek, illetve 6-8 éves fiatalabbak is. Fontos az alkati megfelelés. Az iskola a tanulók túlnyomó többségének hangszert kölcsönöz.
- tanítandó, elvégzendő anyag a tantervben megadott irodalomból válogatva a követelmények teljesítéséhez szükséges stílusú és mennyiségű anyag, figyelembe véve az egyéni képességeket.
- Szereplések, beszámoltatás: tanévente kötelező egy házihangversenyen fellépni. A legtehetségesebbek tanszaki és iskolai szintű hangversenyeken, továbbá találkozók, versenyeken is szerepelnek.

A beszámolók, a vizsgák anyagai

- előkészítő: félévkor 2 mű, év végén 2 mű;
- 1-4. osztály: félévkor 2 mű, év végén 4 mű (legalább 1 zongorakíséretes);
- 5. osztály: félévkor 2 mű, év végén 3 mű (1 zongorakíséretes);
- 6. osztály: félévkor 2 mű, év végén 2 zongorakíséretes darab;
- 7-10. osztály: év végén 1 etűd, 1 zongorakíséretes darab.

A félévi vizsgák tanáronként, az év végiek osztályonként történnek.

„B-” tagozatra a szaktanár javaslata alapján a tanszak egyetértésével lehet átosztani a kiemelkedő tehetségű növendékeket. B- tagozaton a beszámolók a tanterv szerint történnek:

- 2-5. osztályban félévkor 3, év végén 4 mű,
- 6. osztályban félévkor 3 mű, év végén legalább 2 zongorakíséretes darab, nyilvános hangversenyen előadva.

Gitár tanszak

Képzési idő: 12 év;

- „A-” tagozaton: 2 előképző + 6 alapfok + 4 továbbképző,
- „B-” tagozaton: (3) + 9 évfolyam;

Kötelező tárgy:

- „A-” tagozaton: szolfézs (2 x 45 perc/hét) a 4. évfolyam végéig,
- „B-” tagozaton: a 10. évfolyam végéig;

Kötelezően választható tárgy:

„A-” tagozaton 5-6. évfolyamon elméleti: zenetörténet-zeneirodalom, szolfézs,

gyakorlati: zongora, második hangszer, kamarazene, zenekar.

Felvétel, beiskolázás:

- 9-10 éves kortól, feltétel a fizikai megfelelés.
- tanítandó, elvégzendő anyag a tantervben megadott irodalomból válogatva a követelmények teljesítéséhez szükséges stílusú és mennyiségű anyag, figyelembe véve az egyéni képességeket.
- szereplések, beszámoltatás: tanévente kötelező egy házihangversenyen fellépni. A legtehetségesebbek tanszaki és iskolai szintű hangversenyeken, továbbá találkozók, versenyeken is szerepelnek.

A beszámolók, a vizsgák anyagai

- előkészítő: félévkor 2 mű, év végén 4 mű;
- 1-10. osztály: félévkor 3 mű, év végén 4 mű;

A félévi vizsgák tanáronként, az év végiek osztályonként történnek.

Furulya, fuvola tanszak

Képzési idő: 12 év;

- „A-” tagozaton: 2 előképző + 6 alapfok + 4 továbbképző,
- „B-” tagozaton: furulyánál (4) + 8 évfolyam, fuvolánál (3) + 9 évfolyam;

Kötelező tárgy:

- „A-” tagozaton szolfézs (2 x 45 perc/hét) a 4. évfolyam végéig,
- „B-” tagozaton a 10. évfolyam végéig;

Kötelezően választható tárgy:

- „A-” tagozaton 5-6. évfolyamon elméleti: zenetörténet-zeneirodalom, szolfézs, gyakorlati: zongora, második hangszer, kamarazene, zenekar.

Felvétel, beiskolázás:

- felvehetők elsősorban a szolfézs előképzőt végzett 9-10 éves tanulók, kivételesen idősebbek, illetve 6-8 éves fiatalabbak is. Fontos az alkati megfelelés (végleges fogak, száj-, kéz-, testalkat). Az iskola fuvola tanszakon a tanulók túlnyomó többségének hangszert kölcsönöz, furulya tanszakon az alt-, tenor- és basszus hangszerekre terjed ki a kölcsönzés.
- tanítandó, elvégzendő anyag a tantervben megadott irodalomból válogatva a követelmények teljesítéséhez szükséges stílusú és mennyiségű anyag, figyelembe véve az egyéni képességeket.
- szereplések, beszámoltatás: tanévente kötelező egy házihangversenyen fellépni. A legtehetségesebbek tanszaki és iskolai szintű hangversenyeken, továbbá találkozók, versenyeken is szerepelnek.

A beszámolók, a vizsgák anyagai

- előkészítő-10. osztály: félévkor 2-3, év végén 3-5 mű, figyelembe véve a tantervekben foglaltakat.

A félévi vizsgák tanáronként, az év végiek osztályonként történnek.

Oboa, klarinét, fagott tanszak

Képzési idő: 10 év;

- „A-” tagozaton: 2 előképző + 4 alapfok + 4 továbbképző,
- „B-” tagozaton: (3) + 7 évfolyam;

Kötelező tárgy:

- „A-” tagozaton: szolfézs (2 x 45 perc/hét) a 4. évfolyam végéig az,
- „B-” tagozaton: a 8. évfolyam végéig;

Kötelezően választható tárgy:

- „A-” tagozaton 5. évfolyamon elméleti: zenetörténet-zeneirodalom, szolfézs,
gyakorlati: zongora, második hangszer, kamarazene, zenekar.

Felvétel, beiskolázás:

- felvehetők elsősorban a szolfézs előképzőt végzett 9-10 éves tanulók, de idősebbek is. Fontos az alkati megfelelés. Az iskola a tanulók túlnyomó többségének hangszert kölcsönöz.
- tanítandó, elvégzendő anyag a tantervben megadott irodalomból válogatva a követelmények teljesítéséhez szükséges stílusú és mennyiségű anyag, figyelembe véve az egyéni képességeket.
- szereplések, beszámoltatás: tanévente kötelező egy házihangversenyen fellépni. A legtehetségesebbek tanszaki és iskolai szintű hangversenyeken, továbbá találkozók, versenyeken is szerepelnek.

A beszámolók, a vizsgák anyagai

- előképző-4.osztály: félévkor 2-3, év végén 4 mű;
- 5-8. osztály: félévkor 2 mű, év végén 3 mű.

A félévi vizsgák tanáronként, az év végiek osztályonként történnek.

Kürt, harsona, tenor-bariton, tuba tanszak

Képzési idő: 10 év;

- „A-” tagozaton: 2 előképző + 4 alapfok + 4 továbbképző,
- „B-” tagozaton: (3) + 7 évfolyam;

Kötelező tárgy:

- „A-” tagozaton: szolfézs (2 x 45 perc/hét) a 4. évfolyam végéig,
- „B-” tagozaton: a 8. évfolyam végéig;

Kötelezően választható tárgy:

- „A-” tagozaton 5. évfolyamon elméleti: zenetörténet-zeneirodalom, szolfézs,
gyakorlati: zongora, második hangszer, kamarazene, zenekar.

Felvétel, beiskolázás:

- felvehetők elsősorban a szolfézs előképzőt végzett 9-10 éves tanulók, de idősebbek is. Fontos az alkati megfelelés. Az iskola a tanulók túlnyomó többségének hangszeret kölcsönöz.
- tanítandó, elvégzendő anyag a tantervben megadott irodalomból válogatva a követelmények teljesítéséhez szükséges stílusú és mennyiségű anyag, figyelembe véve az egyéni képességeket.
- szereplések, beszámoltatás: tanévente kötelező egy házihangversenyen fellépni. A legtehetségesebbek tanszaki és iskolai szintű hangversenyeken, továbbá találkozók, versenyeken is szerepelnek.

A beszámolók, a vizsgák anyagai

- előképző-4.osztály: félévkor 2-4, év végén 3-5 mű;
- 5-8. osztály: félévkor 2-4 mű, év végén 3-4 mű, figyelembe véve a tantervben előírtakat.

A félévi vizsgák tanáronként, az év végiek osztályonként történnek.

„**B-**” tagozatra a szaktanár javaslata alapján a tanszak egyetértésével lehet átosztani a kiemelkedő tehetségű növendékeket. **B-** tagozaton a beszámoltatás teljes mértékben a tantervek alapján történik.

Trombita tanszak

Képzési idő: 12 év;

- „**A-**” tagozaton: 2 előképző + 6 alapfok + 4 továbbképző,
- „**B-**” tagozaton: (3) + 9 évfolyam;

Kötelező tárgy:

- „**A-**” tagozaton szolfézs (2 x 45 perc/hét) a 4. évfolyam végéig
- „**B-**” tagozaton a 10. évfolyam végéig;

Kötelezően választható tárgy:

- „**A-**” tagozaton 5-6. évfolyamon elméleti: zenetörténet-zeneirodalom, szolfézs,
gyakorlati: zongora, második hangszer, kamarazene, zenekar.

Felvétel, beiskolázás:

- felvehetők elsősorban a szolfézs előképzőt végzett 9-10 éves tanulók, de idősebbek, illetve 6-8 éves fiatalabbak is. Fontos az alkati megfelelés. Az iskola a tanulók túlnyomó többségének hangszeret kölcsönöz.
- tanítandó, elvégzendő anyag a tantervben megadott irodalomból válogatva a követelmények teljesítéséhez szükséges stílusú és mennyiségű anyag, figyelembe véve az egyéni képességeket.
- szereplések, beszámoltatás: tanévente kötelező egy házihangversenyen fellépni. A legtehetségesebbek tanszaki és iskolai szintű hangversenyeken, továbbá találkozók, versenyeken is szerepelnek.

A beszámolók, a vizsgák anyagai

- előképző: félévkor és év végén 2-2 mű;
- 1-10. osztály: félévkor 2, év végén 3 mű, figyelembe véve a tantervben foglaltakat.

A félévi vizsgák tanáronként, az év végiek osztályonként történnek.

„B-” tagozatra a szaktanár javaslata alapján a tanszak egyetértésével lehet átosztani a kiemelkedő tehetségű növendékeket. B- tagozaton a beszámoltatás teljes mértékben a tanterv alapján történik.

Szaxofon tanszak

Teljes mértékben a tanterv szerint

A szolfézs-, zeneelmélet-, kamarazene-, zenekar tárgyak esetében irányadók a tantervek. A szolfézs-, zenetörténet-zeneirodalom-, zeneelmélet tárgyaknál tanév végén összefoglaló órák, a kamarazene-, zenekar tárgyaknál vizsgahangverseny

Zenetörténet-zeneirodalom (4 évfolyamra).

- I. évfolyam:
Bevezetés a zenetörténetbe, zeneirodalomba (a zene eredete, a természeti népek zenéje, a hangrendszer kialakulása).
Ókori zenekultúrák (kínai, indiai, arab, görög, zsidó, stb. zene).
A középkor zenéje (gregorián zene, a szolmizáció keletkezése, trubadúrok, trouvères, a többszólamúság kezdeti formái, ars antiqua).
A reneszánsz zenéje: ars nova (Machaut, Landini), homofónia és polifónia, egyházi műfajok (mise, motetta), Németalföld művészete (Dufay, Ockeghem, Josquin és kortársaik), a klasszikus vokálpolifónia (Palestrina és Lassus), világi vokális műfajok (frottola, villanella, madrigál, chanson, históriás ének), hangszeres zene (prelúdium, fantázia, toccata), a kor magyar műzenéje (Tinódi és Bakfark).
A barokk zene: (a monódia, az opera születése, Monteverdi, Schütz, Lully, Couperin, Rameau, Purcell, Corelli, Vivaldi, Domenico Scarlatti, Telemann, Bach, Händel).
- II. évfolyam:
A klasszikus zene.
Átmenet a barokk és klasszika között: az „érzelmes” (C. Ph. E. Bach), és a „gáláns” (J. Chr. Bach), stílus, a mannheimi iskola (Johann Stamitz).
A bécsi klasszika: Gluck (operareformja), J. Haydn (szimfóniák, versenyművek, kamarazene, misék, oratóriumok), Mozart (szimfóniák, versenyművek, kamarazene, divertimento, szerenád, operák), Beethoven (szimfóniák, nyitányok, versenyművek, kamarazene, zongoraszonáták; a „klasszikus” és a „romantikus” Beethoven), formatani ismeretek
- III. évfolyam:
A romantika.
A romantika eredete, élményanyaga, műfajai, irodalmi, képzőművészeti, filozófiai vonatkozások.
Mesterek és életműveik: Schubert, Mendelssohn, Schumann, Chopin, Berlioz, Liszt Ferenc, Brahms, az olasz opera (Rossini, Donizetti, Bellini, Verdi), a francia opera

(Meyerbeer, Thomas, Massenet, Gounod, Bizet), a német opera (Weber, Lortzing, Nicolai, Wagner), Csajkovszkij, Glinka és az orosz ötök, Smetana és Dvořák, Grieg, a magyar romantikus zene (verbunkos zene, népies műdal, nemzeti zene – Erkel Ferenc), további romantikusok, a késő romantika (Bruckner, C. Franck, Mahler, Richard Strauss, Pfitzner, Reger, Hugo Wolf), a verizmus, Puccini, a századforduló orosz és francia zeneszerzői.

- IV. évfolyam:

A XX. század zenéje, a legújabb zenék.

Az „átmenet” komponistái, Debussy, Ravel, a modern zene születése.

A dodekafónia (Schoenberg, Alban Berg, Webern).

A neoklasszikus zene (a francia hatók, Hindemith, Prokofjev, Sztravinszkij, Bartók, Kodály neoklasszikus művei).

A folklorizmus (Enescu, Janáček, De Falla, Vaughan-Williams, Sztravinszkij, Bartók, Kodály folklorisztikus művei).

További XX. századi külföldi és magyar komponisták.

Elektronikus zene, zajzene, legújabb zenék, a legújabb kor neves külföldi és magyar zeneszerzői.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA

A Szentkirályi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola szervezeti és pedagógiai programját az iskolai diákönkormányzat a 2013. év március hó 26. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadta.

A Szentkirályi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola pedagógiai programját az iskolai szülői szervezet a 2013. év március hó 26. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadta.

A Szentkirályi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola pedagógiai programját a Nevelőtestület 2013. év március hó 27. napján tartott ülésén elfogadta.

Kelt: 2013. március 27.

Katzné Almási Zsuzsanna
igazgató

A Pedagógiai Program módosításra került 2017-ben és 2018-ban.

Szentkirály, 2018. szeptember 1.

Katzné Almási Zsuzsanna
intézményvezető

A Szentkirályi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola szervezeti és pedagógiai programját az iskolai diákönkormányzat a 2021.06.14-én tartott ülésén véleményezte és elfogadta.

A Szentkirályi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola pedagógiai programját az iskolai szülői szervezet a 2021.06.14-én tartott ülésén véleményezte és elfogadta.

A Szentkirályi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola pedagógiai programját a nevelőtestület 2021. június 14. napján tartott értekezletén elfogadta.

Szentkirály, 2021. szeptember 1.

Katzné Almási Zsuzsanna
intézményvezető